

Fondatori: Al. Florin Țene, N. N. Negulescu, Doina Drăguț, Janet Nică

Constelații diamantine

Anul I, Nr. 2
Octombrie 2010

Revistă de cultură universală,
editată sub egida Ligii Scriitorilor Români

N.N. NEGULESCU

PUNTEA DINTRE UNIVERSURI

(continuare din nr.1)

Câmpul ecranic al matricei obiectualiste, văzut prin fereastra poemului „Ficat locuit” (2.XI.1996) este străpuns de energii promise: „Sint aripile vulturelui/ Înținzând marginile ficatului meu;/ Îi simt ghearele,/ Îi simt pliscul

de fier,/ Îi simt uriașa lui poftă de viață./ Setea lui de zbor/ Cu mine în gheare/ Și zbor./ Cine spunea că sunt înlănțuit?”

Într-o astfel de formulă imprecisă a genului, sesizăm fuziunea mythos-urilor (teogonic-elen –

Teogonia lui Hesiod, v.521-522, zoroastrianist, indo-european, și a celui cosmogonic, germanic-scandinav (gotterdämmerung) cu straturile înălțimilor ideatice; mythos-uri care, acumulează întreaga sarcină a tragismului canonic printr-o tainică alchimie astrală.

Lexicul bogat în abstracțiuni nu suportă medierea cu „măștile morții”: „Am experimentat/ În chinuri nemaipomenite/ Vreo șapte-opt măști ale morții/ Și toate mi s-au părut îngrozitoare”; dar modulează (prin strania muzică a conceptelor) psalmodierea penitenței: „Eu care am plâns în hohote/ Pe ruina tuturor civilizațiilor./ Pe mormanele de tăblițe scrise/ Și cărămizi zmălțuite./ De ce să nu plâng acum/ Și pe ruina obrazului meu?” (Măștile, 5.XI.1996).

Prin explorarea stărilor limită, preluate din tiparul propriei existențe - și care au îndurat ciocniri atât de violente în tensiunea lor excesivă -, transpare convingerea primară în unitatea indestructibilă a sufletului, îndreptățit să pornească în căutarea harismelor: „Un fir de păianjen/ Atârnat de tavan./ Exact deasupra patului meu./ În fiecare zi observ/ Cum se lasă tot mai jos./ Mi se trimite și/ Scară la cer - zic./ Mi se aruncă de sus/ Deși am slăbit îngrozitor de mult/ Sunt doar fantoma celui ce am fost./ Mă gândesc că trupul

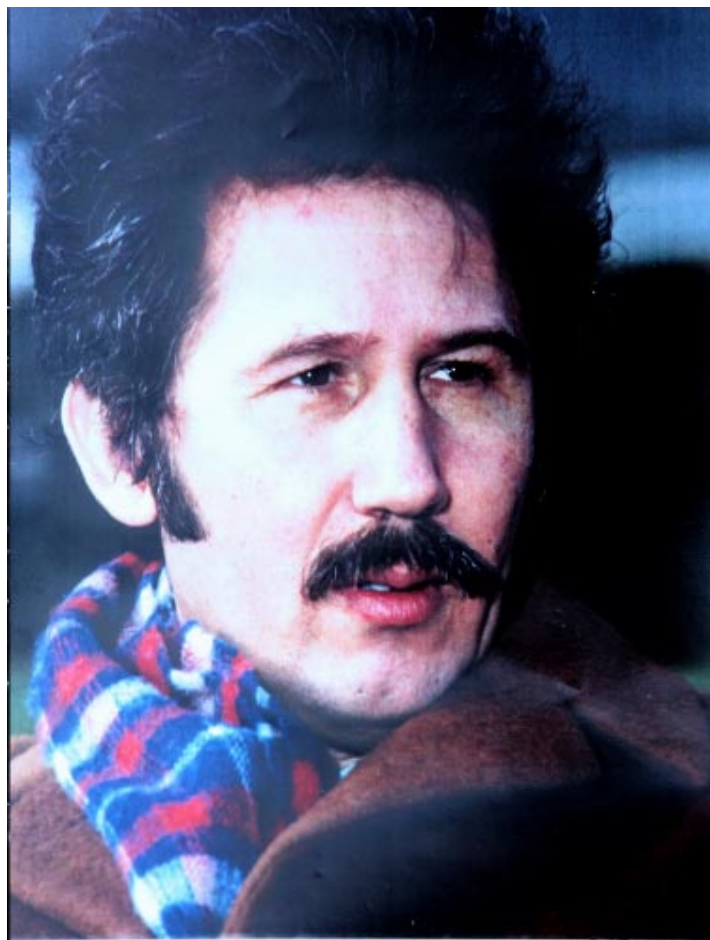

meu/ Este totuși prea greu/ Pentru scara aceasta delicată./ -Suflete, ia-o tu înainte./ Păș! Păș!” (Scară la cer, 5.XI.1996).

Avându-și originea în voința liberă, gândurile revalorificate scrutează cu luciditate antropologică deriva relativismului neputincios: „Observ cu interes/ Cum se luptă instinctul vieții/ Cu geniul morții./ Viața vine cu o mie de tertipuri./ Moartea are o mie și una de viclesuguri./ Ca doi gladiatori./ Unul cu trident și plasă./ Altul cu spadă scurtă./ Strivit între logica misterioasă/ A vieții/ Și logica misterioasă a morții/ Sunt terenul de luptă./ Au rămas din mine/ Doar ochii./ Să vadă și să se îngrozească” (Spectator, 6.XI.1996).

Primele trei versuri „Observ cu interes/ Cum se luptă instinctual vieții/ Cu geniul morții.” nu contestă Universul, ci susține prin El, dependența sa ontologică. Chiar dacă este „Strivit între logica misterioasă/ A vieții/ Și logica misterioasă a morții” spiritul poetic nu tinde în spre perversitate, ba dimpotrivă, el își conștientizează cu ochii văzători valoarea absolută a trecerii, rechemată la purificare și unificare de principiile sacre: alpha și omega. Dar mysterium sacer conține esența metainteligenței adevărului și

continuare în pag. 17

Sumar

N.N. Negulescu , <i>Puntea dintre universuri</i>	pp. 1,17
Doina Drăguț , <i>Insula Skiathos</i>	pp. 3,4
Al. Florin Țene , <i>Zestrea culturii române conservată în marea enciclopedie "Personalități române și faptele lor - 1950-2000"</i>	p. 5
Florin Agafiței , <i>Traian Costa - 25 de ani de la trecerea în altă dimensiune</i>	pp. 6,12
Janet Nică , <i>Despre spirit, cu spirit</i>	p. 7
Janet Nică , <i>Îngerul Nichita</i>	p. 7
Constantin Dumitrache , <i>Rugăciunile lui Rilke</i>	p. 8
Mariana Zavati Gardner , <i>Poezii din jurnalul Juliei May</i>	p. 9
N.N. Negulescu , <i>Documentar inedit în imagini</i>	p. 10
Alina Cheșcă , <i>Poeme</i>	p. 11
Janet Nică , <i>Janet Nică în dialog cu Florentin Smarandache</i>	p. 12
Al. Florin Țene , <i>Poeme</i>	p. 13
N.N. Negulescu , <i>Documentar istoric literar</i>	pp. 14,15
N.N. Negulescu , <i>Constelații diamantine, medalion liric</i>	pp. 16,17
Ioana Stuparu , <i>Legitimăție pentru infarct</i>	pp. 18
Liviu Ofileanu , <i>Tablouri fără semnătură - Teo Cabel</i>	p. 19
Doina Drăguț , <i>Versuri</i>	p. 20
Al. Florin Țene , <i>Metafora ca ritm al gândirii poetice</i>	p. 21
Nicolae Bălașa , <i>Eu-Tu (identitatea, diferența în a fi și etc-ul)</i>	p. 22
Florin Agafiței , <i>Teodor Iordănescu</i>	pp. 23,24
Costandin Pucu Roșu , <i>Bejenia modernă sau logodna unei guti cu kiwi</i>	p. 25
Any Drăgoianu , <i>Poeme</i>	p. 25
Elena Buică , <i>Drumul spre Universitate</i>	p. 26
Florentin Smarandache , <i>Af(l)orisme</i>	p. 27
Mircea Monu , <i>Româno-americanul Florentin Smarandache a primit Medalia de Aur pentru știință</i>	p. 27
Constantin E. Ungureanu , <i>V. Alecsandri, peregrin în țară și pe drumurile străinătății</i>	p. 28
Teofana Sălceanu , <i>Semn astral</i>	pp. 29,30
Cristian Petru Bălan , <i>Un florilegiu caragialesc de aur cules de inegalabilul bibliofil Nicolae Boaru</i>	pp.31,32
Ion M. Ungureanu , <i>George Tătărăscu - un înțelept al nemului românesc</i>	pp. 33,34,35
George Pașa , <i>Traducere din Serghei Esenin</i>	p. 36
Robert Trif , <i>Lirică reflexivă</i>	p. 37
Emil Bucureșteanu , <i>Din actualitatea lui Schopenhauer</i>	pp. 38,39
Simona Botezan , <i>Managementul timpului - o cheie de succes</i>	p. 40

Constelații diamantine

Revistă de cultură universală

Fondată la Craiova,

în septembrie 2010

Membri de onoare ai colectivului de redacție:

- Acad. Constantin BĂLĂCEANU-STOLNICI
- Prof. univ. dr. Remus RUS
- Prof. dr. Florin AGAFIȚEI, orientalist, sanscritolog

Redacția

Director:

N. N. NEGULESCU

(vicepreședinte al Ligii Scriitorilor Români, filiala Oltenia)

Redactor-șef:

DOINA DRĂGUȚ

Secretar general de redacție:

JANET NICĂ

Șef departament colaborări externe:

LIVIU ANDREI

Redactor:

GABRIEL NEDELEA

Consilier artistic:

CRISTINA OPREA

Redactori asociați:

- Dr. CĂTĂLINA-FLORINA FLORESCU, SUA, membră a Asociației Române de Studii ale Americii
- Prof. dr. MARIANA ZAVATI GARDNER, Anglia, poetă bilingvă, critic literar, traducător
- Lector univ. dr. ALINA-BEATRICE CHEȘCĂ, Universitatea "Danubius", Galați

DTP: Doina DRĂGUȚ

Responsabilitatea privind conținutul materialelor publicate în revista *Constelații diamantine* aparține strict autorului care semnează textul.

Drepturile de autor asupra textelor publicate aparțin revistei

Materialele se pot trimite la adresa:

constelatii.diamantine@yahoo.com

ISSN 2069 – 0657

Adresa redacției:

Bd. Gheorghe Chițu, nr. 61, Craiova, Dolj, România,
cod: 200541

Insula Skiathos

Anul acesta (17-26 septembrie), am petrecut 10 zile minunate în Grecia, la Paralia.

Paralia, numită și Paralia Katerini sau Paralia Katerinis, este situată la 75 km sud de Salonic și 20 km de Muntele Olimp și reprezintă perla stațiunilor de pe litoralul Greciei de Nord. Aici sunt hoteluri mici și primitive, supermarketuri, magazine de suveniruri, de confecții, de obiecte și articole de plajă. Aici se găsesc cele mai multe magazine cu blănuri și bijuterii din zonă. De-a lungul plajei se află numeroase restaurante și taverne tradiționale, cu preparate gustoase, discoteci și cluburi de noapte.

La 7 km de Paralia se află Katerini, reședința ținutului Pieria, provincia Macedonia.

Stațiunea Paralia Katerini se remarcă prin frumoasa biserică ortodoxă de culoare albă, situată chiar pe malul Mării Egee.

În Paralia este și un port cu facilități pentru iahturi și ambarcațiuni mici.

Aproape de Paralia Katerini se află Pudna, locul în care Filip II a obținut o mare victorie împotriva grecilor, precum și Dion, locul sfânt al macedonenilor, în care Alexandru cel Mare făcea sacrificii înaintea bătăliilor, și locul din care Apostolul Petru a pornit în lume, pentru a propovădui creștinismul.

Printre alte activități, ca de exemplu plajă, vizitarea orașelor din apropiere (Salonic, Katerini, Olympic Beach), am făcut excursii de o zi la Skiathos și la Meteora.

Într-una din zile, la ora 5⁰⁰, ne-am urcat într-un autocar supraetajat (peste 70 de locuri) și am pornit spre insula Skiathos. Pe drum, ghidul (o româncă stabilită în Grecia) ne-a explicat despre locurile prin care treceam, precum și despre istoricul acestora. Peste trei ore eram în portul Ahilio (după numele eroului legendar Ahile, fiul zeiței Tethys) și ne imbarcam pe vasul Apolon, unde căpitanul Dimitris ne-a întâmpinat cu salut specific: kalimera (bună dimineața).

A urmat o croazieră de trei ore

pe Marea Egee, într-o atmosferă admirabilă. S-au cântat cântece specifice grecești, s-a dansat sirtaki (sau "dansul lui Zorba Grecul").

Termenul "sirtaki" provine de la cuvântul "sirtos", denumire generică pentru dansurile tradiționale din insula Creta.

Dansul sirtaki a fost compus de Mikis Theodorakis în anul 1964 pentru celebra peliculă Zorba Grecul. Filmul "Zorba Grecul" se bazează pe romanul cu același nume scris de Nikos Kazantzakis și publicat în 1946. Romanul are ca temă prietenia dintre un tânăr intelectual și Alexis Zorba, un muncitor în mină. Conjunctura îi aduce împreună pe cei doi și tânărul intelectual va fi marcat de personalitatea acestui personaj misterios, care este Zorba. Deși un om simplu în

rachiu, obținută din struguri, anason și coriandru. Se consumă în amestec cu apă, ocazie cu care din limpede devine alb-lăptosă.

În ceea ce privește proveniența numelui Mării Egee, au existat mai multe teorii. Se presupune că numele ar putea veni de la vechiul oraș Aegae, sau de la Aegea (numele unei regine amazoniene care a murit în mare), sau de la regele Egeu al Ateinei, care s-a aruncat în valurile mării după ce a crezut că fiul său Tezeu a murit.

Când Tezeu a plecat în insula Creta, spre a încerca să învingă Minotaurul, Egeu s-a temut pentru viața fiului său. Tezeu l-a liniștit atunci pe tatăl său, spunându-i că dacă se va întoarce victorios din Creta, va înălța o pânză albă pe corabia cu care se va

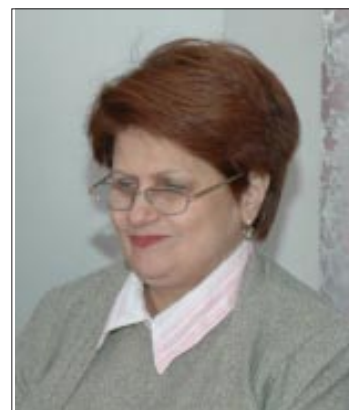
aparență și needucat, Zorba (interpretat admirabil de actorul Anthony Quinn) se remarcă prin profunzimea gândurilor și trăirilor sale. „Înțelesul unor cuvinte ca artă, dragoste, frumusețe, puritate, pasiune - toate acestea mi-au fost clarificate, fiind exprimate prin cele mai simple cuvinte de acest simplu muncitor”, mărturisește naratorul. Succesul filmului a stat la baza succesului internațional de care s-a bucurat acest dans grecesc.

Spre sfârșitul călătoriei, căpitanul ne-a oferit câte un păhărel de "ouzo" (se citește uzo) - băutura tradițională a grecilor. Ouzo este o băutură alcoolică tare, peste 40% alcool, de tip

înțoarce. De va fi ucis în luptă, pânza corăbiei va rămâne cea neagră.

Minotaurul locuia în marele Labirint, ce se afla sub palatul lui Minos, în Knossos, construit de arhitectul Dedal la porunca regelui cretan. Cuvântul "Minotaur" este traducerea grecească a sintagmei "Taurul lui Minos".

Ajuns în Creta, Tezeu se îndrăgostește de Ariadna, fiica lui Minos, cea care îl ajută să găsească ieșirea din labirint cu ajutorul unui ghem de ață. Minotaurul este ucis de Tezeu cu o sabie magică oferită de Ariadna, tinerii atenieni sunt salvați și scoși din Labirint. La întoarcerea spre Atica, Tezeu și oamenii săi uită să înălțe pân-

zele albe ale corăbiilor. Egeu vede pânzele negre, este cuprins de disperare și se aruncă de pe Acropole. Legenda spune că s-a aruncat în mare, și s-a înecat, iar marea aceea a purtat de atunci numele său: Marea Egee.

De pe mare se vede Muntele Pelion, unde își aveau reședința centaurii, iar Chiron, cel mai înțelept dintre ei, este cel care l-a crescut și educat pe Ahile, cel mai mare erou al Greciei Antice. În Grecia, toți tinerii își doresc a fi Ahile.

Am trecut prin apropierea insulei Eubee, a doua insulă a Greciei (după Creta) și a treia din estul Mării Mediterane (după Cipru și Creta), insulă în care și-a petrecut ultimii ani de viață Aristotel, cel dintâi mare gânditor al lumii care s-a preocupat cu egal interes de toate domeniile cunoașterii umane.

Scăldată de apele Mării Egee, insula Skiathos este localizată în estul Greciei continentale, nu departe de Țarm. Are trei porturi și un aeroport internațional.

Insula Skiathos face parte din cele trei insule nordice (Skiathos, Skopelos și Alonissos) ale grupului de Insule Sporade, unul dintre cele mai încântătoare grupuri de insule din Grecia. Distanța dintre insule nu depășește mai mult de 14 km.

Numele insulei înseamnă "Umbră lui Athos" ("skia" = umbră și "athos" - numele muntelui Athos). Se spune că, în vechime, la apusul soarelui, umbra muntelui Athos se vedea pe insulă.

Patrie a marelui om de literă Alexandros Papadiamandis, autor al operelor „Țigancă”, „Uciagașă”, „Sfântul Sărac” etc., Skiathos constituie grădina Edenului căutată de orice

continuare în pag. 4

continuare din pag. 3

iubitor al naturii. Aici se regăsesc mănăstiri remarcabile și monumente istorice precum Cetatea și Bourtzi, ce constituie locurile de păstrare a istoriei insulei.

Skiathos are o lungime de 14 km și o lățime de 4 km. Are în jur de 5.000 de locuitori și se bucură de o climă caldă, de tip mediteranean, cu veri însorite și uscate și cu ierni blânde și ploioase.

Capitala insulei, denumită tot Skiathos, are o cetate frumoasă și este în același timp și port. Cetatea este fosta capitală medievală a insulei, ce datează din secolul al XIV-lea, când avea funcție de apărare împotriva invaziilor piraților.

Cetatea este construită pe o stâncă mare, care oferă o panoramă impresionantă asupra mării și a insulelor vecine și acum este unită cu uscatul prin scări de ciment, după ce pe vremuri, cetatea se lega de insulă printr-un pod de lemn.

Orașul Skiathos este construit terasat, în stil arhitectural tipic grecesc, casele sunt zugrăvite în alb, iar ferestrele, cele mai multe pline de flori, și ușile sunt vopsite cu albastru, străduțele sunt înguste și pavate cu piatră. Centrul orașului are taverne, baruri, restaurante, magazine și case albe, minunate de frumoase. Turnul cu ceas este una din atracțiile orașului și punctul cel mai înalt de unde se vede superba panoramă a orașului.

În timpul ocupației turcești, biserica a avut rolul de a-i învăța pe copiii greci limba și scrisul strămoșilor și tot biserica era locul unde a fost formată rezistența împotriva otomanilor. Acest rol al bisericii a fost foarte important în istoria Greciei și în toate aceste insule ale Eladei, din acest motiv grecii sunt foarte credincioși, astăzi cei bogați susțin biserica alocând donații substanțiale, în acest fel biserica ortodoxă greacă fiind una dintre cele mai puternice biserici.

Pe Insula Skiathos se găsesc 68 de plaje cu nisip fin, întinse pe 44 km

Pe platoul Bisericii Sf. Nicolae din insula Skiathos

Pe Marea Egee, pe vasul Apolon, cu căpitanul Dimitris, în cabina acestuia

de coastă marină. Atmosfera este tipic insulară, iar pădurile de pini acoperă insula în proporție de 70%.

În antichitate, insula a participat la războaiele persane. Mai târziu a fost ocupată de trupele lui Alexandru cel Mare, apoi de romani. În 1207 a fost cucerită de frații Gyzi (din Veneția), care au construit pe o mică peninsulă o fortăreață numită Bourtzi - similară cu fortăreața cu același nume din Nauplion. Citadela s-a arătat însă incapabilă să apere orașul (numit Chora), așa că localnicii s-au mutat în Kastro ("castel" în grecește), care a rămas singura așezare până la războiul de independență, când capitala s-a mutat înapoi în vechiul loc - unde se află și astăzi.

În 1794, câțiva călugări de la Muntele Athos au înființat Mănăstirea Evangelistria. Aceasta prezintă o mare importanță istorică pentru insula Skiathos deoarece aici a fost conceput și binecuvîntat primul steag al Greciei cu cruce albă pe fond albastru.

Casele din insulă sunt toate văruiți în alb, având tâmplăria ușilor și a ferestrelor albastră. Pentru acest lucru există o explicație. Se spune că

în timpul dominației turcești, grecii nu aveau voie să-și arboreze steagul național (alb și albastru). În acea perioadă, grecii din toată Elada au decis să facă un mare steag pentru a le aduce aminte de nația lor, de strămoși, să le aducă aminte... cine sunt ei ca popor. Se spune că municipalitatea, pentru a păstra un anume peisaj, un anume stil arhitectural, nu permite nici unui proprietar vopsirea casei în alte culori în afară de alb.

Nu lipsesc din peisajul autohton acele binecunoscute străduțe înguste de un farmec inconfundabil, pietruite, în general, și foarte frumos "garnisite" cu flori de orice formă (în ghivece, plantate în grădini sau pe lângă casă, cățărare pe ziduri sau atârând de la balcoane).

Insulele Skiathos și Skopelos au fost gazdele platourilor de filmare pentru muzicalul "Mamma Mia".

"Mamma Mia" este o ecranizare a unui celebru muzical pus în scenă în 160 de orașe, tradus în 8 limbi și vizionat de peste 30 de milioane de spectatori în întreaga lume.

Filmul readuce în atenția publicului, alături de o frumoasă poveste, muzica celebrei formații ABBA.

Al. Florin ȚENE

De aproximativ zece ani scriitorul, cercetătorul și promotorul cultural **Constantin Toni Dârțu**, președintele filialei Iași a Ligii Scriitorilor, în mod constant și periodic scoate cu ajutorul luminii tiparului câte un nou volum din marea enciclopedie a culturii, științei, artei, cultelor și inteligenței românești „Personalități române și faptele lor-1950-2000”, care, la spre sfârșitul anului 2010, a ajuns la volumul XLIII.

Așa cum subliniază în „Cuvânt înainte” regretatul academician Cristofor Simionescu, președintele de onoare al Academiei Oamenilor de Știință din România - Filiala Iași, aceste volume se constituie într-un adevărat „cap de pod peste ultimele decenii ale secolului XX”.

Așa cum spunea autorul, cu ajutorul lui Dumnezeu și al sănătății, odiseea acestui ingenios demers va continua spre beneficiu culturii române. În cele 43 de volume, apărute până în prezent, descoperim, așa cum scrie prof. dr. Leon Dănăilă, membru titular al Academiei Române, în deschiderea volumului despre care facem vorbire, „oameni excepționali din țara noastră, cu influență pozitivă asupra profesiei și comunității în care trăiesc, încearcă să reflecte realizările contemporane din fiecare zonă de activitate și câmp de interes”, iar regretatul prof. univ. dr. DHC Crișan Mircioiu aprecia în „Cuvânt înainte”, datat aprilie 2009, că în această enciclopedie „Sunt oameni care au așezat cultura și știința românească în rândul celor ale țărilor europene și au pregătit terenul pentru

Zestrea culturii române conservată în marea enciclopedie “PERSONALITĂȚI ROMÂNE ȘI FAPTELE LOR - 1950-2000”

noile generații ale începutului de mileniu”.

Constantin Toni Dârțu în „Cuvânt înainte” la volumul XLIII, precizează: „O țară distrusă și dezorientată a avut parte de acești oameni deosebiți care s-au angajat în lupta cu ruinele războiului, cu înapoierea tehnologiei, cu o cultură a majorității, submediocră, construind și lăsând în urma lor ceva palpabil și durabil”.

În cele 43 de volume au fost cuprinse peste o mie de personalități, dintre care zeci de membri ai Academiei Române și ai altor academii din lume, zeci de slujitori ai bisericilor, indiferent de confesiune, zeci de profesori universitari doctori, sute de poeți, esești, romancieri, pictori, sculptori, muzicologi, regizori de teatru și film, critici literari, actori, cadre militare și renumiți dizidenți politici - eroi ai neamului nostru care au luptat pentru binele națiunii și au sfârșit în închisorile comuniste. Volume fiind un evantai policrom al spiritualității românești, păstrătoare al însemnelor acestor personalități lăsate ca moștenire neamului la sânul căruia au trăit.

În ultimul volum, despre care facem vorbire, sunt cuprinse mari personalități ale științei și culturii neamului nostru, cum ar fi: prof. univ. dr. membru al Academiei Române **Ștefan Marius Milcu** „Un aristocrat al științelor”; **Delia Corina Dan**, medic primar, doctor în științe medicale, o luptătoare pentru sănătatea inimilor noastre; prof. univ. dr. **Florea Marin**, un istoriograf al memoriei medicinei românești; scriitorul, istoricul, ing. **Cașin Popescu**, un luptător pentru drepturile istorice ale României; prof. dr. **Valeriu Achim**, un inspirat cronicar al istoriei Maramureșului; poetul, publicistul, eseistul și promotorul cultural **Al. Florin Țene**, pre-

ședintele fondator al Ligii Scriitorilor din România, un neobosit luptător pentru democratizarea lumii scriitorilor și al drepturilor acestora; pictor, scenograf, scriitor **Elena Forțu**, un ambasador al culturii românești în Brazilia; prof. pictor **Virginia Brănescu**, un depozitar al sufletului românesc; inginer restaurator structuri istorice **Mircea Gh. Lețiu**, un iubitor de biserici, păstrătoare a istoriei noastre, sentiment răsfrânt în reconstrucția acestora; actrița **Violeta Tănăsă**, știind că frumusețea fizică este trecătoare, doar cea sufletească rămâne; prof. univ. dr. ing. **Valer Gabrian**, un luptător pentru democrația și dreptatea socială, eseu apărut cu sprijinul material al pictorului **Sorin Spiridon Gătu**; jurist. asist. univ. drd. **Adriana Rodica Mureșan**, preocupată de domeniul specific României în drumul ei spre integrare europeană; colonel (r), aviator **Gheorghe Suba-Geo**, aviator roman pentru cartea recordurilor; PS. **Emilian Lovișteanu**, episcop vicar al Arhiepiscopiei Râmnicului.

Și volumul de față, cuprinzând 15 personalități, ne descoperă că acești oameni, slujitori ai culturii și științei românești, sunt căutătorii aceluia „filon de aur” care conține noul, și acest efort trebuie consemnat și apreciat. Datorită căutărilor progresează și se extinde universal culturii și științei. Ei nu confundă valoarea căutării, luptă pentru a da naștere unor noi precepte, opere și tehnologii cu valoarea în sine a rezultatelor căutărilor. Datorită pasiunii pentru căutarea noului, ei nu au uitat că scopul strădaniei lor nu este noul, de dragul noului, ci utilitatea acestuia în folosul omului și societății, inclusiv al frumosului. Referitor la artă, filozoful grec Constantin Tsatsos scria: „Fiecare artă în parte exprimă epoca ei. Dar vai și

amar dacă exprimă numai epoca respectivă. Adevărata artă exprimă toate epocile, pentru că îl exprimă pe om”.

Valoarea cercetării depusă de Constantin Toni Dârțu, în a scrie marea enciclopedie, pentru a descoperi adevărul în operele și viața acestor personalități, izvorăște din iubirea de oameni, din dorința de a lăsa posterității esența rezultatelor unor cercetări, a unor opere, inclusiv viața exemplară a acestora. Valoarea cercetării care urmărește descoperirea personalităților și faptele lor se sprijină nu numai pe rezultatul final al lucrărilor ci și pe viața acestora ca întreg, indivizibilă cu opera. Autorul acestor volume știe să privească din mai multe unghiuri ansamblul formării acestor personalități, să pătrundă frumusețea unei opere, fiindcă îi privește altfel decât matematicianul, care caută sensul unei formule geometrice, sau decât istoricul, care caută cauzele și consecințele unui eveniment. Ultimii doi urmăresc cunoașterea adevărului, în timp ce Constantin Toni Dârțu urmărește înțelegerea și rezultatul benefic pentru societate a demersului personalităților în a doua jumătate a secolului XX.

Apreciind munca de sisif și de cercetare a lui Constantin Toni Dârțu, președintele Asociației Române pentru Patrimoniu, dr. Artur Silvestri, anunța printr-o scrisoare decernarea Premiului Patrimoniului Român, pe anul 2006, acestui autor al marii enciclopedii române.

În condițiile intrării în Europa și a fenomenului de globalizare, când o parte din valorile naționale vor trece în uitare, această enciclopedie „Personalități române și faptele lor, 1950-2000” va fi „lada de zestre” păstrătoare a acestor nestemate ale culturii, științei și artei românești. Prin aceste valori omenirea ne va cunoaște.

Florin AGAFIȚEI

Traian Costa – 25 de ani de la trecerea în altă dimensiune spirituală

Traian Costa face parte din rândul intelectualilor cu preocupări legate de spiritualitatea indiană, deși majoritatea lucrărilor sale se referă la cultura și civilizația greacă, latină.

Travaliul în direcția cunoașterii spiritualității indiene se face solitar, cum s-a întâmplat și în cazul altor indianiști români, apreciați pentru studiile legate de cultura și civilizația subcontinentului hindus.

S-a născut în perioada interbelică, fiind congener cu indianiștii: Sergiu Emil Demetrian, Sergiu Al-George, Arion Roșu.

Locul nașterii: Oradea; data: 16 ianuarie 1926. Școala primară și cursurile liceale le parcurge în aceeași urbe, între 1931-1940, pentru ca ultimul an de liceu să-l definească la Arad, în 1943.

În anii războiului și postbelici - între 1943 și 1947 - a fost student la București, Facultatea de Filosofie și Litere. A studiat latina, greaca, gramatica comparată indo-europeană, istoria antică, bizantinologia, arheologia, istoria culturilor și filosofiei antice, istoria artelor.

Lucrarea de licență - 1947 - trata viața și opera lui Valerius Flaccus; examenul pentru licență latină, greacă și gramatica comparată a limbilor indo-europene e trecut cu *magna cum laude*.

După terminarea facultății revine la Oradea, unde predă la liceu latină și română, pentru scurtă vreme. Din 1949 devine asistent în cadrul Departamentului de Filologie clasică, Universitatea București.

Cursurile-i universitare privesc latina, greaca, gramatica comparată, filologia clasică - cursul impus de Costa se menține și azi în programa universitară; s-au adăugat cursuri de istoria culturilor și civilizațiilor antice.

Rămâne până la sfârșitul carierei lector, amânând susținerea doctoratului ce viza „*Latina inscripțiilor din Sardinia*” solicitat spre tipărire în cunoscuta serie *Roma Aeterna*, de Brill Publishing House, în Leiden.

Din cele spuse nouă, de către fiica lui Traian Costa, cu care am ținut o strânsă legătură epistolară - Ioana Costa - în viața familiei a avut intervenit drama distrugerii casei, în 4 martie 1977. Atunci s-au pierdut manuscrisele prețioase ale lui Traian Costa, ce vizau lumea indiană. Disparația lor a lăsat urme asupra activității științifice, ulterioare.

A lucrat la Institutul de Lingvistică al

Academiei Române, din postura secretarului consiliului științific.

Devine membru al *Societății Române de Studii Clasice* și al *Societății Științifice Internaționale Ovidianum*.

Participă - în plan extern - la diferite conferințe, congrese în Ungaria, Cehoslovacia, Germania Federală, Italia, la Cagliari, Sassari - Sardinia.

În Italia, la Perugia, în 1972 va studia civilizația etruscilor împreună cu profesorul M. Pallottino. Între 1977 și 1981 ajunge lector de limba română la Halle, Germania, și Berlin, la Universitatea Humboldt. Retrăgerea din viața universitară se face în 1988, la 62 de ani.

A trecut în neființă la 1 septembrie 1995.

Traian Costa și critica asupra „Gramatica limbii sanscrite” – autor, Th. Simenschy

Traian Costa întocmea, nu mult timp după apariția „Gramaticii limbii sanscrite”, autor Th. Simenschy, o recenzie destul de neiertătoare, subliniind erorile rezultate, chiar și din demersurile specific-tipografice. Recenzia lui Traian Costa apărea în tomul XI al publicației SCL, în anul 1960.

Savantul recunoaște un „merit” al gramaticii amintite, anume că, întreprinderea lui Simenschy e un „auxiliar al înțelegerii gramaticii istorice a limbilor latină și greacă”¹, dar, în același timp, e în dezacord cu ideea prezentă în prefața acesteia, unde se susține că „servește și studiului limbii și literaturii sanscrite”.

Dezacordul rezultă din faptul că gramatica nu prezintă componentele necesare folosirii învățării, precum „aplicațiile gramaticale”, „bucățile de lectură”, „lexicul” și „exercițiile de retroversiune”.

Prezența regulilor, în lipsa celor subliniate mai sus, îl determină pe savant la o fină ironie academică, concluzionând că o astfel de concepere nu poate folosi decât celor care doresc să studieze latina și greaca, mai puțin „limba și literatura sanscrită”².

Cercetătorul continuă recenzia, obser-

vând cum în anumite părți, textul gramaticii lui Simenschy e identic cu al altei gramatici sanscrite, apărute la Berlin în 1952, autor Stenzler A.F.

De pildă, „întreg capitolul consacrat foneticii poate fi regăsit aproape literă cu literă și punct cu punct la Stenzler (...) din o sută treizeci și nouă de exemple ale lui Stenzler, Th. Simenschy a înlocuit numai optsprezece”³.

Faptul s-ar repeta în privința cazurilor; o anumită confuzie se naște la Simenschy care susține că **visarga** - sonor - și **anusvara** ar fi incluse în alfabetul sanscrit, în vreme ce Traian Costa afirmă următoarele: „... s-ar părea că atât visarga, cât și anusvâra sunt... diftongi”⁴.

În dicționarul sanskrit-englez, apărut prima dată la Oxford University Press, în 1899 și retipărit la New Delhi de peste zece ori în secolul ce a urmat, se fac următoarele precizări, privind **anusvara** și **visarga**: **anusvara** se postează înaintea consoanelor, în interiorul cuvintelor, ca în termenul **ansa** - unde **n** e transcris latin, subliniat! - sau **anhati**.

Se înțelege, „**n**” subliniat reprezintă ade-văratul **anusvara**; „**m**” - trecut tot în dreptul termenului anusvâra alături de „**n**” subliniat - e simbolul pentru nazalizarea cuvintelor, regăsit la finalul acestora, ca de pildă în „**danam ca**”; de asemenea, reprezintă pe anusvara, când „**m**”-ul final e urmat inițial de o semivocală, consoană și litera „**h**”, precum și în cuvintele ce formate cu ajutorul prepoziției „**sam**” - unde „**m**” se transcrie latin cu punct în partea inferioară, sub talpă.

În cazul **visarga** vorbim despre un substitut pentru „**s**”⁵-ul final, fiind o distinctă și clară aspirată sonoră. Prin urmare, „**anusvara**” „**m**” - cu punctul aferent, e o nazală sonoră ce se pronunță cu gura deschisă, în vreme ce „**visarga**” „**h**”, cu un punct sub talpa literei, este un „**h**” final ce se rostește în poziția articulatorie a vocalei anterioare.

Traian Costa subliniază contribuțiile pro-

³ Ibidem, p.142

⁴ Ibidem

⁵ Sir Monier Monier-Williams, *A Sanskrit-English Dictionary*, New Edition - India, Motilal Banarsidass, New Delhi, 1993, p. XXXVI

Janet NICĂ

Despre spirit, cu spirit

Citind, cu migala ceasornicarului, SPIRITUL OLTENIEI, POD PESTE HIMERE, HOLOGRAME PENTRU EUROPA de Dan Lupescu, te înviează adierea unui iz biblic, reverberând din duhul unor neîncoronați evangheliști, a câtorva apostoli și a mai multor de taină mărturisitori întru adevăr.

Coaptă la jarul unor ani buni (cum s-ar fi putut altfel?), mica biblie a Olteniei e centrată pe esențial, cu destule altoiuri de efuziune idiosincrazică. Spațiul abstract al Olteniei, mângâiat de busuicocul metafizic, se întrupează în statutul unui loc hic et nunc, ideea intră în fermentație până la faptă. La rândul său, fapta, maturizându-se în extensiune, se înobilează, devenind regiune, regiunea, țară, iar țara, lume. Oltenia nu este suprafață, epidermă, chip, topografie sau hartă. Demersul regizoral al lui Dan Lupescu, macerat într-o intuiție ingenios cultivată, desenează o structură care slujește viața. Citindu-se în rânduri și printre rânduri, se ghicește un râu narativ care se potolește în luncile descrierii împăciuitoare. Toate sertarele ierarhiei structurale sunt pline cu vârf și îndesat de bijuterii mărturisitelnice ale unei avalanșe de intelectuali: poeți, prozatori, pictori, critici literari, sculptori, arhitecți, muziceni, jurnaliști, academicieni, preoți, actori. Trecută, prezentă sau viitoare, Măria Sa Oltenia își adună, maiestruoasă, soldații sub flămuri, sau, oltenește vorbind, adică mustos, își adună ca o cloță de aur, puii de aur.

„Poliedru neșlefuit” (Marian Barbu). Oltenia devine simbol, far, Stea Polară, de la Vlădică la opincă, fiind, simultan, avânt, zbor, înțelepciune, elevație, sticism, credință, artă, istorie, horă, Căluș, rustem, umor, haz de necaz, fler, negoț, muncă, luptă, demnitate, scoară oltenească, adâncime, perspectivă, diplomatie. Și iarăși, Oltenie multiplă: domnească (a Vâlcii), monahală (a Mehedinților), seniorală (a Doljului), profund țărănească (a Gorjului).

Fiecare mărturisitor își cântă partitura și pleacă. Pleacă, dar rămâne, cărămidă peste cărămidă, întru zidirea mărturiei de a fi, și

nu oricum. În volumul I, 416 pagini, format mare, după o lămurire din partea autorului, Constantin Dumitrache face fiziognomia poetului și publicistului Dan Lupescu. Cele două capitole „Troia în inima Europei” și „Pod peste himere” aduc la rampă voci autohtone care depun mărturie despre „așa a fost să fie”: C.S. Nicolăescu Plopșor, Constantin Brâncuși, Tudor Arghezi, Alexandru Macedonski, Petre Pandrea, Victor Papilian, Răzvan Theodorescu, Marian Barbu, Emil Boroghină, Gabriel Bratu, Panaite Chifu, Mihai Duțescu, Paul Everac, Mihnea Gheorghiu, Ovidiu Ghidirmic, Ilie Gheorghe, Ion Miloș, Nicolae Paul Mihail, Mihai Miron, Alexandru Mironov, V.G. Paleolog, Alexandru Racu, Tudor Gheorghe, Ion Zamfirescu, Ilarie Hinoveanu, Geo Saizescu.

Volumul al II-lea, 320 de pagini, format mare, e clădit pe patru piloni ideatici: „Rapsodia păsării măiastră”, „Periscop răsturnat”, „Spiritul Olteniei” și „Epilog deschis”.

Fiecare purtător de mărturisire își deapănă Oltenia din inima sa, vie, hrănitore, cea de fiecare clipă. O trupă de colindători cântă, descântă și urează la porțile gazdei, Oltenia: Ilie Purcaru, Geo Saizescu, Marin Sorescu, Dan Lupescu, Bartolomeu Anania, Ștefan Iordache, Mihai Miltiade Nenoiu, C.R. Motru, P.F. Teotist.

În finalul volumului, Simona Ștefania Lupescu realizează un panoramic bibliografic al poetului Dan Lupescu iar dr. Toma Rădulescu în „Addenda” îi evocă pe părinții poetului, Constantin I. Lupescu și Aurica M. Lupescu care, printr-un act de rară omenie și dragoste față de spiritul zonei, au dăruit Muzeului Olteniei aproape 1.000 de piese, rarități numismatice, paleontologice și etnografice, ceramică geto-dacică, inele medievale, medalii comemorative, brevete și decorații.

Moștenindu-și părinții, poetul Dan Lupescu dăruiește posterității, prin lucrarea domniei sale, cele mai importante voci spirituale ale Olteniei adunate, pentru o clipă magică, într-o magnifică simfonie.

Îngerul Nichita

Dacă memorie n-ar fi, nimic n-ar fi. Clipele ar trece, unele după altele, unice, seci, într-o risipire fără margini. Fără clei, fără mortar, fără aglutinare, nimic nu s-ar ține. Memoria este magnetul care leagă tălpile de timp într-o lipie uriașă, mărturie că pe aici au trecut oameni.

Cartea lui Gheorghe Pârja, „Călătoria îngerului prin Nord” este un demers proustian în care, prin intermediul memoriei, se re trăiește un „a fost odată”.

Nordul nu este Nordul polar, ci partea de nord a țării, Maramureșul, locul unde se pune harta în cui. Îngerul este poetul Nichita Stănescu, geniul blond, ajuns legendă umblătoare încă din viață. Ideea, care se clădește cu fiecare cuvânt, este aceea că omul sfințește locul, dar și locul sfințește omul.

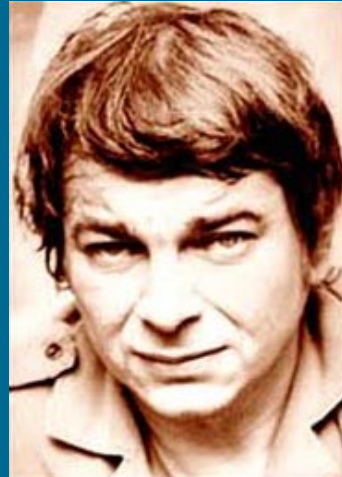
Deacă filozofii pun generalul deasupra individului, sufocându-l, chircindu-l, dacă filozofia omului de rând pune pădurea peste copac, lăsându-l pe acesta din urmă, oarecum, în umbră, cred că misia literaturii este de a lua copacul în brațe și a-l face pădure. Literatura, întorcând spatele anesteziei de orice fel, trebuie să se ocupe de întrebarea „Cine?”. Poți fi „Cineva” numai în literatură.

Cartea lui Gheorghe Pârja este dedicată și închinată unui „cine” care și-a strigat singurătatea, devenind mulțime.

Din respect nemărginit pentru Nichita, Gheorghe Pârja numără pașii poetului prin

Maramureș, cântărește cuvintele rotite și rostite de Nichita, inventariază efectele necuvintelor poetului la întâlnirea de gală cu muțenia îngândurată a oamenilor din zonă, vorbele de duh care scurt circuitează banalități și mentalități, întâmplări picante care condimentează întâlnirile de suflet, cea de la Liceul Pedagogic din Sighetu Marmatiei, cea cu statuia de sticlă a lui Bogdan Vodă, cea cu scaunul gol pus pe scenă pentru domnul Eminescu.

Prezența poetului sfințește, cu înălțimea adâncului său, câteva locuri din Maramureș: Săpânța, Finteșu Mare, Baia Mare, Săliște de Sus, Borșa, Desești care, la rândul lor, îl sfințesc pe poet prin sensibilitatea de multe carate cu care le-a hărui Domnul. Pretutindeni poetul se simte ca la el acasă în patria Limbii Române pe

portativul cântător al sufletului. Nichita se dovedește a fi spectacol aforistic, sărbătoare, avere de suflet, binecuvântare, mister viu, umblător, vorbitor, iubitor de neam, de limbă, de viitor, de gingășie, de pioșenie:

„Marea poezie are un singur autor: poporul român.”

Gheorghe Pârja nu este un simplu scriptor, un scrib imparțial, ci un evanghelist care pune har în pașii poetului-profetului Nichita, povestind lumii despre impactul dintre o legendă, Nichita, și un mit, mitul Maramureșului. Locurile și oamenii care l-au cunoscut și recunoscut în cele două întâlniri, îi strigă numele întru îmbălsămare a unui „a fost odată” care va fi. Parcă se aude vorba lui Nichita: „Haida să haidem!”.

Constantin DUMITRACHE

IN MEMORIAM

Rugăciunile lui Rilke

INEDIT

Austriac, născut la Praga (1875), *Rainer Maria Rilke* este considerat, aproape în unanimitate, printre cei mai mari poeți religioși de expresie germană. Deși n-a trăit decât 51 de ani (a trecut în cele veșnice în 1926), Rilke a scris foarte mult. Congener cu Friedrich Nietzsche și cu Frantz Werfell, Rilke și-a intersectat biografia cu aceștia, sedus de aceeași femeie: Lou Andreas-Salomé, descendenta unei ilustre familii baltice. Lou a cochetat cu fiecare dintre ei, dar nu și-a părăsit bătrânul soț. Refulați în ordine lumească, cei trei și-au regăsit echilibrul în filozofie, în poezie, în teatru.

Rainer Maria Rilke

Rilke a valorificat numeroase motive folclorice germane și de prin țările (multe) prin care a călătorit după aceea, s-ar putea spune, *Fata Morgana*, dar, în esență, a trebuit să se resemneze, scriind, spre exemplu, „Viață și cântece”, în care dă expresie și sentimentului de solitudine, dar și aceluia de unicitate ființială. A scris meditații profunde despre candoare, despre dragoste, despre moarte, despre viață, despre artă. Sunt celebre, în această ordine de idei, volumele: „Elegii duineze” (adică: *din Duine*) și „Sonete către Orfeu”. Proză auto-

biografică: „Însemnările lui Malte Laurids Brigge”. Un eseu aparte despre Auguste Rodin. Și-a dezvoltat crezul estetic (să nu uităm că trăia în plin timpul expresionismului) în „Scrisori către un tânăr poet”. A purtat o bogată corespondență și a tradus din mai multe limbi.

O fotografie care a făcut vâlvă în epocă îi înfățișa pe Rilke și Nietzsche înhămați simbolic la o trăsură ale cărei hățuri erau ținute în mâini de Lou.

După 1900, Rilke intră în atenția criticii literare, mai ales, pentru poeziile sale cu tematică religioasă; a și publicat, de altfel, un Ceaslov (DAS STUDENBUCH, în 1905). A fost, și este (cum spuneam), considerat poetul religios, prin excelență, de expresie germană, precum Paul Claudell pentru limba franceză, ori, la noi, Vasile Voiculescu, Nichifor Crainic, Tudor Arghezi, Ion Pillat.

Rilke s-a bucurat, în spațiul culturii românești, de o atenție deosebită. A fost tradus și a fost comentat. A existat, s-ar putea spune, o prețuire continuă în ceea ce privește contribuția sa la înnoirea poeziei veacului al XX-lea. Curios lucru, s-a vorbit despre lirica sa de inspirație religioasă chiar și în timpul comunismului (cf. „Mic dicționar enciclopedic”, 1978, p. 1628).

Nu-mi propun, acum și aici, să fac un studiu comparatist asupra traducerilor din lirica religioasă a lui Rilke, chiar dacă ele au fost (sunt) semnate de nume de rezonanță (Lucian Blaga, Ștefan Aug. Doinaș, N. Argintescu-Amza, Al. Philippide). Consemnez strădania d-lui Mihail Nemeș, de a face cunoscută în limba română prima parte din „Ceaslo-

vul” lui Rilke, un trudnic, și de luat în foarte serios, aducător, în limba română, a unor sonuri din limba universală. Îi situez în descendența (compania) lui A.E. Baconsky, Mircea Ivănescu, Marin Sorescu. „Rugăciunile” tipărite de Ed. „Anastasia”, București, 1998, în traducerea d-lui Mihail Nemeș, se disting prin acuratețea limbii române folosite, prin fluența rostirii și - meritul editurii! - prin așezarea în pagină. Rilke își datează rareori cu exactitate momentul scrierii uneia sau alteia dintre rugăciuni; notează, de exemplu, ziua și luna, starea vremii, momentul inspirației, pre-textul acesteia etc. Iată câteva exemple: „în seara zilei de 20 septembrie, când, după o lungă ploaie, soarele a trecut prin pădure și prin mine”; ori „în aceeași seară, când din nou a bătut vântul și s-a înnorat”; „în aceeași seară”; „în pădure, pe 22 septembrie”; la 1 octombrie, Rilke scrie nu mai puțin de șapte rugăciuni. Cine are dorința de a ști despre ce an este vorba poate afla dintr-o datare de la pag. 10: 1899. Monahul în care s-a dublat Rilke precum, mai târziu, Umberto Eco în Adso, din „Numele trandafirului”, închină, la miezonoptime următoarea rugăciune: „Tu nu ești prins decât prin faptă / și mâine Te luminează; / un oaspe-i orice simț ce așteaptă, / din lume vrând să iasă. // Scornit e orice bun simț, și fine / simțim hotarele adânci / și căncordat, ah, unu-l ține - / cerul se dăruie atunci: / de-ales nu-i sub porunci. // TU unde ești nu vreau să știu, / vorbește-mi de oriunde; / smerit evangelist, tot scriu / și uit să mai privesc de unde / curg vorbele profunde. // Spre tine totuși vin mereu, / mi-e umbletul în toi, / căci cine ești Tu, cine-s eu, / de nu ne înțelegem noi?”. „La 4 octombrie la amiază”, monahul din „Mănăstirea Anaghiriilor”, smerit îi trimite o scrisoare Mitropo-

litului în care îi comunica faptul că viața îi este ca un veșmânt, că se roagă, că îl pictează pe sfântul Nicolae, dar că i-au căzut sub ochi și „cărți cu întâmplări reale, / madone-n viziuni accidentale”, biserici cu „imagini zvelte” și-l roagă să fie „turn la-ndărătnicie”. Și-i mai scrie monahul ierarhului său: „sunt un biet om de rând”. Și semnează „Apostol, cel de pe urmă monah”.

Religiozitatea lui Rilke n-o poate pune nimeni la îndoială; de altfel, în străfundul fiecăruia dintre oameni există cel puțin un sâmbure de religiozitate. *Homo religiosus* este o realitate pe care n-o mai poate contesta nimeni. Malraux spunea - și fraza aceea a devenit celebră - că secolul XXI ori va fi al credinței, ori nu va mai fi. Acum un secol, Rilke intuia, fără a îmbrăca aspra rasă monahală, că numai prin rugăciune poți ajunge la Credință. Traducătorul, domnul Mihail Nemeș, se dovedește eminent, aducând în spațiul culturii noastre aceste răscolitoare confesiuni.

Când își va asuma cineva traducerea liricii religioase românești în limbi de circulație internațională? Ar vedea atunci „toată floarea cea vestită”, și a Vestului, și a Estului, cât de valoroși sunt psalmii scriși „la gurile Dunării” și cât de profunde sunt rugăciunile semnate de autorii români.

Mariana ZUATI GARDNER
(Anglia)

Poezii din Jurnalul Juliei May

Dis-de-dimineață

Hai să dansăm dis-de-dimineață
când peștii împung torentul
de-a lungul lemnelor plutitoare

Hai să dansăm dis-de-dimineață
când lacrimi noi scapă
din latexul copacilor de cauciuc

Hai să dansăm dis-de-dimineață
când lumina se pune pe vâslit în bărci
și ploaia sare peste ocrul pământului

Hai să dansăm dis-de-dimineață
când baba numără scoicile
și umbre se strecoară la gaura cu apă.

Culori in departare

Roș și alb
Pe trupuri
Sunete de copite
În depărtare

Roș și galben
Pe chipuri
Sunete de copite
În depărtare

Roș și galben
Pe obiecte închipuite
Sunete de copite
În depărtare...

Galben și negru
Pe cioplitori sacre
Sunete de copite
În depărtare...

Zugrăveli cu întâmplări
Din Înfrățire
În peșteri
Sunete de copite
În depărtare...

Zugrăveli cu întâmplări
Din Înfrățire
Pe fețele stâncilor
Sunete de copite
În depărtare

Zugrăveli cu întâmplări
Din Înfrățire
Pe scoarța de copac
Sunete de copite
În depărtare...

Închipuiri

Lasă-mă să mi-l închipui
Pe Marindi
Cum se lupta cu șopârla
Lasă-mă să mi-l închipui
Pe Marindi
Câine din timpul Înfrățirii

Lasă-mă să mi-l închipui
Cu pipa din lut
Păstrată de Cangurul Gigant
Lasă-mă să mi-l închipui
Cu pipa sacră din lut,
Pictat pe față și pe corp

Lasă-mă să-mi închipui
Cum Wirroowaa
Implora pe Marele Spirit
Lasă-mă să-mi închipui
Focurile de tabără
Inițiate de strămoșii Închipuirii

Amestecul

Asta-i bucătăria mămicăi
O masă din stejar geluit
Pe-o dușumea cu dale

Nări alertate explorează
Migdale, marțipan și zahăr
Îngheșuite pe o farfurie de țară

pe buffet
vechea carte de bucate-a mămicăi
cu pagini unsuroase

măinile ei de farmacist controlează
temperature ingredientelor
...mai trebuiesc câteva minute...

o bucată groasă din ciocolată
o urmărește din flanc
gata să se topească

în bucătăria moștenită
cu regulamente de alchimist
și inventii zilnice

Inundații

Înfășată strâns în pânza-nghețată -
Nisipuri umblatoare se-adună
La gura raului
Unde se-adună bărcile

- Mamă, ține-mă de mână
- Te-aș ține, dacă aș putea.

Înfășată strâns în alabastrul răsuflării -
Case de pe vremuri
Se-ngheșuie sub
Ciopliturile adânci ale apei

- Mamă, mi-e frig
- Te-aș înfășa strâns, dacă aș putea

Înfășată strâns în mâini aeriene -
Vântoase nemernice înfulecă
Pustietatea în derivă
Cât ochii pot să cuprindă

- Mamă, am picioarele ude
- Le-aș usca, dacă aș putea

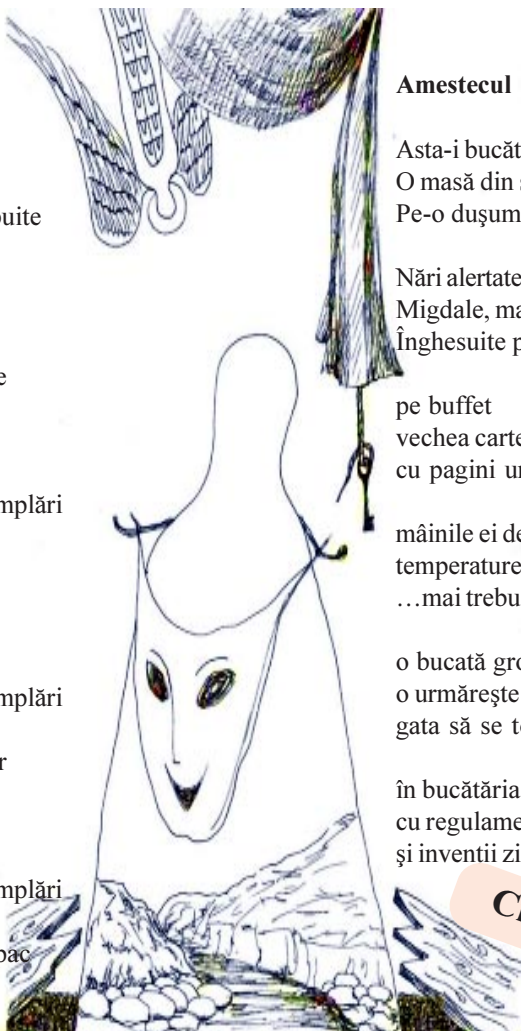
Înfășată strâns și lăsată să se-nmoaie -
Nori de plumb iau cu asalt
Pășunile care pier
Dincolo de orizont

- Mamă, hainile-mi sunt ude
- Te-aș schimba, dacă aș putea

Înfășată strâns în somn fluid -
Umbre sunt prinse în noduri cu sfori
Lângă vitrege ape ce mușcă
Din cârpnida caminului

- Mamă, sunt udă până la gât
- Te-aș sălta la deal, dacă aș putea

Înfășată strâns -
Gura căscată a apelor
Duce la vale o jucărie din argint
De ici colo... din loc în loc...

Cristina Oprea

N.N. NEGULESCU

Geneza
lui Brâncuși

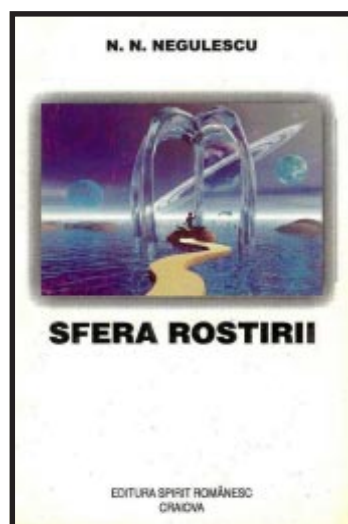
De mă-mpart, în nemurire
e nervura mea săpată
mă voi trece printr-o poartă,
pasărea zvâcnește-n daltă
templul oului fecund
vinovat de-atâta piatră...

Elegie la masa tăcerii
lui Brâncuși

Într-o patrie de nea
mă ardeam în poezie
nimeni nu voiam să știe
de din ce iubeam așa...
printr-o POAERĂ de SĂRUT
la o MASĂ de TĂCERE,
cât simțeam cum ai crescut
dintr-o șoaptă de durere;
poatr nins, poate târziu,
eu venit din niciodată
îți strigam adânc în piatră
neastâmpărul divin.

Scrisă pe MASA TĂCERII,
într-un februarie inocent al lui
1985

Cele 2 poezii dedicate lui
Brâncuși se află publicate în
volumul de poeme *Sfera rostirii*

Hobița, Gorj, 1981

Foto 1,2,3,4 - Casa memorială "Constantin Brâncuși"
Foto 5 - Scriitorul N.N.Negulescu (dreapta) împreună
cu prof. Ion Blendea, muzeograf.

Alina CHEȘCĂ

Caravansera

Am traversat nisipurile
prin oaze mi-am așternut
poemele și iubirile
prin Dumnezeu
mi-au înverzit
binecuvântatele insule

Eu nu călătoresc
prin lumea asta
ci prin constelații divine
mi-am petrecut
ultimele vieți
iubindu-mă
cu duhurile
nisipurilor
lăsându-mi sângele
prin temple de aur
colecționând idoli,
înălțând castele
să-mi adăpostesc
propiile vise

DEASUPRA MEA
BÂNTUIE
AMORURILE
CU ARIPI DE ULII
prăduindu-mă,
hrănindu-se
din mine cu lăcomie
trupul meu
e o adevărată Agora
unde prinții poposesc
la lăsarea serii
și mai pun
câte-o cărămidă
pe Altarul Soarelui

MEREU
ÎNTRE DOUĂ LUMI
TREC PRIN VIAȚĂ
ÎN CALEAȘCADE AUR
A FARAONULUI
nu vreau să știu
unde se termină realul
și unde-ncepe mirajul

Florin Măceșanu

Odysea din noi

Eu nu mai calc de mult pe pământ
pașii mei sunt înalți
mereu mai înalți
din poeme și clipe
mi-am făcut o cale nevazută
spre iubiri adorate
am alergat kilometri de timp
am construit o mare a mea
pe care corăbiile m-au dus
spre zeii anilor tăi
spre insule necunoscute
cu iluzia țărmlui oglindit adânc
în Paradisul din mine

S-ar cuveni să scriu imnuri eterne
pentru pașii ce-i lași
prin sângele meu
în ultima noapte dintre minarete
luna plină a devenit nemuritoare

APĂRĂ, DOAMNE,
ODYSEEA DIN NOI,
SPERANȚA CĂ MÂINE
IUBIREA VA DESCHIDE
PORȚILE LUMII...

Scrisoare către Dumnezeu

Așează, DOAMNE, pe umerii mei
tristețea întregii lumi.
eu sunt puternică, DOAMNE
știu să transform răurile de sânge în curcubeie
pe care să ieșim la promenadă cu toții
de Crăciun, de Ramadan, Hanuka sau Diwali

DOAMNE, ia din zilele mele și fă-le
sânge curat pentru muribunzi
sevă pentru păduri și apă vie
pentru toate viețuitoarele pământului

Ia din poezia mea și dă-o celor ce doresc războaie
convinge-i că singurul război trebuie să fie
cel pentru supremația bucuriei.
ia din aerul meu, DOAMNE
și îmbracă Planeta în miros de flori.
ia-mi văzul și fă din el
covoare pentru rugăciuni.
ia-mi hrana și somnul
și fă din ele ogoare și păduri nesfârșite.

Îți dau și amintirile, DOAMNE
să faci din ele iubiri mai mari decât viața.
ia-mi cărțile, dar fă-i pe copiii lumii
să trăiască într-o eternă poveste.
ia-mi prietenii și fă-i îngeri la dreapta Ta.
ia din anii mei și dă-le lor veșnicia, DOAMNE.
ia-mi sufletul și împarte-l la șase miliarde
dar lasă-i pe toți să cânte, să viseze și să râdă.
IA-MI TOT CE AM, TOT CE ȘTIU, TOT CE IUBESC
ȘI DĂ-LE OAMENILOR

TOT CE POT AVEA
TOT CE POT ȘTI
ȘI TOT CE POT IUBI

Florin Măceșanu - Renaștere

continuare din pag. 6

prii ale lui Simenschy, puține în comparație cu cele aflate în gramatica lui Stenzler. Remarcă inconsecvența, exprimarea neglijentă ori neclară, semnalând greșelile de tipar ce pot deruta pe studentul care ar dori să folosească gramatica drept instrument de lucru.

Entuziasmul savantului e ponderat până la final, când întâlnește două indice, unul sanskrit, altul de materii. Reținerea e determinată de faptul că destui termeni din limba sanscrită nu se regăsesc aici, oferind câteva exemple: *agni pasu, vâri madhu, sakti și pati* etc.

Finalul e tranșant: „Gramatica limbii sanscrite a lui Th.Simenschy nu poate fi primită ca o lucrare originală și utilă”⁶.

⁶ Traian Costa, op.cit., p. 142-143

Bibliografie

1. Traian Costa, Recenzie la Th. Simenschy, Gramatica limbii sanscrite, București, 1959, în SCL, XI, 1960, 1, p.139-145
2. Traian Costa, Recenzie la N.Altuchow, Gramatica sanscrită elementară, în SCL, XVI, 1965, 6.

*Informațiile privind viața și activitatea științifică a lui Traian Costa le-am obținut în urma corespondenței avute cu fiica acestuia, Ioana Costa, care predă la Universitatea din București.

Opera – repere ale indianismului

3. Traian Costa, Recenzie la Th.Simenschy, Gramatica limbii sanscrite, București, 1959, în SCL, XI, 1960, 1, p.139-145
4. Traian Costa, Recenzie la N.Altuchow, Gramatica sanscrită elementară, în SCL, XVI, 1965, 6.
5. Traian Costa, Recenzie la J. Gonda, Kurze Elementargrammatik der Sanskrit Sprache, RRL, 1965, 6
6. Traian Costa, Viața și activitatea indologică a lui Franz Bopp, (ms.), apud Cicerone Poghir, Studii sanscrite în România, în Analele Universității București, Limbi clasice și orientale, anul XXI, 1972
7. Traian Costa, Introducere în filologia indiană (ms., redactare nedefinitivă), apud Cicerone Poghir, Studii sanscrite în România, în Analele Universității București, Limbi clasice și orientale, anul XXI, 1972
8. Traian Costa, Traduceri în manuscris: Kalidasa, Vikramorvasi; Nala și Damayanti; Amarusatakam: Bhartrhari; Panini (după Renou); antologie morală, apud Cicerone Poghir, Studii sanscrite în România, în Analele Universității București, Limbi clasice și orientale, anul XXI, 1972

Bibliografie consultată

9. Traian Costa, Recenzie la Th.Simenschy, Gramatica limbii sanscrite, București, 1959, în SCL, XI, 1960, 1, p.139-145
10. Cicerone Poghir, Studii sanscrite în România, în Analele Universității București, Limbi clasice și orientale, anul XXI, 1972

Janet Nică în dialog cu Florentin Smarandache

Janet Nică: Ce face oltenii în America?

Florentin Smarandache: pe aici face frig

Janet Nică: pe la noi e nasol la sol

Florentin Smarandache: nu mai e nici un rasol?

Janet Nică: avem țurțuri și în suflet

Janet Nică: respirăm zăpadă și gândim ger

Florentin Smarandache: dragoste la zero grade!

Janet Nică: grade,grade, dar degradate, foaie verde trei granate

Florentin Smarandache: In Shal Allah! [= dacă o vrea alah, fiindcă tot îi scriam unui amic în egipt]

Janet Nică: foaie verde ca zăpada, ruginitu-mi-s-a spada și mă rade baba Rada

Florentin Smarandache: să alegi ce nu-i de ales din aceste dialoguri pentru anticartea noastră

Janet Nică: aleg să alerg, să scriu și să șterg

Florentin Smarandache: eu am publicat un volum de aut-arta, intitulat „cea mai proastă artă din lume”, vezi-l-ai la: <http://www.gallup.unm.edu/~smarandache/outer-art2.pdf> deci să scoatem o carte-dialog asemănătoare?

Florentin Smarandache: să dăm apă la moara (de vânt) a dușmanilor

Janet Nică: noi ne dăm în vânt după furtuni

Florentin Smarandache: foaie verde de albastru / mă doare un cal măiastru [cine-a scris așa, nichita?]

Janet Nică: unul care nu avea nume și i-au zis... Nichita

Florentin Smarandache: iar pe unul care are nume, ca mine sau ca tine, îl cheamă „anonimu”

Florentin Smarandache: nu mi-ai spus dacă am mai avut onoarea să mă-njure careva, vreun dușman-prieten?

Janet Nică: cred că sunteți prieten cu toată lumea pentru că nu vă mai înjură nimeni

Janet Nică: s-a instalat entropia peste toată România

Florentin Smarandache: în România este un haos bine organizat, și o ordine dezorganizată de cei din afară

Janet Nică: ați vrut să fiți perfect, iar acum suportați consecințele

Florentin Smarandache: sunt perfect în imperfecțiunea mea

Janet Nică: sunteți prea deștept, ca să fiți inteligent

Florentin Smarandache: sunt diplomat în nediplomație - asta-i deficiența

Janet Nică: un om inteligent e cel care își dă seama că nu-i folosește la nimic să fie deștept

Florentin Smarandache: cum mai e viața la țară de duiliu zamfirescu?

Janet Nică: pe la noi se zice Diliu Zamfirescu

Florentin Smarandache: dilii-s la conducere

Janet Nică: nu e specialitatea noastră să avem ciulinii Bădăranului?

Florentin Smarandache: adevărat, acum e vremea oportuniștilor.

Janet Nică: cei veniți cu pluta ne duc cu preșul

Florentin Smarandache: ce vreme a incușilor a fost pe vremea comuniștilor, dar ce va fi acum va întrece totul!

Janet Nică: nu știi că grota grohăie grozav?

Florentin Smarandache: ce mai face amicul-inamic al meu tudor negoescu?

Janet Nică: l-a coprins entopia

Janet Nică: visează în suc propriu ca precum castravetele în borcanul de morături

Florentin Smarandache: am auzit că s-au luat oficialii culturalnici și de caragiale. de ce?

pe eminescu înțeleg de ce-l înjură, din cauza eseurilor sale politice.

Janet Nică: pe Emin că era prea serios, pe Cara că era prea neserios

Janet Nică: românii, la ordinul ăla de afară, trebuie să demoleze ceva

Florentin Smarandache: dă-mi exemplu de înjurături despre caragiale

Janet Nică: prost, vulgar, balcanic, mahalagiu cretin

Janet Nică: e vremea demonlătorilor

Florentin Smarandache: și cine-i demolează pe demonlători?

Florentin Smarandache: denigratorii româniei sunt astăzi la mare cinste internațională

Janet Nică: pupinfundiști internaționali uniți în buget și-n nesimțiri

Florentin Smarandache: MM e la o lansare de revistă BURIDAVA. Când vine și își revine, vă apelează

Janet Nică: să mă apele-ze

Janet Nică: ale mele cărți de pe site sunt în format pdf

Florentin Smarandache: sunt scanate, ori convertite din word?

Janet Nică: din word. sunt bune ambele amândouă variantele

Florentin Smarandache: plec la cumpărături necumpărate

Al. Florin ȚENE

Horă târzie în sat de pescari

Casele noastre s-au întors cu fața
spre icoana apelor
răsucind cadranul orelor târzii.

Ne-am adunat pe grinda orizontului
când se mai aude cântecul sabelor,
sărind în horă cu clipele ferecate
în călcăie,
dansăm cu tâmplele răzmate
de luna
ca o lămâie,
și apele ne fură din umbră;
ne trecem iubita dintr-un braț
în altul,
ca valul din vâsle în vâsle.
Bărcile au adormit cu nasul în nisip
dar au răma și ele cu apele în vise
și rădem cu toții amețind focul
care luminează casele întoarse
spre noi
așteptând norocul.

Ne cheamă ferestrele
și le răspundem tăcuți,
plecând perechi,
uitând câte-un sărut în zări
și pe cărări...

Gara poezilor

Noaptea mă buzunărește prin locuri
unde nici iarba nu crește
și vorba ce-o spunem prin docuri
că de la coadă se curăță un pește
e un adevăr la baza căruia sap
să înțeleg că peștele se-mpute de la cap.

Luna, monedă ruginită se strecoară
în portofelul meu îngăurit
de zornăie lumina într-o gară
unde trenul, încă n-a sosit
nerăbdător o iau cu halta înainte
pe miriștea de cuvinte.

A rămas trenul în câmpie,
gara abandonată în poezie,
de atunci cu peronul mă tot duc
bănușul lunii să-l apuc
când prin noaptea buzunărită de scaieți
trece un tren de cuvinte cu poeți.

Luna îmi îndeasă bănuși de lucie
În buzunarul umflat de sărăcie.

Iar umblă verbul prin fraze, descălțat,
Când trag gara după mine pe uscat.

Adevărul din proverbe

Roua osia dimineții o unge
„Cine se scoală de dimineață
departe ajunge!“
Aud un zgomot precum o piuă,
Deschid fereastra; se crăpa de ziuă!
Am întins mâna după ceas, fără cuvinte,
Nu l-am găsit; o luase înainte!
M-am îmbrăcat, încerc pălăriile pe rând
Și nu mă încap; mă sculasem cu noaptea în cap!

În mina de aur lucrez
Cioplesc în cuvânt
Lămpaș, lumină, soartă,
Crez!

Munții noștri aur poartă,
Poeții nu cerșesc din poartă
în poartă!
Tânjesec după soare
și mor în picioare.

Balada bradului de Crăciun

Pomul de iarnă uscat
Alcătuirea bradului la loc,
Muntele iar l-ar fi înălțat
Dacă amintirea n-ar fi ars în foc.

Imaginea lui adună bucurii
Lumânările ard, sunt prea sus,
Ele urcând în răsăritu-i azuriu
Aprinzând visuri spre apus.

Din brazi coboară dulciuri la copii,
Seva lor aduce pădurile în case.
Săniile trase de reni stănesc nostalgii
În cioturile pe coline rămase.

Și brazilii lepădându-se de topor
Brusc și-aduc aminte de un gând
Revin miei la rădăcina lor,
Însă pădurea e departe, luminând...

Bucuria noastră e plânsul brazilor tăiați,
În lumea lor n-au cum să mai fie,
Au mai rămas pe munte câțiva frați,
Tremurând pentru Crăciunul ce-o să vie.

Cristina Oprea

Arma sinelui

După o povestire rabinică

Pe treptele de cuvinte
ale babilonului
mielul a urcat
în cer
cu-n tremurat
de verbe sub blană,
ca o arsură de fier,
și i-a spus lui Dumnezeu:
- Creatorule, ai fost nedrept
cu destinul meu!
Mi-e teamă că pier,
că nu mi-ai dat nici-o armă
să mă apăr de dușmani,
nu mi-ai dat coarne
ca la cerbi și elani;
nici în urechi vreo alarmă;
nici colți, nici gheare;
nici forța elefantului
cu trompa croind cărare;
nici ca ariciul să am țepi
ascuțiți ca razele de soare;
nici măcar
fuga iepurelui prin mălai
sau galopul de armăsar...

Dumnezeu a stat
pe gânduri puțin
i-a oferit să probeze
(nu ca niște proteze)
pentru dinți venin,
colți, țepe, gheare,
să poată înfrânge
chiar setea de sânge
a vânătorului din răzoare.
...Nici una din aceste arme
nu i s-au potrivit.
Atunci, El, mielului i-a spus:
- Îți dau o armă să rezști
înzecit!
- Te implor! Mielul s-a rugat nespun,
de s-a cutremurat și zarea.
Iar Dumnezeu i-a zis de sus:
- Primește de la mine ca armă
răbdarea!

INEDIT

Documentar istoric-literar

Scriitorul N.N. Negulescu în corespondențe tezaurizate

Artur Silvestri – N.N. Negulescu

26 Aug. 1986,
București

Stimate domnule Negulescu,

Înțeleg și nu înțeleg tonul scrisorii duminică, care e când dezamăgit, când iritat; și eu am avut atâtea deziluzii încât pe cei care simt că sunt trădați, dar fără vină, îi înțeleg mai bine decât îți imaginezi. Dar să știi că nu ai dreptate și bănuiesc că e o neînțelegere. A propoz de cronică la „expoziție” ți-am spus la telefon că nu am nimic împotriva, atâta doar că I.S. nu a dat nimic și nici nu a promis că va da, atunci când l-am întrebat dacă e la curent cu această idee. Nu pot să public ceea ce nu este, e un fapt elementar.

Și pentru că suntem la capitolul alți „bârfitori”, să nu-ți imaginezi că sunt naiv: știu mai bine decât îți închipui cu cine am de-a face! Atâta doar că există indivizi care trebuie încercați, spre a le rupe coloana vertebrală în mod definitiv atunci când nu o au prea tare. În rest, sentimentele mele față de dumneata sunt intacte. Vreau să înțelegi că, având un an greu, cu multe obligații publice (care mă obosesc mult și mă încurcă) nu mai am vreme și de treburile altora, oricare ar fi ei și oricât i-aș prețui.

Adaugă la aceasta și obligația editorială de a preda două cărți mâine și vei înțelege totul. Am un nou număr de telefon acasă/: 5039. E un semn de simpatie, acesta, și ia-l cum se cuvine.

Cu prețuire,
Artur Silvestri.Artur Silvestri – N.N. Negulescu
13 Ian. 2008,
București

Dragă Nicolae N. Negulescu,

Am trimis acum câteva minute eseul promis; face parte dintr-un volum în lucru, pe care îl voi publica în această primăvară. Nu am putut face mai mult căci de două săptămâni am o stare de sănătate nu tocmai bună și lucrez foarte puțin. De aceea nici nu am răspuns la telefon și te-aș ruga să mă ierți. Sper să mă înzdrăvesc mai curând căci îmbunătățiri există dar sunt lente.

Revista „Rațiunea”, pentru care mulțumesc, mi s-a părut încheagată și bine așezată pe picioarele ei. Îi doresc ani mulți ca și Domniei Tale.

Cu drag,

Dr. Artur Silvestri

www.artur-silvestri.com

professeur-visiteur de Gestion Immobilière & expertise patrimoniale
Université Francophone Internationale-Bruxelles
Bureau de Bucarest (Roumanie):

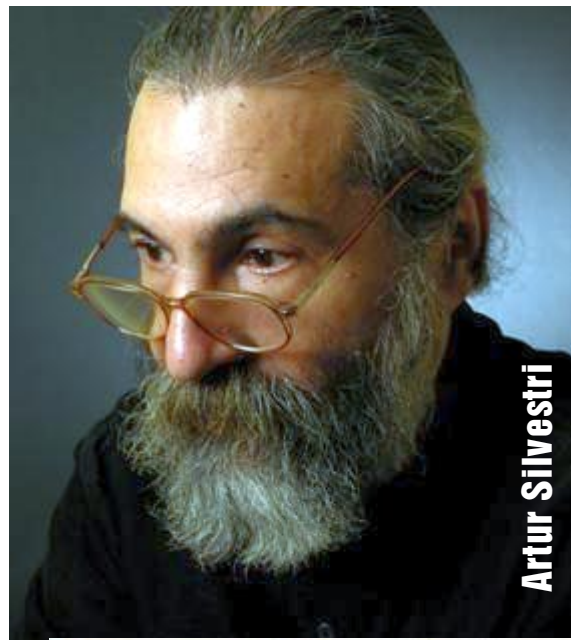
Association Roumaine pour le Patrimoine (ARP)
10, rue Ciprian Porumbescu, Bucarest, code 010652
tel/fax: 0040/21/317.01.14

GSM (portable): 004/0744 38 68 46 004/0744 38 68

E-mail: artur.silvestri.contacte@gmail.com

artur_silvestri@yahoo.fr

Publicații ARP (bibliografie zilnică): www.analize-si-fapte.com

Artur Silvestri

26 aug. 1986
București

Stimate domnule Negulescu,

Înțeleg și nu înțeleg tonul scrisorii duminică, care e când dezamăgit și iritat; și eu am avut atâtea deziluzii încât pe cei care simt că sunt trădați, dar fără vină, îi înțeleg mai bine decât îți imaginezi. Dar să știi că nu ai dreptate și bănuiesc că e o neînțelegere. A propoz de cronică la „expoziție”, ți-am spus la telefon că nu am nimic împotriva, atâta doar că I.S. nu a dat nimic și nici nu a promis că va da, atunci când l-am întrebat dacă e la curent cu această idee. Nu pot să public ceea ce nu este, e un fapt elementar.

Și pentru că suntem la capitolul alți „bârfitori”, să nu-ți imaginezi că sunt naiv: știu mai bine decât îți închipui cu cine am de-a face! Atâta doar că există indivizi care trebuie încercați, spre a le rupe coloana vertebrală în mod definitiv atunci când nu o au prea tare. În rest, sentimentele mele față de dumneata sunt intacte. Vreau să înțelegi că, având un an greu, cu multe obligații publice (care mă obosesc mult și mă încurcă) nu mai am vreme și de treburile altora, oricare ar fi ei și oricât i-aș prețui.

Adaugă la aceasta și obligația editorială de a preda două cărți mâine și vei înțelege totul. Am un nou număr de telefon acasă/: 5039. E un semn de simpatie, acesta, și ia-l cum se cuvine.

Cu prețuire, Artur Silvestri

Documentar istoric-literar

INEDIT

Scriitorul N.N. Negulescu în corespondențe tezaurizate

Academician Constantin Bălăceanu-Stolnici – N.N. Negulescu

5 Ian. 2008

București

Mult stimate domnule Negulescu

Îmi face o deosebită plăcere să vă trimet *Recenzia* pe care cred că are să vă mulțumească. Din păcate mi-ați redus totul la o pagină în care e greu de prezentat toate nestematele pe care le-ați pus în volumul *Dumneavoastră*.

Tot odată vreau să vă mulțumesc pentru felicitările trimise și să vă rog să primiți și urările mele pentru un An Nou cu fericire multă și noi realizări care sunt un câștig și pentru noi care le savurăm

Cu cele mai bune gânduri

C. Bălăceanu Stolnici

Ionuț Caragea

Ionuț Caragea – N.N. Negulescu

27 Ian. 2008

Canada

Frate de cuvinte și trăiri, Nicolae,

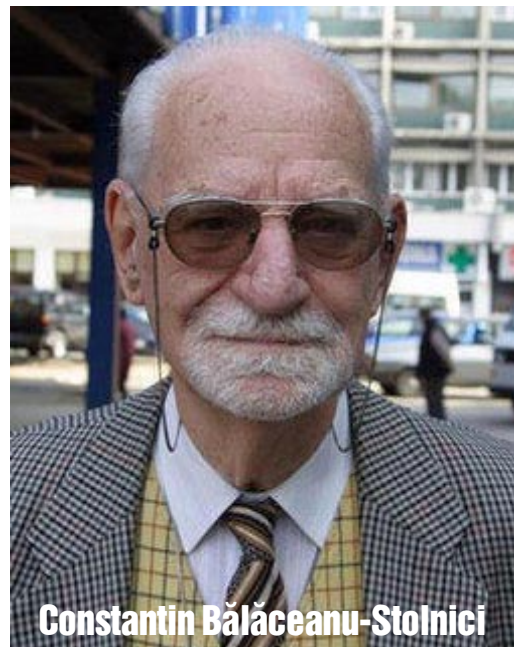
am citit de câteva ori și cu mare atenție *recenzia* și te felicit pt precizia *laserului critic*, mulțumindu-ți pt răbdarea și bunăvoința dumitale. Am operat și corecturile necesare și te rog să le ai în considerație înspre publicarea la ziar. Drept pt care îți trimit textul corectat.

După ce va apărea ziarul, îți cer acordul ca această *recenzie* să fie trimisă spre câteva publicații cu care colaborez, cu precizarea sursei și a numelui dumitale.

Îți mulțumesc pt încurajări, eu voi rămâne om vertical înspre puritatea poeziei.

Cu mult drag,

Ionuț Caragea

Constantin Bălăceanu-Stolnici

Correspondență primită de scriitorul N.N. Negulescu

de la Palatul Elisabeta

SECRETARIATUL MAJESTĂȚII SALE REGELUI

București,

30 iun. 2008

Stimate domnule N.N. Negulescu,

Majestatea Sa Regele Mihai I al României m-a împuternicit să vă mulțumesc călduros pentru amabila scrisoare însoțită de cartea *Ochiul de foc*, al cărei autor sunteți, trimise la Palatul Elisabeta în luna mai a.c. în atenția Majestății Sale.

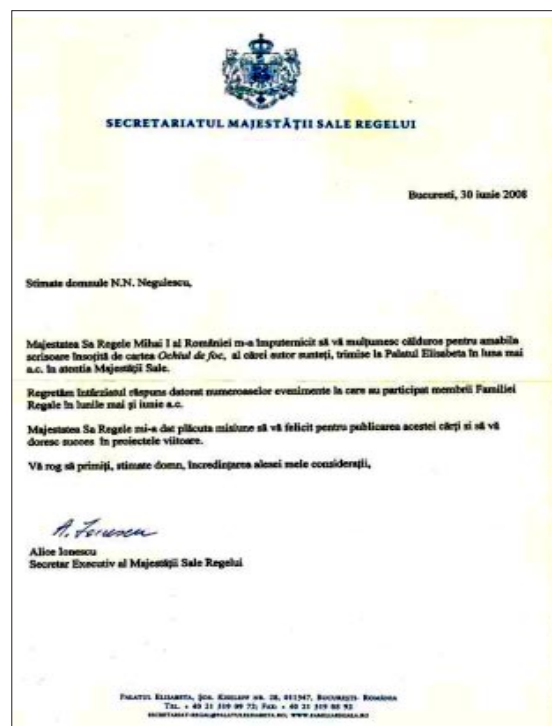
Regretăm întârziatul răspuns datorat numeroaselor evenimente la care au participat membrii Familiei Regale în lunile mai și iunie a.c.

Majestatea Sa Regele mi-a dat plăcuta misiune să vă felicit pentru publicarea cărții și să vă doresc succes în proiectele viitoare.

Vă rog să primiți, stimat domn, încredințarea alesei mele considerații.

Alice Ionescu

Secretar Executiv al Majestății Sale Regelui

N.N. NEGULESCU

Tată Logos

Steaua de triumf
a mărgăritarului
înalță alama templului.
Ochii înțelepciunii
deschid porțile
celor patruzeci și nouă
de focuri.
“Amin, Amin, zic vouă!”-
copii planetari,
dintre marile vieți
una e
puntea curcubeului -
și vă aduc
lumina ei nedezevelită.
Vă învăț să beți
licoarea lui Sirius
pentru însetare,
Vă învăț să beți
licoarea lui Venus
pentru însetarea
triunghiului suveran.
Mă împart vouă
prin cele trei
spirite supreme,
Mă împart vouă
prin cele șapte
spirite radioase,
mă împart vouă
prin esența spiralei.
Tată Logos-
Domn al Lumilor,
Domn al Inimii
Vieților arzătoare
din inimi,
zbor Visul Tău
din interiorul Cercului,
zbor măreția
întreitei recunoașteri,
zbor ashramul
gravat
de cele șapte raze,
zbor Taborul
cu aripile Vărsătorului.

În fereastra Universului

De când am deschis munții
cu atâția fluturi pe mine
mi s-au oprit vorbele
de praf luminos
în fereastra Universului
Era ca și când
mă privea steaua
pe care stam
din crucea viitorului

Ain steaua urechii drepte

Mă cheamă pe limba păsărilor
cântecul rămas rege
să cunosc odată nemurirea
lăsând urme în viața
deschisă drumurilor
Îl caut munte cu munte
după rânduiala semnelor
Îl caut prin oul apelor
și El e cu mine
de la nașterea Lumii
în arborele gânditor
din steaua urechii drepte

Trezit în adevăr

Mă uit la mine
prin luna
dintre sprâncene
care face-n Ceruri
semne
Ah, cum ne mai
oglundim
ea în eu și-n noi
sublim!

Zi înaltă

De atâta armonie
la nordul poemului
îngenunche oceanele;
pentagrama sceptorului coralier
ține aprinsă mama inimii
focului sacru
din respirația căreia
și-au luat nașteri.
E o zi înaltă
din cele șapte -
făcute și făcătoare.
Iod strălucește
peste întinderea strălucirii,
Arborele Universului
rodește fructe îngerești.
Iartă-mi, Ioah, vinovăția
iubirii iubitoare,
de treizeci și două de ori
purificată,
de cincizeci de ori
purificată
în globurile diamantelor
părintelui Abraham

Împărtășirea uimirii

Până să-mi intre-n casă
frigul neliniștii
fac o femeie de lumină
din mugurii razelor
E ușoară ca duhul
minunării
și nu se-aude
ținând pe genunchi
umbra mea
în ochiul care-mi crește
soarele

Trecerea eului

Toamna peste care trec
cu aripi de aur mineral
nu mă mai pierde
pe văzduhuri mișcătoare,
ci îmi arată
cum au crescut copacii
pe sprânceana înaltă
a grotei sfântului Patrik.
Vine o ploaie de trandafiri
în ochii mei penitenți
cu Îngeri așezați
în jurul Mesei rotunde.

Surăsul luminos
al regelui Arthur
bea apă lustrală-
răsărită din răsăritul
smaraldului șlefuit
de suspinele
Mariei-Magdalena

Aripile, mi se fac mâini,
Doamne
după înălțarea visului-
și zidesc pe ele
din focul Globului imperial
biserica caldeeană
și biserica celtică
să le oglesc
în oglinda splendorii
Noului Ierusalim.

Până la blânda chemare
a efluviului Tiferet
împodobit de planete
merg pe urmele însângerate
ale lui Iosif din Arimateea
să umple drumul cu plânsset,
suflete sihastru.

E prea duminică

Nimeni nu-mi vede
Lumina fără lumină
cărarea cu aripi
și tăcerea plânsului
E prea duminică
Îngerului
trecându-mi înot
lacrima!

Din viața gândului

Sărută-mi gândul
în care trăiesc
repede
Sărută-l până ia foc
astupând în urma lui
ușile și ferestrele
cu stele

Florin Măceșanu - Anotimpurile

continuare în pag. 17

continuare din pag. 16

Seniorii smaraldului

Din nouă vremi
din nouă fulgere
din nouă împărății
seniorii smaraldului
mă caută
pe o corabie zburătoare
în ploaia de aur
a amurgului.

Eu, o Caleea,
sunt umbră alunecoasă
a arborelui filiria
întinsă de
mirmidonii Thesaliei

Eu, o Caleea,
sunt munte crescute
în ochii aprinși
Ai Mater Matuta.

Eu, o Caleea,
sunt înfricoșată pasăre
a intensității
din mâinile văzduhului,
frântă în arc
deasupra fântânilor
care-ți bea limba.

Eu, o Caleea,
sunt glasul cel dinlăuntru
al nașterii și bătrâneții
lui Morpheu
orbit de iubiri orbitoare.

Eu, o Caleea,
sunt adierea ecoului
unde dezbracă viețile
Dea Urania.

De vor zice oamenii
căzând la picioarele cetății:
- "Arată-ne măsura
lacrimilor învăpăiate,
și ne răspândește tulburarea..."

În culorile ploilor

Într-o zi tata
cunoscut și necunoscut
a pierdut cheile Raiului
Unii spun
că ar fi fugit
cu primul vis
să-și caute
eternitatea
Eu țineam pe atunci
de Pământul
din nașterea mea
îmbrăcat în culorile
ploilor

La revărsarea Cerului

Sub călcâiul Zeului
scot din păduri
frica
ochii mei zburători
ascultă revărsatul
Cerului

Împărătesele amurgului

La o bătaie de săgeată
am atins orizontul
coborât al lebedelor
Parcă s-ar fi închinat
durerii mântuitoare
împărătesele amurgului
Parcă ar fi adunat
toate flăcările
din sângele fântânii
Golgotiei

Imperiul bogatei săracii

Mi-ai dat
neînchipuita tristețe-
străiele lacrimilor
argintate pe-o rază;
miresele văzduhului,
aureolele diamantelor
duhul arborilor.

Mi-ai dat
necuprinderea;
lumina în care
se înrouează planetele,
matca lumii pământene
unde se topesc
mările viului.

Pentru un timp
mi-ai dat
imperiul bogatei săracii
întemeindu-mi domina

Sufletul exilat

Când deschid piatra
cu flacăra privirilor
pământu-mi spune alergând:
- "Până și în aceste
mari depărtări
de culoarea amurgului
sufletul tău exilat
miroase-a stele!"

Din văzduhul semnelor

Poate voi afla
din văzduhul semnelor
cum s-au închis
peșterile
în urechea cerbului
Și el într-o nuntă
de spirale
Și eu crăind
în runele zăpezilor

Prin ochii scăpărători

Dumnezeu nu este ascuns
În fiecare cuvânt zburător
trăiește o Lume a Lui
de tăceri de geneză
limpede
Eu le-am învățat evlavia
înfrățit cu toate vârstele
prin ochii scăpărători
ai vieții celor șapte
înfinituri

Mă doare gândul

Arde marea
de nu pot s-o scot
din corăbiile înecate
Uită-te: îmi cade umbra!
Pierd prin fum aripile
și cât veacul fulgerului
mă doare gândul

Regatul piramidei

Și intru în regatul piramidei
și mă fac drum constelat,
strângător de reverberații.
Nunta care mă calcă aerian
din nevoia de demnitate a
iubirii
atinge grația virginei
îngravitații,
și grația puterii visului o
atinge;
da, și grația puterii
covârșitorului vis primordial
o atinge,
între zvâcnirile cristalelor
noilor universuri

continuare din pag. 1

rămâne inaccesibil rațiunii omenești.
De aici se propagă sentimentul
„strivirii” în definirea formelor artistice
pe care le analizăm.

„Îngrozirea” poetică distinge
„ipsum esse - ființa prin esență” - de
„ființa prin participare” (Sf. Augustin).

În actul resemnării din „Durere
pură” (6.XI.1996), realul și magicul ver-
surilor cu aceleași contururi ascuțite
formează o nouă axă: „Nu mi-e rău ca
să-mi fie bine,/ Mi-e rău ca să-mi fie rău.
[...].”

Paradigma se explică prin punerea
în evidență a mashal-ului ebraic ca for-
mă literară a parabolei. Fascicolul pa-
roxistic al dispersării energetice are
ecou într-un fel de prezent etern, in-
terminabil, ca un coșmar stăpânit de
oroare: „Fac scufundări în durerea
pură,/ Esență de tipăt și disperare, [...].”

Interesant(ă) hairesis, așa zice, ales
la răscruci de drumuri.

Odysseia părăsește totuși mean-
dricul printr-o ilustrare logosferică:
„Mă rog de împăratul peștilor/ Să-mi
trimită un rechin de treabă/ Să-mi taie
calea.” Așadar, sufletul anthropos-ului
celest, obține temperarea ultimei dorin-
țe prin invocarea simbolului Cristic
Universal, care este „împăratul peștilor”.

Datorită acestei oglindiri „în subs-
tanța primordială, în hyle” (Platon) îl
regăsim pe poetul nostru în „Iona”,
călăuzit de același tainic fir de aur.

Un anumit grupaj liric din orizontul
unitar al cărții, va orienta probabil cre-
zul criticii, către o părelnică tehnicizare
eristică, care se degajă aparent din
continuarea asemănării de motive.
Însă, vorbirea destinului spiritual care
clatină finitul și indefinitul în: „Solul
Mării Albastre, 9.XI.1996; Priveghi,
11.XI.1996; Coșciug fricos, 11.XI.1996;
Bilanț, 11.XI.1996; Cartea Morții,
19.XI.1996; Cădere În Sine, 19.XI.1996;
Prometeu Bolnav, 21.XI.1996 și Ber-
becul Cu Coarne Întoarse” (nedatat),
caută să îndestuleze setea pătimirii și
a morții credincioase. Este vârtejul fi-
nal, țâșnit tot, într-un sfârșit de toate
cele pământești; dar nesfârșit întru
eudaimonia angelică.

„Puntea” întemeiază o scriere prin
exelență oraculară, căreia îi vom în-
țelege travaliul artistic numai prin Ma-
rele Vis, însoțiti fiind de nostalgia de-
părtării.

Ca și la Baudelaire, la sfârșitul pro-
cesului poetic al magului sorescian,
stă tonul de foc limpede („feu clair”):
„Mă întorc cu fața/ Spre perete/ Și le
spun prietenilor/ Îndurerați:/ Mă întorc
repede.” (Plecure, nedatat).

Florin Măceșanu - Zâmbet

Ioana STUPARU

LEGITIMAȚIE PENTRU INFARCT

Dragă Mărguțo, îmi scria Tatiana, iartă-mă dacă-ți transmit din tristețea mea, însă simțeam nevoia să-ți scriu. Azi am trăit una dintre cele mai deosebite zile, unică de fapt, și dea Domnul să rămână singura de acest fel în toată viața mea. Am fost, lucru firesc, să-l conducem pe ultimul drum pe Ioannistor, odihnească-l Dumnezeu în pace! Ca să știi despre cine este vorba îți dau un a-mănunt: într-una din zile, cineva a sușotit pe un ton zeflemist la adresa lui: „Lasă-l că e bătrân!... Bătrân și singur!...”. Știi cât de tare m-au durut acele cuvinte! Le-am perceput ca pe o sentință. Chiar dacă niciodată nu mă interesase vârsta lui Ioannistor, recunosc că am avut un șoc când am aflat numărul anilor pe care-i purta în cârcă. Însă tot nu spuneam că e bătrân... Nu puteam, Mărguțo! Sau, mai degrabă, nu voiam... Nu mă lăsa sufletul, fiindcă nu i se potrivea cu felul lui de a fi. Cea mai potrivită expresie ar fi fost: „*vârsta înaintată*”. Deși, habar n-am dacă în viața unui om există momentul standard în care să se spună: „*Gata, din clipa aceasta am trecut hotarul și am intrat pe tărâmul vârstei înaintate*”. Îl știi sigur pe Ioannistor, Mărguțo... Domnul acela care se remarcă printr-un gest distins, galant, de a saluta femeile... Ții minte cu câtă eleganță executa plecăciunea aceea în exces care-i era fix la îndemână, gest ce te ducea cu gândul la lecții de bune maniere sau, poate, la moștenirea vreunei gene de la unul din „*Cei trei mușchetari*”? Iar tonul melodios cu care rostea: „*Sărut mâinile, stimată doamnă!*”, nu era de ici, de colea, Mărguțo!.. Cum să uiți așa ceva? Parcă ai fi auzit cântecul unui suflet visător pe care o adiere de vânt îl fură și-l poartă pe firul unei ape limpezi și line ce șerpuiește printre stânci!... Iată că trec în sfera poeticului, apelând la atâtea motive cu care voi a te face să înțelegi despre cine este vorba!... Sunt sigură că-l știi, chiar dacă l-ai întâlnit o singură dată sau, dacă nu mă înșel, de două ori. Încă un amănunt, dragă Mărguțo, Ioannistor sosea prin-

tre ultimii și se așeza mai în spate. Își încrucișa mâinile și le sprijinea pe masă. Vorbea rar și cu voce joasă, ceea ce te îndemna să-ți ascuți urechile sau să-l rogi să vorbească mai tare. Știi, în astfel de momente am auzit cuvintele care m-au durut enorm: „*bătrân și singur*”.

Vestea că s-a prăpădit am primit-o azi dimineață. Tot atunci am aflat și că slujba de înmormântare va fi azi. Cum să nu mă duc, dragă Mărguțo? Nu m-ar fi lăsat sufletul!... Mai ales că azi dimineață nici nu mă ridicasem bine din pat, și ghici pe cine am văzut în fața ochilor? Pe Ioannistor, soro! Făcea binecunoscuta plecăciune și-mi zicea: Sărut mâinile, stimată doamnă! Ciudat, nu? Abia când am primit trista veste m-am duminrit de însemnătatea vedeniei mele, care a persistat, apoi, toată ziua. Devenise la un moment dat deranjantă, obositoare, însă nu depindea de mine ca să dispară. Drept pentru care am dedus că trebuie să fiu printre cei ce îl conduc pe ultimul drum. Slujba fusese programată la capela cimitirului, întrucât acolo avea să fie depus trupul neînsuflețit. Înhumarea urma a se face în cavoul cumpărat cu mult timp în urmă, loc în care își dormea somnul de veci, cea care, o perioadă de ani buni, îi fusese soție lui Ioannistor. Ce sentimente ciudate trăiește omul, dragă Mărguțo! Străbăteam kilometrica alee a cimitirului, alături de cele două prietene cu care îmi dădusem întâlnire, iar pe măsură ce înaintam către capelă, tristețea mă copleșise tare de tot, ceva îndemnându-mă să nu mai merg înainte, ca și când mi-ar fi fost imposibil să ajung. Am ajuns, în sfârșit și am urcat instantaneu treptele capelei, fără să ne oprim ca să cumpărăm flori și lumânări așa cum ne plănuiserăm. Probabil și gerul uscat, vânticelul subțire care tăia ca briciul, de altfel nimic nou într-o zi mohorâtă de ianuarie, ne îndemnase să intrăm în capelă mai întâi, ca după aceea să ieșim pentru a cumpăra flori și lumânări. Ciudățeni, precum îți spuneam!... Ne-am apropiat de cele două si-

crie care erau depuse în capelă, și ne-am mirat că în niciunul nu era Ioannistor. Nu aveam pe cine să întrebăm, fiindcă cele două, trei persoane care se aflau acolo, aveau habar de morții și necazurile lor. Am plecat înapoi la poarta cimitirului, să-l așteptăm pe Ioannistor acolo, fiindcă la capelă nu aveam nici un rost. Și ne-am pus pe așteptat, Mărguțo, mult, mult de tot, iar vântul ne biciuia cu viclenie peste fețe, și ne pătrundea prin îmbrăcăminte, până la piele. Cu aceeași viclenie biciuia orice colțșor în care încercam să ne adăpostim.

De câteva ori m-a îndemnat gândul să plec, până nu mă transformam în statuie de gheață. Și totuși n-am făcut-o, fiindcă venisem din pură omenie, să conduc pe ultimul drum o persoană cunoscută, care continua să facă plecăciuni în fața mea și să spună: Sărut mâinile, stimată doamnă! Timpul trecuse cu orele, ceea ce a stârnit îngrijorarea personalului cimitirului. Intraseră în criză de timp, fiindcă se însera devreme, iar ritualul pentru înhumare era de durată. Astfel, telefoanele s-au pus pe zbârnâit, iar după îndelungate insistențe ițele s-au descurcat cât de cât, în felul acesta primind și noi următoarea informație: „*Mortul nu mai vine azi... Încă nu l-am putut localiza. Am aflat că se plimbă într-o mașină, o dubiță care a fost văzută când pe la primărie, când pe la morgă, când pe la poliție, când... N-are acte... De-aia nici nu umblă în sicriu. E învelit într-un sac de plastic, și se plimbă cu dubița... Probabil vine mâine, dacă face rost de acte*”.

*

E! Ce zici, Mărguțo? Clar și cuprinzător, nu? Ție ți s-a întâmplat vreodată să te duci la o înmormântare, iar mortul să nu vină? Cum s-ar spune, să-ți dea plasă?... Nici mie nu mi s-a întâmplat până astăzi. Îți poți imagina sentimentul pe care-l trăiești? Nu ți-l doresc!... De fapt nu i l-aș dori nimănui!...

Săracu' Ioannistor! Vorbele „*bătrân și singur*”, care altădată mă duruseră, acum mi se păreau

potrivite. Într-adevăr a fost un om bătrân, dar, mai ales, a fost singur. Soția îi murise cu mulți ani în urmă, iar copii n-au avut. Nu avea rude apropiate. Plecase în lume, să învețe carte, să ducă un trai mai bun. Încă din tinerețe primise locuință într-o casă naționalizată și acolo a stat mulți ani, împreună cu soția. De fapt, acolo a stat până la sfârșitul vieții, după cum se vede. După revoluție casa a fost revendicată de fostul proprietar și câștigată. Ioannistor a fost nevoit să-și îngrămădească toată averea într-o singură cameră, din care era somat continuu să se mute. Unde?! Cum?! Dar asta e altă poveste!...

Când Ioannistor a făcut infarctul, tocmai se afla la cineva în vizită. N-avea la el nici un act de identitate. Și cine știe unde or fi fost puse pîrdalnicele, de n-a găsit nimeni, nimic, în toată hărmlăia din cameră!? Azi, draga mea Mărguțo, am aflat că dacă n-ai acte, nu trebuie să mori, fiindcă poți să rămâi ne-ngropat. S-au găsit, până la urmă, câțiva oameni de bună credință, care au pornit să rezolve cu actele necesare. Asta, însă, va fi de durată!...

Săracu', Ioannistor! Cred că a apelat la mine, să mă rog la Dumnezeu pentru el, ca să-și găsească liniștea în mormânt. Și, totuși, am o nedumirire, Mărguțo: de ce tocmai la mine să apeleze, când avea cunoștințe vechi, eventual prieteni? Oare, în sufletul lui o fi pătruns ceva din cele scrise de mine în cartea „*Clipa de Lumină*”, pe care i-o dăruisem cu puțin timp în urmă? O fi crezut că am eu un cuvânt de spus, către Dumnezeu?

Dragă, din întâmplarea de azi, am învățat că chiar și la vecina dacă merg în vizită, e bine să am actele la mine. Eventual, să-mi pot face liniștită infarctul.

Liviu OFILEANU

„Tablouri fără semnătură” – Teo Cabel

Prefațat de poetul Marin Ifrim, volumul de poezii semnat de Teo Cabel - „Tablouri fără semnătură”, (Editura Lorilav, Buzău, 2010) - conține într-adevăr câteva tablouri de materie textuală, presărată ici-colo cu lirismul facil al poeziei inocente, lipsită de anvergura căutărilor judicioase care obsedează un poet matur (spunem acest lucru pentru că autorul a trecut deja de patruzeci de ani). Cităm din prefață: „Cu acest volum de debut, Teo(dor Ștefan) Cabel intră din prima încercare în rândul tinerilor poeți remarcabili prin propria lor amprentă lirică. Dincolo de unele ezitări inerente oricărui debutant, poetul se strecoară cu suplețe prin meandrele versului alb, mizând pe texte scurte cu ușoare tendințe aforistice. Nici când practică prozodia clasică Teodor Cabel nu are ezitări definitorii, ritmul și rimele poemelor sale ținând pasul cu precizia necesară cuvintelor care se transformă pur și simplu în poezie”...

Avem în față o poezie „mult prea limpede”, parcă în ton cu pictura naivă unde peisajul e redat în tușe vagi, astfel că și versurile cărții se împletesc într-o extaziere naturistă ocazională, cu ritm și rime facile: „Afară-i ger și alb./ În suflul e Ajunul/ Și înfiorat de taină./ Se apropie Crăciunul.”, (*Peștera-suflet*, p. 11); un lirism la limita puerilității, probabil ca reminiscență de lectură inefficient așezată în pagină: „Sunt nopți, când un păianjen uriaș/ Își face pânza de la lună la pământ./ O pânză - harpă./ Al cărei cântec îl aud doar poeții.”, (*Aceeși lumină*, p. 12); dar și ceva de pe la George Bacovia: „Azi, am trecut pe lângă un parc.../ Pe ale cărui alei îmi rătăceam ochii/ În anii de liceu./ Când sentimentele, vibrând./ Ca dintr-un arc/ Nime-reau ținte fără ecou.”, (*Ecou*, p. 15); adeseori discursul lui Teo Cabel alunecă în clișee banale și

observații cu iz moralizator de duzină: „Iubim florile/ În vază, iar pe pământ/ Le strivim/ Cu piciorul...” (Iadul, p. 17) sau: „Tăcerea se vedea ca o spărtură/ În haos/ Trandafirii se deosebeau de eșecuri/ Prin spini/ Cuvintele mele citeau un poem:/ „Singurătate în doi”./ Iubirea salva amintiri/ Dintr-un ochi în altul./ Nici-odată în amândoi.”, (*Suflet flă-mând*, p. 18); ori devine sentimental și artificios: „Într-o zi/ Când am ajuns acasă, copiii mei/ S-au uitat la mine cu ochii mari/ Întrebându-mă: „de ce se feresc de tine visele tale?”/ Le-am spus însă ceva, despre.../ Despre ce? Ei se uitau la/ Desene animate amuzați./ „Păi, de ce vă feriți? am zis./ Sunteți voi!”/ „Și atunci m-au privit toți!”/ „Da, ce căscați gura, Visele se împlinesc!””, (*Visele*, p. 19).

Asistăm la apologia ființelor iubite, rudele, consoarta - un gen de jurnal poetizat în care subiectele autonome sunt amintirile, succesiunea anotimpurilor, interogații ale sinelui în dreptul „Marii Treceți”, Dumnezeu și sărbătorile creștine, copiii poetului etc. - în general, macro și microcosmul sublimat cu o candoare ce bifează un locaș al spunerilor tandre, anume registrul sentimentalismului neprelucrat: „Mergeam orbecăind ziua-n amiaza mare/ Pe sub castani cu lumânări aprinse./ În ochii tăi adânci-înalți, privirea/ Prăbușea întrebări rămase nerostite./ Era frumos, era sublim: ploua afară!/ Cum uda ploaia chiar bucuria din mine?” (Oglindă venețiană, p. 22); iată și un remix al bacovianei retrageri lângă sobă: „Iarnă. Decembrie-și mai înșiră/ Șapte zile până la Crăciun./ Lemnele trosnesc în sobă./ Cu toate stelele care au căzut peste copaci./ Înainte de a fi tăiați, cu toate gerurile./ Se aude un foșnet - comemorarea frunzelor./ Amintiri trosnesc în inima mea.”, (*Șapte zile până la Crăciun*, 29).

Pentru autor, cuvintele simple, analogia și comparația, spunerile „dintr-o bucată” și „filosofice” posedă încărcătura simbolică și necesară proiecției Eului la scară cosmică: „Într-o seară, Orion a coborât să-l ating/ Dar mi-a zis - nu mă atinge, este o iluzie!/ Nimeni nu este în viață ce vrea ci, ce este!/ Betelgeaus, ca un sânge vărsat pe paie/ Într-o iesle.”, (*Noaptea cea mai lungă*, 31);

Vorbind de un debut întârziat, poeziei din volumul „Tablouri fără semnătură”, sfătoasă ca de la tată la fiu și necomplexată, candidă și încrezătoare în seninătatea rostirii - nu i se pot reproșa decât ambiguitatea „tablourilor”, reiterarea inconștientă a unor poncufuri. Așa cum spunea Romul Munteanu într-o carte a domniei sale - „că una e să scrii corect și alta să produci literatură”, menționăm faptul că ne-am rezumat la citarea câtorva frânturi, deși sunt multe piesele care necesită o încadrare de tip „atelier”; tocmai acest lucru denotă din partea autorului o grabă de a publica, fără a se gândi la recepția unui alt gen de lector; iar că poetul nici nu urmărește o evidențiere în peisajul literar contemporan - stă mărturie cascada de versuri din filonul poeziei juvenile, inferior cu mult bătătoritelor cărări făcute de Alexandru Vlahuță pe urmele lui Mihail Eminovici. Încheiem, datorită echivalenței semantice care definește momentan traiectul acestui volum, la propriu și figurat, chiar cu versurile autorului (A doua șansă, p. 38): „Pașii pe care îi auzi fără să vezi pe nimeni./ Au rămas suspendați în timp./ Te așteaptă să-i faci./ Să te ducă unde trebuia./ Unde nu ai ajuns/ Sau unde ai ratat./ Fie-ndcă i-ai lăsat/ Ca fantomele./ Într-un viitor fără cuvinte/ Și fără gânduri./ În care s-a-ncuibat/ Tăcerea...”. Cu alte cuvinte, așteptăm o carte de poezie semnată Teo Cabel...

Liviu Ofileanu. Născut la 6 septembrie 1972, în Hunedoara. **Activități de cenaclu** „Lucian Blaga” și „Katharsis” (1990-2003). **Emisiuni Radio Sica Hunedoara**, 1997.

Debut literar în revista „Kilometrul zero”, 1994. În prezent **redactor al revistei „Algoritm literar”**, Călan.

Traduceri din poezia americană. Premiul I și premiul Editurii Emia la Festivalul interjudețean „Vlaicu Bârna”, Brad, 2002; Premiul revistei „Viața Românească” la Concursul Național de poezie „Poni Luca-fărul...”, Botoșani, 2002; Premiul I și premiul „Ioanid Romanescu” al Muzeului Literaturii Române din Iași; premiile revistelor „Sinteze literare” și „Convorbiri literare” la Festivalul Național de poezie „Costache Conachi”, Tecuci, 2002; Premiul revistei „Steaua” la Concursul Național de poezie „Aron Cotruș”, Mediaș, 2002; Diplomă acordată de Societatea Scriitorilor „C. Negri”, Filiala Ploiești, 2002. Premiul „Octavian Goga”, Cluj, 2009, Premiul I la Concursul Național de Poezie organizat de Fundația EDO București, 2010; Premiul I la Festivalul Național de Poezie „Agatha Grigorescu Baco-via”, Mizil, 2010. Inclus în antologii și caiete literare.

Colaborări cu poeme, recenzii și eseuri în reviste: Provincia Corvina, Constelația Dragonului, Opinii culturale, Ardealul literar și artistic, Arhipelag, Semne, Sinteze literare, Steaua, Poezia, Axioma, Fereastră, Dacia literară, Literaria, Agero Stuttgart, Oglinda literară, Citadela, Vatra veche.

Cărți publicate:

Corigent la fericire, Ed.Emia, Deva, 2003;

Instincte canibalice, în curs de apariție la Ed. A.T.U., Sibiu, 2010.

Doina DRĂGUȚ

forma zborului

mă înalț pe verticala locului
până îmi pierd greutatea
notele cântecului meu
străpung lumina
trupul se modelează
până la forma zborului

știu

știu că toate gândurile mele
pot fi spulberate deodată
știu că legăturile cele mai apropiate
pot fi zdrobite în clipa următoare
dar mai știu că dragostea rămâne

forma sufletului meu

spațiul din jur s-a modelat
după forma sufletului meu
absolutul părea o clipă
că se lasă atins
de cel mai îndepărtat
cerc al minții mele
lumina se contura în aură
și mă purta indecis

bucăla lui Möbius

mă las purtată
de un gând
oarecare
neîntrerupt
pe nesimțite alunec
și mă regăsesc
aceeași
pe cealaltă parte
a lui
trag concluzia
că toate gândurile mele
sunt răscuite
asemenea
buclei lui Möbius

pierdută în diferențe

mă întorc târziu
pierdută
în diferențe
cu umbra crescându-mi
pe umeri
cai nevăzuți
năvălesc
frenetic
prin ființele ce mă compun
într-o ascensiune
nesfârșită

deodată

mergeam deodată
în toate direcțiile
căutându-mă
descrim în același timp
nemăsurat
locul geometric
al ființei mele
apoi îl goleam
de sens
dar nu ajungeam
niciodată la mine

simultan

trăiesc simultan în tot
ce mă înconjoară
în mine totul se adună
ca o deschidere
în propriul meu interior
mă multiplic
sau mă anulez
cu fiecare sentiment
ca o odihnă
fără patimi
într-un întreg
nemărginit

uneori

uneori ies din mine
ca dintr-o grotă
mă deschid larg
înafară
și iau forma
a ceea ce vreau să fiu
mă identific cu iluzia
(nu-mi luați
această stare
de încântare)
care mă înglobează
ca o lumină
până la deplina uitare
apoi totul se pierde
nediferențiat
și grota
se luminează

unul după altul

unul după altul și altul
după altul...
formează succesiunea
unde este egalul?
și unde este
mărginirea?
ascuns și tăcut
te închipui
la mijloc
multiplicat

mereu

mereu cu alte ape
curge râul peste umbra mea
de salcie pletoasă
mereu cu alte aripi
vântul mă atinge-n zbor
mereu mă trece timpul
peste ani

mă scufund

mă scufund în gânduri
ca într-o apă curgătoare
trupul cercuit cu aer
în lumina ce descrește
trage după el o umbră
ca un drum neterminat

nevăzut arcuș

în profilul de lumină
nevăzut arcuș atinge
forțe divizate-n aripi
albul umple relieful
profanare de splendori
răscuite-n amintire

mă pierdusem

mă pierdusem de tot
între două dorințe -
să fiu pasăre sau să fiu pește -
și pe nesimțite am fugit
în mersul de căprioară

în urmă

privesc în urmă
și drumul
pe care am mers
nu mai este
s-a înfășurat
în mantia pierderilor

Doina Drăguț - Autoportret

să fie?

să fie pragul
semnul epuizării?
să fie arcul
neîmplinirea unui cerc?
să fie floarea de pe ram
uitarea frigului din urmă?
să fie numele meu -
îndepărtat de mine -
doar o trecere fugară?

lume haotică

vin dintr-o lume haotică
finită înfinit locuită
înaintează inutil
și mă întorc
zadarnic
prinsă-n cercul mișcător
al ochiului
neplâns
timpul pare suspendat
și împrejurul concentrat
doar într-un singur punct

răgazul unei cumpene

stau în răgazul
unei cumpene
și nu mai e loc
decât pentru trupul meu
nu pot să trec pentru că
praguri se ridică împrejur
văd cum vin spre mine
două drumuri
din sensuri opuse
șerpuiind și crescând
prin tăcerea înaltă
mă închid?
sau se topesc în mine
așa cum creșterea
se termină în vârf?
și cumpăna adânc
spre cer se-nclină

Doina Drăguț - Spațiul din neliniști

Al. Florin ȚENE

Poezia este „timpul” izvorât din spațiul unui impuls ritmic de existență. În același moment este un loc al metaforei. Fiindcă, în aceste condiții, metafora caracterizează gândirea poetică, fiind fundamentul acesteia. Câmpul magnetic creat de metaforă are proprietatea de a coordona semnificațiile. Astfel, prin metaforă se realizează inspirația poetică ca expresie a gândirii. Poeții de mare anvergură au intuiția de a organiza metaforele într-un sistem, creând o profundă gândire poetică, cu un bogat fond metaforic. Când abordăm universul unei opere poetice, scriem de fapt despre forța cu care poetul a știut să-și construiască paleta sa de înțelesuri, subînțelesuri înglobate într-un sistem de semnificații, de specificitatea sa, deci despre metafora sa.

Esența filozofică, la unii poeți profunzi, se află în câmpul metaforic. Când poetul este el însuși, adică în metaforă, se realizează o apartenență intimă, de profunzime la Idee, într-un univers al conștiinței și inconștiinței. Metafora este de sorginte filozofică. Un tot filozofic și liric, inseparabil, se realizează. O impresie de atemporalitate se realizează prin metaforă când realitatea imediată este aparent respinsă de aceasta. Gândirea poetizantă este dată de metafora întâmplătoare, când nu se constituie într-un sistem metaforic. În poezie metafora este o necesitate, dar și semnul conștiinței creatoare. Un ritm metaforic există la fiecare poet autentic, specific fiecăruia. Și Eminescu își are ritmul său metaforic, însă, diferit de cel al lui Alecsandri, Blaga, Stănescu, Virgil Mazilescu.

Metafora ca ritm al gândirii poetice

Universul poeziei este creat de sistemul metaforic. Prin poezia lui Eminescu, sau a lui Blaga, a lui Nichita Stănescu, se creează impresia că se evidențiază o disjuncție metaforică, adică o mobilitate a polilor în câmpul metaforic, o glisare de sensuri. Prin metafore Lucian Blaga a recompus Spațiul și Timpul. Blaga efectuează însă o dublă lucrare: el nu numai că pune în evidență metafora ca o celulă poetică sensibilă, ci și ca o celulă sensibilizatoare, prin incantația de cuvinte. Însă nu abundența de metafore imprimă forță unei opere poetice, ci organizarea metaforelor, atâtea câte sunt, într-un spațiu de semnificații.

Prin metafore se esențializează o realitate, se realizează o glisare dintr-un spațiu și timp determinat spre o zonă a tangenței imaginarului și realului. Am putea spune că acest transport se duce spre mit, căci acesta are în sine raționalul ca domeniu filozofic și imaginarul ca domeniu poetic. Astfel, prin această structură a metaforei, poemul se încarcă cu semnificații de memorie a existenței, așa cum orice mit este o istorie (memorie) despre sine a umanității.

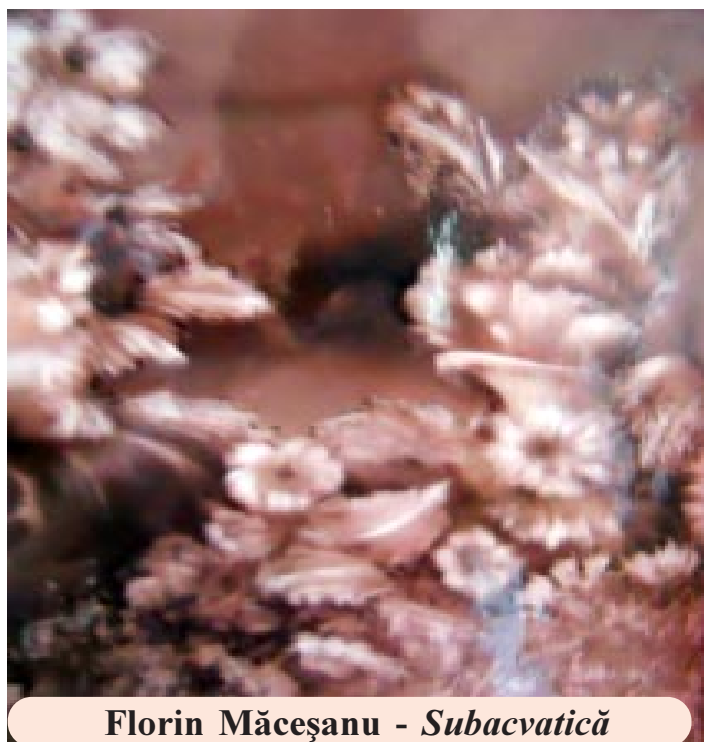
Stilul unui poet trebuie dedus din consecvența sa la sistemul de semnificații care, în final, îl definește. Acest fapt înseamnă păstrarea ritmului său inițial. Din păcate, rareori judecățile de valoare făcute de criticii de poezie se fac din sistemul metaforic respectiv asupra aceluși sistem. Marea poezie este factorul inestimabil al viabilității unei culturi, cum și al maturității sale, aceasta stă sub semnul ritmurilor distincte, de existență inițiate și fundamentale. Poetul aparține poeziei sale în virtutea faptului că el și-a contopit existența sa cu opera poetică. Chiar dacă prin aceasta nu descoperim întocmai Omul, însă, descoperim și înțelegem o esențialitate umană răsfrântă în destinul creatorului. Actul creșterii poetice este o angajare la Infinit, iar poetul, conștient de lucrarea sa, nu va putea niciodată să fie suspendat într-un punct imobil, ori în zona confortului intelectual, adică în spațiul trăirilor dobândite pe calea ideilor recepționate. Marea autenticitate eminesciană își are aici una dintre rădăcinile sale.

Opera poetică autentică este

o intervenție în Absolut, o simfonie ce vibrează în spațiu și timp definită la Spațiu și timp infinite, ea este, în fiecare Timp al său, o structurare ce tangențiază filozofia implicată, a noțiunilor fundamentale ale existenței. În măsura în care poetul răspunde în existența sa despre existență, avem clar ritmul interior al operei sale. Acesta, adică ritmul, nu este cadențare, ci o esență, un ritm ce exprimă o intimitate spirituală cu poetul, prin care cititorul este sensibilizat, apropiindu-l de ceea ce rămâne inefabil, adică esență. Poetului poezia îi devine o interiorizare și o interioritate necesare. Dacă pentru Mazilescu, poezia este un fel de expulzare a eului, pentru Stănescu ea este o adâncire a sinelui. Dar, pentru amândoi sistemul gândirii poetice disimulează realitatea, câtă vreme gândirea poetizantă a poezilor din secolul XIX numește o realitate. Dar nu se poate disimula o realitate mai înainte de a-i fi înțeles esențele, de a o fi trăit printr-o experiență proprie. O profundă și puternică experiență de viață naște un sistem poetic. Nu întâmplător că Eminescu, O. Goga, Nichita Stănescu, Virgil Mazilescu, Radu Gyr, etc. care au trăit mari experiențe de viață, au căutat un nou limbaj poetic.

Sistemul de gândire poetică se construiește din semnificații care rămân mult timp printre noi, și apoi trec în ecou, ca un sistem de citate. Ele sunt, și devin și ale noastre, pentru că cuprind și exprimă esența umană. Deoarece este revelat eternul uman. O chemare lansată, o invitație disimulată, spre Întrebare, spre Neliniște este opera poetică. Aceasta trezește latențe spirituale. Ea se identifică uneori cu speranța, deoarece este și ea o tensiune spirituală spre viitor.

Poetul este locuitorul operei sale și cel care încearcă o reșezare de lumi. El este propria sa poezie. Iar Poezia este Poetul.

Florin Măceșanu - *Subacvatică*

Nicolae BĂLAȘA

Mă învârt încoace, încolo, în timp și spațiu, și, cu sau fără voia mea, câtă vreme, cu toată știința modernității, întrebările kantiene sunt la fel de actuale (și la mine la Bulzești, și la Craiova, Washington, Moscova, sau Paris), ca acum, aproape 250 de ani, pe vremea lui Kant, gânditorul german, mă tot întreb, asemenea lui, „ce este omul?” Mă tot întreb și mă frământ și pentru faptul că expresia de pe templul de la Delphi, de peste 2500 de ani, („*Cunoaște-te pe tine însuși!*”), este mai actuală ca oricând! Fie-rește, contextual, mai ales când, puși sus, pe un pedestal, (de cele mai multe ori de partidul din care facem parte, întâmplător, și la putere!), credem că tot ce a gândit omenirea ne stă în buricul degetului arătător și afirmăm tranșant, în văzul lumii: „*Lumea sunt eu!*” - că tot ține de propagandă, în termenii actuali, de comunicarea politică, sau altfel spus, de felul în care manipulezi prostimea. Adică, mai concret și pentru a mă exprima elegant, prostimea fiind, fie, cetățeanul luat în brațe, până ce, turmentat (de vorbe), își dă votul, fie, individul, forțat de muncă (productivă) și societate de consum(at) (surrogate) dizolvat ireversibil în gloata deasupra căreia sunt doar EU. Tu?!...

În altă situație, când neuronul își face treaba (admit că înțelegciunea e greu de atins!), ne consolăm cu maxima poetului intrată, deja, în folclor: „lumea este, așa cum este, și ca lumea suntem noi”. Iar de aici și până a privi în cel de lângă tine (evident, empatic, nu ca vițelul la poarta nouă!

EU-TU (Identitatea, diferența în a fi și etc-ul)

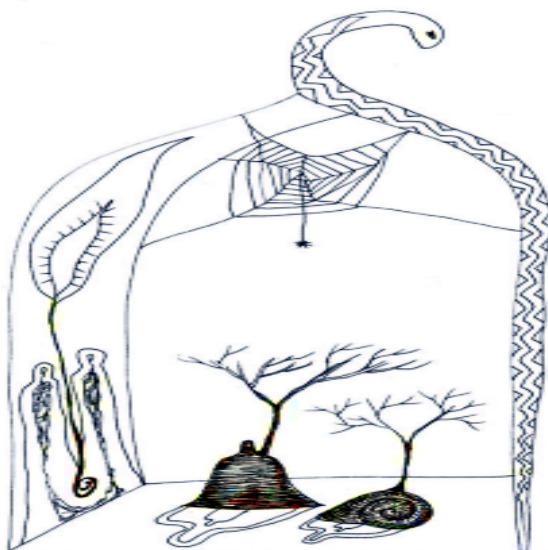
Nu de alta, dar nu are rost! Ne-am cam săturat de duioșii borde-liere!), nu e decât un pas. Și vedem sau înțelegem ce? Răspunsul, în condiții, am zice, la prima vedere, de normalitate: un EU-TU, luat în sensul comun al expresiei, adică, un EU multiplicat în miliardele de suflete, pe două picioare, repet aici la mine, la Craiova, Washington, Moscova sau Paris. Idee cum nu se poate mai periculoasă, de altfel experimentată de regimul (comunist!!!! Sper să n-o mai facă și alte regimuri că regimuri, slavă Domnului, sunt!) care, tocmai a călcat în picioare (mai ales în partea asta, a noastră de lume!), tot ce i-a stat în cale, fără a ține cont de faptul că, doar la naștere (și poate nici atunci!), avem, doar, șanse egale.

În realitate, un EU-TU, căruia i-am ratat specificitatea, (adică i-am dat la o parte ceea ce are el, celălalt, singular și nerepetabil). Iar ceea ce ține de neasemănător, fie ți-e dat (doar când vrea Dumnezeu!), fie ai câștigat cu sudoare, îndurând și arșița și ghețurile vieții etc. E, astea toate, inclusiv etc-ul, adăugat de mine, nu doar ca să mă aflu în treabă, ci din conștiința complexității, ce

ține de universal și necuprindere cu mintea umană, cuoagulează și structurează, repet, contextual, spre facere și desfacere, adică spre cunoașterea noastră, omul: EU-TU - frumosul, fericirea, adevărul, libertatea, (dacă or exista și așa?!) într-un cuvânt cultura noastră de aici sau oriunde în lume și iar, un etc. Toate bune și la locul lor! - am zice, simplificând lucrurile, după principiul lui Brâncuși, idee aparentă și ea, că altfel Maestrul nu ar fi înălțat stâlpul din pridvorul casei oltenesti spre cer, ca să reazeme infinitul, zicându-i „*Coloana fără de finit*”. La îndemână i-ar fi stat să spună: „*Coloana lui Brâncuși*”, că doar nu-l oprea nimeni! Numai că Maestrul nu fusese împins de *nu știu cine, pe nu știu ce...* iar, în plus, *El era*, deja, *însuși EL*, (ca de altfel, mulți prin Europa) *sprijin cerului nostru, era Maestrul căruia etc-ul îi dispăruse precum coada fructului copt și parfumat, spre înmiresmarea și luminarea omenirii, a tuturor*. Brâncuși era, asemenea lui Eminescu (și încă vreo alți câțiva din lume), geniul omenesc. Iar el, geniul, de oriunde ar fi, asemenea sfântului, își are locul său. Cu

prisosință! Și în cer și pe pământ! Și acum, și-n toate timpurile! Numai să vrei să-l știi! E, aici, e aici!... Mai vrea cineva să-l știe? În fine, trecând peste asta, cine e baba Floarea, (de aici din Lunca Dunării, Bretania sau pusturile si-beriene, care (fără sclipirea geniului) încă mai pune degetul pe cuponul de pensie (ce-i aduce, pe la noi, nimic din ce înseamnă alinare), lună de lună, la venirea poștaşului, și ingenunchează, cu smerenie, în fața altarului, avându-și în minte și neamul și pe Dumnezeu? Cine este cel aflat în nu știu care colț al lumii frânt de dorul locului în care s-a născut, loc limită al existenței și conștiință a lui și a oricui din lume? Cine e copilul care abia a văzut lumina zilei și, cine a fost sufletul ce, o clipă, mai înainte, și-a luat rămas bun? Sau, cine e, de pildă, cetățeanul german, englez, francez sau de, te miri unde, care a venit, ehe, tocmai de acolo, aici și care a călcat pe axa lui Brâncuși, pusă, parcă, să re-amintească oricui și de „Cina cea de taină” la „Masa tăcerii” și de faptul că, fără dragoste, fără iubire, sărutul, fie el și la „Poarta sufletului” rămâne simplu gest și nu imanență pe pânzele vremurilor (astea sau celor ce vor veni), spre înălțarea noastră, ca oameni, spre cer? Cine, când, omul făcut individ, în realitate, amețit (de wisichi, de promisiuni-vorbe goale, într-un cuvânt, de una de alta), bănuie, de-aiurea, uitând și de cuprinderea gândului și de faptul că lumea nu e tocmai poezie (cum bat câmpii unii, până ce te văd slugă!) și mai ales de faptul că pământul nu merge chiar pe un perfect rotund? Cine? Cine e el, cine sunt eu și cine ești tu? Ce este omul? Omul, acest EU-TU, cu, sau fără etc-ul, pomenit ceva mai sus?

Cristina Oprea

Florin AGAFIȚEI

Teodor Iordănescu (1872-1939)

Biografia

Teodor Iordănescu este unul dintre aceia a căror viață și operă sunt prea puțin comentate și apreciate în România; nu vorbim, aici, doar de publicul larg, ci și de aceia care emit pretenții în domeniul „indianismului românesc”; este drept, pentru a cunoaște un lucru, trebuie să mergi direct la surse, iar ca să ajungi la ele e necesar, mai întâi, pe cale logică, firească, să le identifiți.

Teodor Iordănescu este unul dintre acele cazuri în care aflarea de date personale constituie o reală aventură, căci în istoriografia de specialitate informațiile succinte ce-i descriu existența sunt atât de zgârcite, încât arareori depășesc șapte-opt rânduri. Este păcat să nu i se acorde o mai mare atenție acestui lingvist, apreciat în perioada interbelică la nivel european, mai ales pentru cunoștințele sale din domeniul lingvistic grec, latin și nu în cele din urmă, sanskrit.

În anul 2001 apărea la Editura Paralela 45, în colecția Sapienția, o carte ce strângea câteva din materialele, textele scrise de Iordănescu în perioada antebelică. Ne așteptam, ca mini-culegerea de texte să fie mai bine alcătuită, cel puțin în privința prezentării biografiei autorului, însă am constatat, o dată în plus, că lipsa informației și dorința de a scoate pe piață, înaintea altora, un nume de prestigiu al indianisticii noastre, poate duce la erori impardonabile. Așa se face, că în cartea editată de Paralela 45, intitulată „*Fachirii indieni și doctrina lor*”, care are drept titlu unul din cuprinzătoarele eseuri ale lui Iordănescu, se strecoară două erori cronologice și una de redactare a numelui savantului.

În primul rând, se afirmă că Teodor Iordănescu s-a născut la 1870, ceea ce este fals; ne vom explica mai încolo și vom oferi datele corecte, pe baza declarației proprii scrise de Iordănescu, în anul 1929, cât și pe acte oficiale ce privesc data nașterii savantului. Apoi, se susține că a fost directorul Liceului „Unirea” din Focșani, între anii 1913-1914. O simplă deplasare la actualul Colegiu Unirea, arată că Iordănescu a fost nouă ani director al acestei instituții de prestigiu între 1907-1910 și apoi din 1913 până în anul 1919.

O altă eroare ține de modul redactării numelui lui Iordănescu, chiar pe coperta amintitei cărți, acolo unde-l găsim tipărit astfel: „*Theodor Iordănescu*”, observându-se că „*Theodor*” a fost scris cu „*Th*”, ceea ce este greșit, pentru că actele văzute de noi arată că, atât savantul, cât și cei care i-au întocmit

diferite documente privind activitatea lui profesională de-a lungul timpului, îi scriu numele simplu, fără „*h*”.

În fine, mai precizăm că cercetările noastre s-au consumat în cadrul Arhivelor Statului - *Filiala Focșani*, acolo unde am descoperit la numărul de inventar 545, fondul 480, dosarul 420, conținând date ce luminează multe aspecte privind viața lui Iordănescu. Astfel, în declarația personală, din „Statul personal” al Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, se află notat numele „Teodor Iordănescu”, născut în anul 1872 - deci nu 1870! - luna februarie, ziua 12, în localitatea Alexandria, județul Teleorman.

Ortodox și de naționalitate română, Teodor Iordănescu vede lumina zilei într-o familie de învățători, după cum el însuși scrie. Clasele primare le face în Alexandria, între anii 1881-1884, iar cele liceale sunt absolvite în cadrul seminarului „Nifon Mitropolitul” din București. Bacalaureatul, cu numărul 2718, îl susține în luna noiembrie a anului 1892, tot în capitală.

Se înscrie, ulterior, la Facultatea de Litere din capitală, pe care o absolvă în patru ani cu lucrarea de licență nr. 1478, în 1897. Titlul licenței era „*Aristofan și comedia veche antică*”. La sfârșitul acestei facultăți se înscrie - în același an, 1897 - la Facultatea de Drept, pe care o absolvă cu lucrarea de licență numărul 2263, în anul 1900. Titlul lucrării este „*Despre recidivă*”. De remarcat - conform celor scrise de el însuși - e faptul, că în perioada studiilor a funcționat, din 1891, pe postul de copist la Căile Ferate Române (Serviciul mișcare) și apoi la „Serviciul medical” din cadrul aceleiași direcțiuni a CFR, la Constanța.

Din 1897 până în 1900 lucrează pe post de contabil la „Direcțiunea Portului Constanța”, după cum menționează în CV-ul personal. Și tot din declarația personală aflăm următoarele, cu privire la studiile efectuate în Germania: „*Deși aveam două titluri universitare, totuși dorința de cercetări mai întinse m-a făcut să plec în Germania unde am făcut diferite studii de gramatică comparată, limbi clasice și orientale sub direcțiunea celor mai renumiți profesori*”.

Teodor Iordănescu nu-i numește pe acei savanți care l-au ajutat în demersurile desăvârșirii lui științifice, profesionale, însă îi amintim noi; este vorba despre Richard Pischel, născut la Breslau în anul 1849 și decedat în

India, la Madras, în 1908, profesor care a predat la Universitatea Halle și R. Schmidt.

Iordănescu absolvă seminariile de gramatică comparată, limbi orientale (sanskrita și persana) în anul 1903, după o perioadă de doi ani de studii, din 1901 până în 1903, la Universitatea din Halle. Devine membru al Societății orientaliste din Leipzig (Deutsche morgenländische Gesellschaft) și al Societății de Lingvistică din Paris, al Societății Latine din Paris și al Societății Filologice Române.

Publică articole și studii în diferite reviste, precum și lucrări ample, de lingvistică. Lucrările publicate, menționate de Iordănescu însuși sunt: „*Antichități romane private*”, (1912 vol.I și 1920, vol. Al II-lea), „*Istoria literaturii latine*” - (1915), „*Resturi de aoriste în limba latină*”, „*Clasicismul ca bază a învățământului (...)*”, „*Der Ursprung Der Daker*”, (conferință susținută la Universitatea din Halle).

Îi apar o serie de articole în diverse reviste și ziare: „*Situațiunea evreilor în Imperiul Roman*” - în „*Apărarea Națională*”; „*Lupul în legende noastre*” - în „*Tinerimea Română*”; „*Elementele mitologice în descântecelor române*” - în două apariții din publicația „*Noua Revistă Română*”; „*Studiul limbilor clasice și pedagogia modernă*” - trei studii în publicația „*Epoca*” începând cu anul 1904; „*Originea jocului de păpuși*”, „*Un orientalist român*”, în „*Convorbiri literare*”.

Cinci texte privind limba și literatura sanskrită se regăsesc în aceeași revistă „*Convorbiri literare*”, iar articole „*de specialitate*” în „*Neamul românesc literar*”. Se mai numără și alte eseuri, din câte înțelegem din declarația personală a autorului, căci după sublinierea apariției studiilor de specialitate în „*Neamul românesc literar*”, adaugă termenul „*etc.*”.

Din anul 1904, pătrunde în corpur didactic românesc, la data de 9 iulie, după susținerea examenelor la limbile latină, germană și franceză. A fost director al Școlii Comerciale elementare din Focșani și, după cum am arătat deja, director al Liceului Unirea. Funcționând atâția ani la Focșani, devine membru al unor societăți culturale locale, de exemplu, „*Cercul Corpului didactic din Putna*”, al cărui președinte a fost la un moment dat, precum și al „*Cercului Literar și*

continuare în pag. 24

continuare din pag. 23

„Științific” ce activa în urbea de pe Milcov. Este invitat, în perioada interbelică, să susțină o comunicare științifică în cadrul Congresului numărul șaptesprezece, de Orientalistică, de la Universitatea din Oxford; tema comunicării, după cum singur precizează, era despre „*Rolul Țiganilor în literatura populară*”.

Îi apar peste 40 de articole în ziarele „Curentul” și „Universul”, privind studiul limbilor clasice programate în „*educațiunea școlară*”.

Este invitat la Radio București să conferențeze despre Horațiu, cu prilejul comemorării acestuia; una dintre lucrările sale realizate încă în Germania se referea la poetul latin, fiind intitulată: „*Ciceronis Paradoxa et Horatii satiror*”. Este cunoscător a cinci limbi străine: franceza, germana, engleza, italiana, greaca iar din limbile vechi, a celei latine, sanskrite și persane. Pentru întreaga activitate, statul român îl va recompensa cu următoarele decorații și medalii: „*Coroana României*”, „*Steaua României în grad de Cavaler*”, Medalia jubiliară „*Avântul Țării*” și „*Răsplata Muncii*”.

Opera – repere

- „*Un orientalist român: Constantin Georgian*”, în „*Convorbiri literare*”, 1907, luna august;

- *Orientalia*;
- *Fachirii indieni și doctrina lor*;
- *Jocul de noroc în literatura veche indiană*;
- *O istorie a Țiganilor*;
- *Poezia lirică indiană*;
- *Asemănarea între povești indiene și românești*.

Scurte comentarii privind articolele lui Teodor Iordănescu

Numai simplul fapt al invitării lui Teodor Iordănescu în cadrul Universității Oxford, pentru a susține o dizertație pe tema „*The Atharva-Veda in Rumanian charms and witchcraft*”, ar fi de ajuns să ne lămurească asupra valorii intelectuale a acestuia, cât și a recunoașterii internaționale în cercurile înalte ale studiului Orientului, în general, Indiei, în mod special. Cu toate acestea, așa cum am precizat deja, figura intelectuală a lui Iordănescu e prea puțin știută în România, numele său fiind adeseori trecut sub tăcere chiar și de aceia care s-au ocupat mai îndeaproape de viața, scrierile acestuia.

Nu știm dacă se poate vorbi despre o școală a indianisticii românești, începând cu a doua jumătate a secolului al XIX-lea, așa cum înclină unii să acrediteze ideea, dar constatăm că au fost câteva personalități ale culturii noastre care s-au axat pe cunoașterea spiritualității indiene, exercitând influență și asupra anumitor discipoli, așa cum a fost în

cazul lui Hașdeu față de C. Georgian, Șăineanu ori Iordănescu. Mai mult situații singulare, s-ar spune, decât o școală de indianistică, conștient întemeiată, cum se întâmplă pe tărâmul francez sau german, fără a mai vorbi de cel englez, în perioada modernă.

În fine, valoarea - chiar dacă izolată a indianiștilor români în peisajul spiritualității noastre - s-a făcut resimțită în plan universal, mai cu seamă în perioada interbelică, pentru a fi accentuată după al doilea război mondial, prin activitatea lui Mircea Eliade, Arion Roșu, Sergiu Al-George, Aram Frenkian ș.a.

Iordănescu, la rândul lui, se află în rândul indianiștilor, încadrându-se în peisajul marilor nume de referință ale domeniului, deși vocea sa nu a fost atât de sonoră ca a altora. Lecturându-i articolele privind problematica indiană, se poate observa reluarea anumitor preocupări ale înaintașilor săi, care au avut în vedere nu numai studierea în profunzime a spiritualității indiene, ci și raportarea acesteia la cultura română, căutarea punctelor identice menite să demonstreze, o dată în plus, rădăcina comună indo-europeană din care s-au ridicat atât românii cât și indienii; nu mai departe, dizertația sa de la Oxford, este una ce trimite la aceeași idee, a detectării reperelor similare celor două străvechi culturi, cu rădăcini adânci în trecutul omenirii.

Un material amplu e intitulat „*Fachirii indieni și doctrina lor*”. Prin tratarea ideilor și informațiilor, autorul dovedește buna lor cunoaștere, familiaritatea cu domeniul supus investigării. Dacă Hașdeu cerceta în trecutul nostru folcloric rădăcinile comune cu spiritualitatea indiană caracteristică vremurilor vedice, Iordănescu - luând probabil exemplul marelui înaintaș - compară basmele românești cu cele indiene. Iată ce afirmă însuși autorul în susținerea punctului său de vedere legat

de asemănarea dintre basmele noastre și cele din arhaica Indie: „*Bazat pe poveștile cunoscutе atunci am publicat în 1912 în Neamul românesc literar o serie de articole (8-14) în care arătam asemănarea între poveștile indiene și cele românești și în special cele despre Păcală*”, (vezi, T. Iordănescu, *Fachirii indieni și doctrina lor*, Editura Paralela 45, 2001, p. 117). În comunicarea susținută la *Societatea prietenilor istoriei literare*, Teodor Iordănescu subliniază importanța și răspândirea basmelor, poveștilor în spațiul hindus și îndrăznește să facă o supoziție de-a dreptul curajoasă, afirmând că „*nici o literatură de pe pământ nu este așa de bogată în povești ca cea indiană veche, care se pare că a contribuit la răspândirea lor la toate popoarele*”. Evident, supoziția lui Iordănescu, legată de nodul ombilical al tuturor poveștilor din lume ca fiind India, azi nu poate stârni decât zâmbetul, căci afirmația lui, cu caracter ce sfidează absolutul, nu poate arăta decât o anumită orbire a autorului subjugat de frumusețea, dar și de cantitatea uriașă a basmelor, a poveștilor pe care le-a dezvoltat subcontinentul indian, la un moment dat. Este greu de acceptat, în prezent, că vastele areale spirituale au putut cunoaște un unic punct din care și-au tras seva necesară creării basmelor, poveștilor, deși asemănări între creațiile indiene și celea aparținând altor popoare - ca și în cazul românilor, de altfel! - există. Faptul, însă, nu se poate discuta doar din perspectiva propusă de Iordănescu, ci și din a unor experiențe comune umane ce au dus la conceperea basmelor sau poveștilor, în care tâlcul să fie același, deși diferit exprimat, în funcție de mijloacele caracteristice fiecărei culturi în parte.

Exagerarea lui Iordănescu este, credem, una intenționată, rezultat fie al pasiunii sale aparte pentru India și civilizația acesteia, fie pentru a cutremura conștiința românească și a o determina la o mai profundă aplecare asupra studiului Orientului, modalitate ce ar putea ajuta la a ne înțelege pe noi înșine mai bine prin oglinda celeilalte jumătăți spirituale a lumii.

În rest, articolele, conferințele, expunerile lui Iordănescu, nu numai că sunt foarte bine documentate, dar au o actualitate ce frapează lectorul avizat; tocmai prin aceasta se pune în evidență perenitatea celor gândite și scrise de autorul teleormănean.

Bibliografie consultată

1. Arhivele Statului, Focșani, Vrancea, nr. inv. 545, fondul 480, dosarul 420
2. Theodor* Iordănescu, *Fachirii indieni și doctrina lor*, Editura Paralela 45, colecția Sapientia, Ediție îngrijită de Vlad Șovărel, lector Vasile Andruș, „*Un orientalist român: Constantin Georgian*”, în „*Convorbiri literare*”, 1907, luna august;

* Notă! Am respectat modul în care a fost tipărit numele autorului de către Editura Paralela 45

Costandin ROȘU PUCU

(Auckland New Zealand)

Bejenia modernă sau logodna unei gutui cu un kiwi

Frumos începutul acesta de primăvară, aici, la capătul pământului.

Stau ținut pe o bancă, deasupra căreia încearcă să mă apere de razele lipsite de cenzura brăului de ozon, un copac.

Cât de mult îmi doresc să fie teiul din Copou. Ori măcar un plop dintre cei fără de soț. Ori măcar un cireș. Din păcate, copacul este doar o esență locală, nesemnificativă pentru mine. Un fel de corcitură între o maidaneză din Ferentari și un dulău din Pajura.

Mi-am luat de acasă CD-ul portabil și, în așteptarea „Duducii Gutuie”, mă premiez singur, fără să merit, cu melodii care, aici, în „locul unde nu se întâmplă nimic”, îmi sună ALTFEL decât în Teleormanul din care îmi trag seva - mai TRIST, mai DUIOS, mai DUREROS.

Cu ochii minții îmi imaginez o parolă cu nenea Gică Petrescu, DIMINEAȚA LA ȘOSEA. Iaca, se așează la masa noastră și marea doamnă a cântecului românesc și ne frânge inimile cu CINE IUBEȘTE ȘI LASĂ. Cu mare ușurință adun la masă, la întâmplare, pe Pompilia Stoian, pe Sergiu Cioiu, pe Anda, pe Zavaidoc, pe Margareta însoțită de Aurică Andreescu, Dida Drăgan suna pe mobil că o să întârzie, apare Aura Urziceanu la braț cu Sile Dinicu, se aude vioara lui Ciprian și a maestrului Ion Voicu, „vine și Angela Similea cu Doina Badea, ceva mai târziu”, îmi șoptește Stela Enache.

Doamne, ce bine îmi este! Sunt ACASA, iarși sunt ACASA!

*

Simt o mână pe umăr! Întrerup visarea, opresc portabilul.

A sosit „DUDUCA GUTUIA”!

Să o prezint:

DUDUCA GUTUIA este... MARIA, o moldoveancă isteță care, în urmă cu doi ani și jumătate, mai avea încă domiciliul undeva pe lângă Podul Turcului. Avea Gutuia și o catedră la o universitate din România, căci are două licențe: litere și filozofie. „Poreclele” de DUDUCA și GUTUIE i se trag de la Revelionul de anul trecut când, amețită de „Perinița”, a strigat, mai tare decât muzica:

„Măi fraților, Duducii tare îi lipsește o GUTUIE!”

Aici, în comunitatea românească din Noua Zeelandă, DUDUCA GUTUIA se poate considera o răsfățată a sorții. Și-a găsit serviciu după NUMAI 6 luni! Mai rar așa noroc! Alții au avut norocul ăsta după un an, sau și mai mult! Și nu orice serviciu, ci unul bun!

Face curățenie la 6 case de localnici! Ah, să nu credeți că este, după tiparul românesc, „femeie de serviciu”.

NUUUUU. Duduca este „cleaner”.

Mare diferență! Uneori Duduca este invitată la cafea de stăpâna casei! Plus că leaafa ei pe oră este de 10 dolari deăștia locali, în mână, ceea ce face cam 6 dolari americani! E o sumă nu? Chiar dacă toată suma se duce pe chirie, pe mâncare, pe benzină.

Căci mulți, mulți alții, posesori de alte licențe universitare decât ale Duducăi - ca de exemplu: construcții, drept, științe economice și așa mai departe, cu greu au găsit câte ceva - unii în construcții, ceva de cărat cu roaba, ori paznici, ori șoferi de taxi, ori la supermarket muncitori necalificați.

- „Sărut mâna Gutuie”

- „Să ai sănătăți dragă”

- „Ce mai faci, cum mai îți merge?”

- „Bini, bini, nu mă plâng”

- „Măi Duduca Gutuie, mă tot țiiu să te întreb, ce te-a făcut pe tine să te bejenești tocmai aci la capăt de lume? A dat turcu’, a dat tătaru’?”

- „Nope dragă” - „nope!”, iaca s-a englezit Gutuia, îmi zic în gând - „nu a dat nici turcu și nici tătaru. A dat FPS-ul, și Banca Religiiilor, și FNI-ul, și World Bank, Caritasul și neamurile lor.

Io-te, d-aia m-am bejenit eu”

- „Mda - zic eu. Si zici că și-e bine?”

- „Eh, ... zic și eu că bini. Dar bini cum să-mi fie? Am văzut cu ochii mei ce auzeam cândva la radio, că prin Occident nu umblă câinii cu covrigi în coadă”.

- „Hm - și cam ce ai de gând să faci măi Duducă?”

- „Pai ce să fac dragă? O să găsesc unu’ pi aicea, mă mărit și scap de aspirator”

- „Păi, măi Duducă, nu ți-e frică de Micu-rin? O să se răsucescă în groapă, nici măcar el nu a îndrăznit să încrucișeze o gutuie cu un kiwi!”

Tăcere. Apoi un zâmbet larg.

- „Știi ceva? Poate mă dezbăjenesc, poate mă retrag acasă, la mine în grădină, la Podul Turcului, ce dor îmi e de Ozana, să mai văd iară bojdeuca lu’ Creangă și...”

Cad pe gânduri. Apoi îndrăznesc:

- „Și ce mai aștepti Duducă? Să treacă iarna, să se schimbe CLIMA?”

- „Nu, domnule, o să mă reîntorc în țara pe care o iubesc NU când o să se schimbe CLIMA ci când o să se schimbe CLIMATUL”

Any DRĂGOIANU

Din alte timpuri

Atâtea argumente pro...

Îmi fac mânuși din moarte,
împrietenindu-mă cu viața...

Trec pe lângă depozitul de cadavre,
în putrefacție, făcându-mi cruce...

Linia continuă a tras șoseaua
la marginea cimitirului...

Strămoșii se aud din nou

În fiecare dimineață

jelesc bucățile de pământ nelucrat

Sacrificii în zadar.

Te mai iubesc

salvez fericirea

vântul a pus regretele în mișcare

am destule motive să închid fereastra

mă izbesc de golul interior

mi-e teamă de fantoma

ce-mi conduce instinctele

pantofii atârână greu în picioare

și trag de timp

ascunzându-mi sentimentele

față de tine la noapte

în vârful degetelor

mă strecor sub plapuma caldă

Răni deschise

Ne apropiem de moarte,

ne-am obișnuit cu ea...

Lăsăm în urma noastră

o dâră de fum, atâta neînțelegere

peste câmpia vieții...

Ne apropiem de moarte,

cu dragostea se joacă alți muritori,

noi am înțeles ce înseamnă: Suferință...

Răstignire

Dacă vântul

mă ține departe

de amintirea aceea,

îl voi ruga pe Dumnezeu

să închidă toate ferestrele,

cu riscul de a mă sufoca...

Aerul acestui univers este poluat

de o presupusă iubire...

Vântul este singurul obstacol

în calea adevărului...

Vreau să aflu

cum îi pot schimba direcția,

cum pot întoarce liniștea înapoi...

E greu să-mi găsesc echilibrul,

și crede-mă,

cel mai mult

aș fugi de mine acum...

Elena BUICĂ
(Toronto)

Drumul spre Universitate

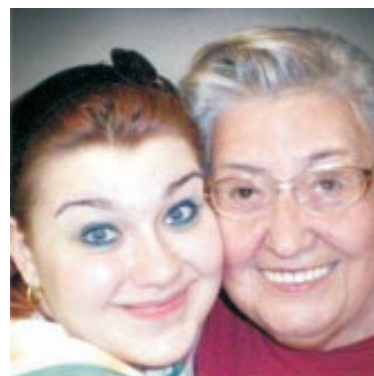
Multe mi-au mai trecut pe dinaintea ochilor în anii de școală ai nepoatei mele Mara-Elena. Ca om care am slujit învățământul românesc până la limita admisă, venind în Canada și având contact cu școala prin fiica mea ca profesoară și mai apoi directoare la un liceu, dar și prin nepoata la dreapta căreia am stat de când a pus întâi piciorul în școală, era firesc să-mi treacă prin creanga minții diferențele ce se succedau înaintea mea. Multe sunt acestea între cele două sisteme de învățământ, chiar dacă în ultima vreme au fost schimbări și în școala românească. Cele mai mari și mai multe noutăți mi-au oferit șansele absolvenților de liceu de a urma cursurile universitare. Am luat distanță față de părerile preconceptuate care îi stăpâneau pe mulți români - învățământul românesc este excelent, a dat olimpici și etc, etc, iar învățământul din America și Canada e la pământ - și fiecare punând pe masă aspecte vehement argumentate.

Un aspect care face diferența între cele două sisteme de învățământ este acela că în Canada nu se intră la facultate pe bază de examen-concurs. Selecția este făcută de notele primite în timpul ultimului an de liceu. Sistemul de notare al elevilor este în așa fel alcătuit, încât părinții și elevii nu pot influența notarea pe care o face profesorul. Programul elevilor liceeni este alcătuit din cursuri obligatorii - cele de cultură generală și cursuri la alegere, după aptitudini, preferințe și intenție de viitor. Anul școlar este compus din două semestre care se încheie cu examene și elevii primesc credite care vor decide dacă vor fi acceptați sau nu la facultate. Dacă creditele nu sunt suficiente pentru facultatea dorită sau notele sunt prea mici, absolventul poate să facă completare parțială în următorul an școlar, continuând la liceu doar cursurile de care are nevoie.

Alegerea facultății este iarăși un aspect mult deosebit față de ceea ce cunoșteam eu. După sistemul canadian, referitor la importanța pe care o are aici munca voluntară, și elevii sunt cuprinși în acest sistem. Mara-Elena a voluntariat în mai multe locuri, dar cel mai mare succes l-a avut voluntariind pentru pregătirea alegerilor. Așa și-a descoperit vocația de „diplomat” și a luat hotărârea să urmeze cursurile de Științe politice de pe când era încă în clasa a 10 de liceu. În anul următor, m-am alăturat părinților ei și împreună cu ea am vizitat mai multe universități din provincia Ontario, inclusiv capitala țării, Ottawa, cu atracție deosebită pentru Parlamentul care îi surâdea ca o mare promisiune. Vizitele, apoi participarea la întâlniri cu profesorii diferitelor facultăți au fost deosebit de folositoare. Nepoata mea și-a schimbat de

câteva ori deciziile. Erau multe motive să încline balanța când spre o facultate când spre alta. În final s-a deschis pentru Ottawa. Acolo era o secție de Conflict Studies (studii ale conflictului) care o interesa pe ea în mod deosebit. Avea posibilitatea de coop. Asta înseamnă că din anul 3 merge la școală 4 luni și apoi lucrează 4 luni. Și tot așa se rotește programul până la sfârșitul universității. Din cauza asta face mai mult cu aproape un an decât cei care fac doar studii teoretice, dar la sfârșitul universității are deja experiență de muncă, știe mai clar ce vrea, iar șansele să-și găsească de lucru în domeniu cresc. Ca să nu mai vorbim că și bănuții făcuți în acele 4 luni ajută. Acceptarea la această universitate cerea ridicarea stachetei notelor, concurența fiind foarte mare, selecția foarte riguroasă, așa că a avut o motivație foarte serioasă ca în ultimul an să renunțe la multe distracții specifice vârstei ca să stea mai mult aplecată asupra studiului. Și i-a fost de folos. Imediat după vacanța de iarnă a clasei a 12-a, ca și ceilalți elevi, Mara-Elena a trimis aplicații (cereri) optând pentru trei universități, prima fiind cea din Ottawa. Până în luna februarie a stat cu inima cât un purice. Cam semăna cu starea pe care o aveam noi după ce dădeam examenul și așteptam afișarea rezultatelor. Aici răspunsul îți vine oficial prin poștă.

Prima universitate, Brock, din St. Catharines i-a trimis un plic cu răspunsul afirmativ. Plicul greu de documente, cuprindea instrucțiunile pentru începerea anului universitar. I-am admirat pentru modul organizat de a lucra. La această admirație s-a adăugat și un moment emoționant stărnit de un frumos și elegant gest de aleasă stimă și curtoazie față de viitorul student. Plicul conținea o frumoasă și caldă felicitare fiindcă a fost acceptată, la care au adăugat mulțumiri că „ne-ai ales pe noi. Te așteptăm cu bucurie” mai apoi au adăugat: „Citește instrucțiunile. Alături ai un plic cu confetti. Cheamă-ți prietenii, deschide-ți punga și aruncă-le în sus ca să sărbătorești acest însemnat eveniment din viața ta”. Mara-Elena a prins aripi, parcă zbura, dar mai avea într-un colț al inimii nădejdea că ar putea fi acceptată la Ottawa. Și nu mult după asta, ea a primit un mesaj text pe telefonul celular. Era în ora de istorie a lumii și nu avea voie să folosească telefonul. Profesorul a văzut că Mara-Elena s-a schimbat la față, și pentru că și profesorul participa la trăirile elevilor săi, i-a spus: „Îți dau voie să mergi afară să primești răspunsul pe care îl aștepti”. Cei de la Ottawa spuneau: „Știm că ești la ore, dar am vrut să îți facem o bucurie imediat ce ne este în putință. Tocmai ai fost acceptată la facultatea noastră. Ți-am trimis

rezultatul și prin email, ai să-l găsești acasă, și prin poștă, dar am vrut să te bucuri cât se poate de repede”. Revenind în clasă, colegii și profesorul au aplaudat-o și au îmbrățișat-o, căci pe fața ei citiseră rezultatul. Apoi a urmat cu aceleași caldă culoare și răspunsul pozitiv la cea de a treia facultate, cea din Toronto. Alături de Mara-Elena și noi am trăit zile deosebit de frumoase care s-au înscris în șirul celor pe care le ducem cu noi toată viața, uneori cu cele mai mici detalii. Până la sfârșitul anului școlar, nepoata mea avea toate problemele aranjate pentru deschiderea anului universitar. Știa chiar și numărul camerei de la căminul din frumosul și efervescentul campus universitar. Am fost cu toții și am văzut-o, am fotografiat-o, am participat la întocmirea formalităților necesare bunului mers, încât deschiderea anului universitar urma să se facă fără nici-un impediment.

Vara care a urmat a fost una dintre cele mai fericite purtând în ea promisiunea zilelor studenției cu aura lor. Când s-a apropiat septembrie, Mara-Elena își avea bagajele făcute cu multă participare sulească. Acum împarte un apartament de două camere, bucătărie și baie cu Yvonne, prietena ei de acasă, studentă și ea, dar la artă. Părinții lor le-au cumpărat câte un abonament de masă care le permite să mănânce la orice magazin, restaurant, bufet, cafenea din campus, dar își mai pregătesc și ele în bucătăria lor ce le mai pofteste inima când nu vor să iasă din casă. Au început cursurile și merg sfârâindu-le călcăiele. Noi, acasă suspinam simțind golul pe care l-au lăsat, dar ele, privesc înainte. Ne dăm telefoane, vorbim prin skype, ne trimitem emailuri.

Îmi vin în minte părinții mei, rămași în satul lor, cum ne priveau cu lacrimi în ochi când și-au văzut copiii și nepoții pășind pe acest drum murmurând: „Să vă ajute Dumnezeu!” Mai apoi m-am regăsit pe mine în locul lor, iar acum o văd pe fiica mea, la rândul ei străbătută de același fior atât de special în felul lui. Privirea aceea spre viitorul căruia nu-i poți zări celălalt capăt îți creează o stare unică. Abia pe la 30 de ani omul începe să simtă gustul amar al limitelor omenești, dar până atunci el nu are decât aripi de zbor și viitor nelimitat. Acum nu putem decât să-i urăm nepoatei dragi să aibă un zbor cât mai înalt tot cu ajutorul Celui Nețărnut.

Florentin SMARANDACHE

Florentin Smarandache în fața Universității din Pécs

AF(L)ORISME

Etimologic, aforism + flori = af(L)orism, deci un "aflorism" este o mică reflecție scrisă pe un dizain floral, ori un poem scurt pe un fond artistic.

Aflorismele de față au fost adaptate dintr-un caiet mai vechi de expresii ficulose din folclor, fie inspirate din lecturi diverse în perioada când eram în țară sau în lagărul turcesc

Ele au forma unor maxime, proverbe, ziceri, dar mai degrabă metafore lirice. Creațiile "afloristice" sunt contemplații colorate!

Poetul I. Voronea și pictorul V. Brauner inventaseră, în cadrul avangardei românești, pictopoezia, în anul 1924, despre care spu-neau că: nu este nici pictură, nici poezie! Recent, se promovează videopoezia (videocli-puri lirice).

Dar - cum știința și tehnologia întotdeauna au lărgit sfera umanistă, mai general vom avea de-a face cu o "poezie multimedia", sau "artă multi-media", "nuvelă multimedia", "roman multi-media", etc., adică: text, imagine, sunet, animație, video, etc. Iar, pe măsură ce tehnologia se va dezvolta, alte simțuri ar putea să-și găsească locul în sanctuarul literaturii și artei (dispozitive cibernetice prin care să poți mirosi, gusta, pipăi, etc. o operă literară, artistică, sau chiar științifică - deși în prezent acest lucru pare science-fiction).

Româno-americanul Florentin Smarandache a primit Medalia de Aur pentru știință

Printre cei 10 oameni de știință (2 din Australia, 2 din Italia, 2 din SUA, câte unul din Egipt, India, Israel și Rusia) care au primit, în 12 iunie 2010, la Universitatea din Pécs, Ungaria, Medalia de Aur pentru Știință acordată de către Academia de Științe "Telesio-Galilei" (organizație neguvernamentală internațională cu sediul în Marea Britanie), s-a aflat și prof. univ. dr. Florentin Smarandache (n. 10.12.1954, Bălcești, Vâlcea), cu dublă cetățenie, româno-americană, de la Facultatea de Științe din Universitatea „New Mexico”, Gallup, statul New Mexico, SUA. Această medalie a răsplătit două realizări științifice ale lui Florentin Smarandache: introducerea noțiunii de „Neutrosomie” în logica matematică și enunțarea „Ipotezei Smarandache” în fizica teoretică.

„Neutrosomia” este o generalizare a „dialecticii” din filozofie, realizată de Florentin Smarandache prin introducerea categoriei de „neutru”, alături de categoria de „contrarii”. Prin aplicarea neutrosomiei în logica matematică, s-a realizat logica neutrosomică (numită în literatura de specialitate și „logica smarandachiană”), în care o variabilă logică are trei valori: „adevărat”, „fals” și „incert”.

Enunțată în articole de fizică teoretică, „Ipoteza Smarandache” (apărută ca o consecință a paradoxului Einstein-Podolsky-Rosen și a inegalității lui Bell) afirmă că în Univers nu poate exista o viteză-limită, contrazicând concluzia lui Einstein, care susține că viteza luminii este viteză-limită din Univers.

Academia de Științe „Telesio-Galilei”, cu sediul în Croydon, comitatul Surrey, Marea Britanie, cu o filială la Universitatea din Pécs, Ungaria, este o asociație nonprofit formată de savanți (cei mai mulți sunt din domeniul științelor naturii), având ca scop progresul

creativității științifice. Ea poartă numele a doi oameni de știință italieni, Galileo Galilei (1564-1642) și Bernardino Telesio (1509-1588), care au schimbat modul de înțelegere a Lumii și au avut o atitudine fermă împotriva obscurantismului. Dacă fizicianul, astronomul și filozoful Galilei este cunoscut de toată lumea, pentru că figurează în manualele școlare, contemporanul său Bernardino Telesio (filozof independent aparținând Renașterii târzii) este mai puțin cunoscut, pentru că s-a retras din mediul universitar pentru a-și putea dezvolta în cărțile sale ideile filozofice și științifice în afara restricțiilor tradiției aristotelice-scolastice, dominantă în universități. El a fost un critic înflăcărat al metafizicii și a promovat abordarea empirică (pe bază de experiență) în filozofia naturii, fiind premergătorul empirismului modern timpuriu. Opera sa a avut o influență foarte mare asupra unor filozofi de marcă ai epocii, precum Tommaso Campanella, Giordano Bruno (ambii din Italia), Pierre Gassendi (Franța), Francis Bacon și Thomas Hobbes (ambii din Anglia).

Printre cei peste 160 de membri din lumea întreagă ai Academiei se află și patru români: Cornel Ciubotariu (fizician, prof. univ. dr. la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” Iași), Constantin Udriște (matematician, prof. univ. dr. la Universitatea „Politehnica” București), Radu Zamfir (filozof) și Florentin Smarandache.

Fondatorul Academiei de Științe „Telesio-Galilei”, în anul 2007, este italianul, stabilit în Anglia, Francesco Fucilla (n. 01.08.1951, în Cosenza, ca și Telesio, a cărei memorie vrea să o păstreze prin numele acestei organizații neguvernamentale științifice). Este geofizician (a lucrat la marile companii internaționale de prospecțiuni petroliere), inventator, scriitor, realizator de filme (documentare științifice) și om de afaceri în domeniul petrolului. Din anul 2008 acordă premii anuale pentru realizări științifice de excepție, când festivitatea înmânării premiilor a avut loc în Marea Britanie, iar în anul 2009, la Gurzuf (Crimea, Ucraina). Ceremonia din 2010 a avut loc în Ungaria nu doar pentru că organizația are aici o filială, ci și pentru că orașul Pécs este Capitală Culturală Europeană în acest an.

Vizionați pe YouTube cei zece oameni de știință laureați ai medaliei de aur pe anul 2010 printre care și românul nostru:

<http://www.youtube.com/watch?v=9mydDB7zXC0&feature=related>

Mircea MONU

Acest volum înrămează aforismele în diverse figuri geometrice.

Constantin E. UNGUREANU

Vasile Alecsandri, peregrin în țară și pe drumurile străinătății

Dorul de călătorie este o năzuință de neastâmpărat a naturii sale de „pasăre migratoare” dornică să brâzdeze valurile mărilor îndepărtate, în rătăcirii fără țință, în care poetul găsește atâtea farmec”. Despre „instinctele sale de nomad”, scria lui Ion Ghica: „Sosirea primăverii face întotdeauna să-mi crească aripi și îmi trezește dorul de călătorii. Este o boală periodică, un fel de febră care mă apucă în fiecare an cu accese cărora anii n-au făcut să le scoată intensitatea. În fiecare primăvară îmi arunc ochii spre toate orizonturile și mă întreb în ce direcție voi lua” (12 aprilie 1886)

Iată ce-i confesa amicului său, Costache Negri, în 1861, din Paris: „Dar lasă-mă și pe mine să-mi urmez calea pe care mă împinge propria mea soartă, dă-mi voie să iubesc și mai departe ceea ce a făcut din mine un om cu suflet și cu imaginație: călătoriile și... femeile. Ce vrei? Nu mă simt octogenar; inima mea are cel mult douăzeci de ani când îmi vorbește de patria mea sau de tine”.

În 1839, părăsește Parisul, în care a petrecut cinci ani, la studii, și în drum spre țară, vizitează Italia.

Poetul colindă munții și câmpiile, se cațără pe vârfurile munților, trece pe lângă ruinele Cetății Neamțului și vizitează mănăstirile.

În iunie 1846, pornește într-o călătorie spre Italia unde se va întâlni cu Elena Negri. Voiajul întreprins în 1846 și 1847 cuprinde următorul itinerar: Constantinopol-Brussa-Smirna-Triest-Veneția-Gratz-Salzburg-München-Stuttgart-Karlsruhe-Baden-Strasbourg-Paris-Lyon-Marsilia-Genova-Livorno-Neapole-Palermo-Constantinopol. Impresiile din această lungă călătorie, fiind însoțit de Elena Negri, sunt prezentate în „Jurnalul de călătorie în Italia”, scris chiar în timpul acestui voiaj.

Informații despre călătoriile scriitorului le aflăm din scrisoarea către J. Ubicini: În același an, 1845, am făcut o călătorie la Constantinopol și era gata să mor pe insula Princhipo.

În 1846, am părăsit din nou Moldova, am vizitat Constantinopolul, Brussa, Atena, Insulele Ionice și m-am dus să mă stabilesc la Veneția pentru două luni („Jurnalul de călătorie în Italia”).

În 1847, în luna mai, m-am reîntors în Moldova disperat și bolnav (murise Elena Negri). Am vizitat Balta Albă, în Valahia (a cărei descriere a apărut în „L'illustration”) și Mehadia, unde am descoperit legenda lui Hercule.

Urmează anii exilului, după evenimentele de la 1848: Hangu-Brașov-Paris-Constantinopol-Paris, timp de aproape doi ani.

V. Alecsandri, în continuare, în scrisoarea către prietenul său, J. Ubicini, consemnează:

„1851 – Plec în Franța, vizitez Germania și Anglia, întorcerea în țară.

1853 – Plecarea la Paris; tipăresc „Doi-

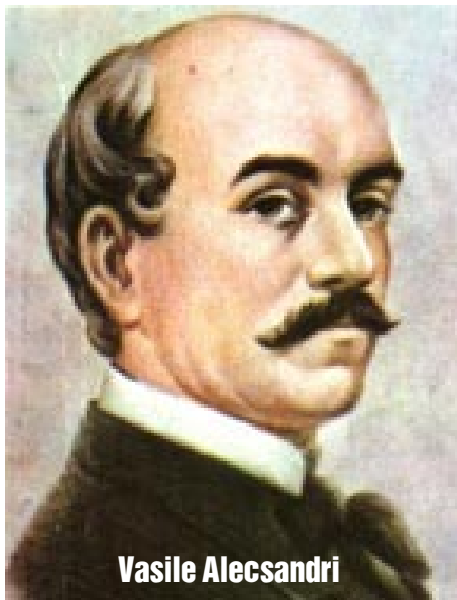
nele” mele, călătoria în Maroc și Spania.

1854 – Părăsesc Parisul, pentru a veni să-mi eliberez robii.

1855 – Plecarea pentru Expoziția de la Paris, întorcere pe Coastele Italiei și prin Constantinopol. Vizitez Crimeia și ruinele Sevastopolului. întorcere în țară, în timpul iernii, prin Bulgaria, înțesată de hașbuzuci”.

În 1859, pelerin prin Europa, întreprinde o călătorie diplomatică în Franța, Anglia, Italia, unde pledează pentru cauza Unirii.

În toamna anului 1861, va pleca la Paris unde va îndeplini unele misiuni politice și va înlocui pe fratele său, Iancu, la agenția română din Paris. „Dacă Dumnezeu mai întâi și lăcustele pe urmă se vor îndura să-mi cruțe

Vasile Alecsandri

recolta, voi părăsi țara la sfârșitul lui septembrie și mă voi duce, mă voi duce, mă voi duce cât mă țin puterile” (către Ion Ghica, Mircești, 30 iunie 1860).

Din două scrisori către Costache Negri expediate din Paris, la 10 și 14 noiembrie, 1861, luăm la cunoștință despre un proiect de călătorie în Japonia, pentru care este dojenit de prietenul său:

„Baligat mi-a citit ultima ta scrisoare, aceea în care mă ocărăști cu o mânie atât de prietenoasă și atât de mișcătoare pentru proiectul meu de călătorie în Japonia”

„Vrei să-mi spui un lucru, scumpul meu cicălit? Până la urmă vei veni cu mine în Japonia, cu condiția să trecem prin India”.

„O plimbare la Stambul - îi scrie lui Ion Ghica de la Mircești, 29 mai 1881 - m-ar atrage mult; dar bineînțeles o plimbare improvizată, adică o îmbarcare neașteptată pe primul vapor trecând prin Constanța și o ședere de zece zile pe țărmurile poetice ale Bosforului. Îți convine aceasta? Mie îmi convine ca o jachetă largă, fără talie și fără pretenții de modă”.

Entuziasmat de impresiile exprimate de Ion Ghica, aflat în Anglia, despre Brighton, la rândul său, Alecsandri îi comunică prietenului său, în scrisoarea din 1 octombrie 1881, de la Mircești, următoarele:

„Descrierea Brightonului pe care mi-ai făcut-o, a curățeniei sale, a frumoasei poziții pe malul mării și a vieții plăcute care se duce acolo a trezit instinctele mele de nomad. Aș vrea deci să mă aflu transportat deodată, cu ajutorul mielusei unei zâne, alături de tine și să mă cufund din nou în acest mediu civilizat care se ține departe de zgomotul micilor noastre lupte de partid. Fericită țară! Care nu cunoaște numele marilor noștri oameni ai zilei și care nu se ocupă deloc de faptele și gesturile unui Stolojan, unui Costinescu și ale altor escroci *ejusdem farinae* (din același aluat)”.

Poate că, pe lângă pasiune, și aversiunea pentru atmosferă politică i-a produs lui Alecsandri nevoia de evadare, în același timp, curiozitatea de a vedea peisajele și progresele realizate de alte popoare l-a îndemnat să călătorească peste mări și țări.

„Dar bun e Dumnezeu! Încă opt luni de răbdare și de nemișcare - îi scrie lui Ion Ghica, Mircești 16/28 august 1881 - aripile îmi vor crește, și atunci, pe legea mea, îmi vor oferi niște curse interminabile prin statele Europei, cum se spunea pe vremea pașapoartelor”.

În 1882, călătorește în Franța, pentru a fi sărbătorit de către poezii felibri, care îl încununaseră cu marele premiu pentru poezia „Cântecul ginte latine”. Despre această călătorie îi scrie lui Ion Ghica, din Mircești, la 31 ianuarie 1882: „Călătoria mea nu va dura mai mult de o lună. Voi merge la Montpellier fără să trec prin Paris, pe urmă mă voi duce la Marsilia. De la Marsilia, voi reveni la Mircești, de unde voi pleca din nou la sfârșitul lui septembrie: via Lemberg - Londra. În sfârșit voi coborî spre sud pentru a găsi pe bunul meu prieten, soarele, cu care am cinstea să fiu în strânsă prietenie”.

Vasile Alecsandri este primul român care a văzut Africa.

Între 1885 și 1889, Alecsandri se află la Paris, în postul de ministru al țării.

Aflat în peregrinările sale, departe de patrie, Alecsandri poartă permanent, în gândurile sale și în inima lui povara dorului de țară, așa cum mărturisește în scrisoarea către Zulia Sturza, Paris, 10 noiembrie 1848:

„Dar în timp ce gândul meu se cufundă în aceste plămui, adesea dorul de țară mă cuprinde și atunci mă apucă tristeți nesfârșite. Mă ajunge dorul, cum se spune la noi, mă apucă jalea, și s-a isprăvit atunci cu mine, îmi pierd capul. Ah! Este un sentiment groaznic dorul țării, când îl încerci, soarele străinătății îți aruncă în inimă raze reci”.

SEMNI ASTRAL

Doamna Teofana Sălceanu in Ein Karem

Doamna Teofana Sălceanu, craioveancă, având rădăcini genealogice în Slăvuța - Gorjului, a trimis recent pe adresa redacției un impresionant album foto, încărcat de energii sacre și de istorie creștină.

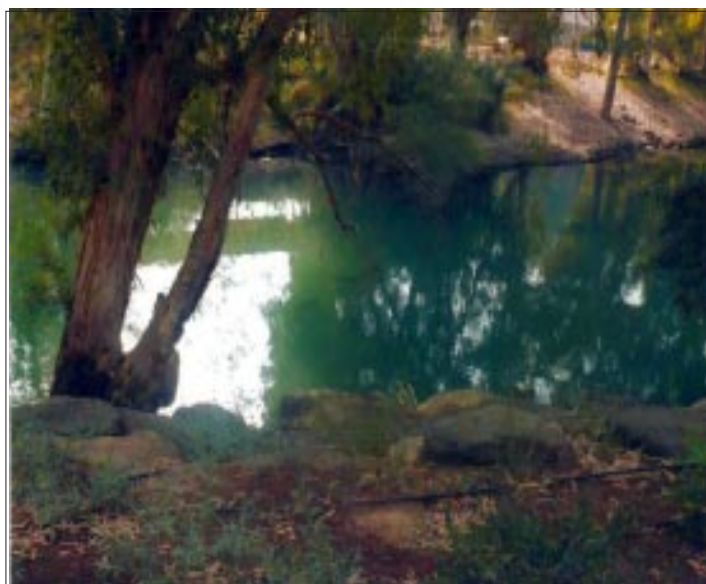
Culegătoarea de imagini, consacrate spiritual, a străbătut o parte a căilor Noului Testament, între Iordan și Egipt, din dorința de a-și despovăra viața pe urmele Mântuitorului.

Prin publicarea acestor secvențe memorabile, revista Constelații diamantane va reuni multe suflete însetate între-o comuniune divină.

N.N. Negulescu

Cana Galileii; unul dintre vasele în care apa a fost preschimbata în vin

Raul Iordan

Marea Galileii

Deșertul Iudeea - drumul spre Mănăstirea Hozeva (acolo se află moaștele sfântului Ioan de la Neamț - Hozevitul)

Muntele Maslinilor; gradina Ghetsemani

Ierusalim; Biserica Sfântului Mormânt; Icoana Ungarii cu Mir

Nazareth; Biserica Bunavestire

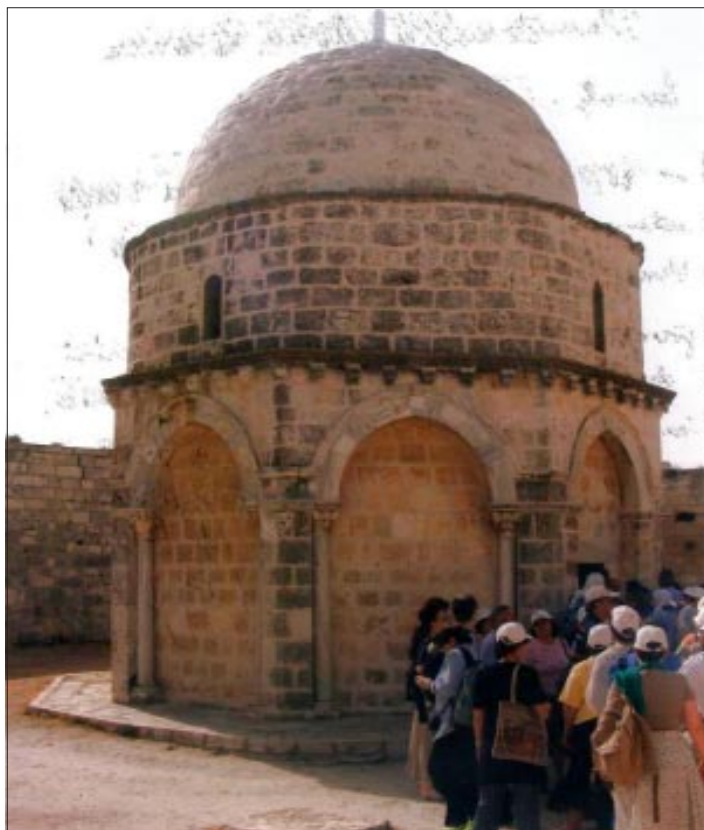

Nazareth; Biserica Bunavestire

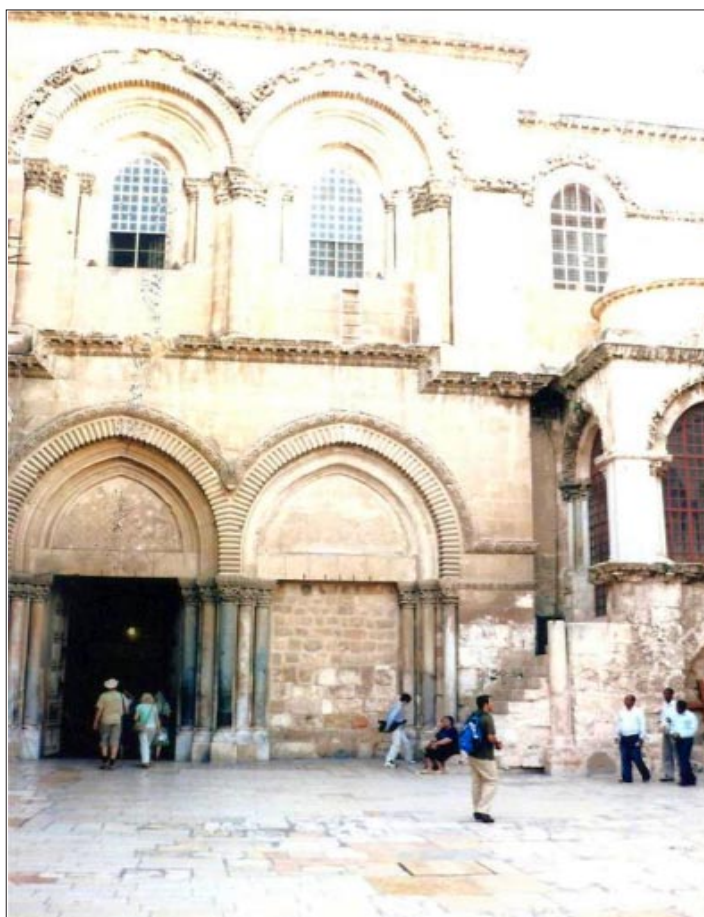

Muntele Sion; locul Cinei cea de Taina

SEMN ASTRAL

Ierusalim; Muntele Măslinilor; Capela Înălțării, care adăpostește stâncă de pe care Iisus Hristos s-a înălțat la cer

Ierusalim; Biserica Sfantul Mormant

Cristian Petru BĂLAN

S.U.A.

Cristian Petru Bălan (n. 27 iunie 1936, Sibiu) este un prozator, poet, dramaturg, publicist, editor și artist plastic român stabilit în Statele Unite ale Americii; profesor, membru al Uniunii Scriitorilor din România și al Academiei Americano-Române de Științe și Arte. A fost corespondent din S.U.A. al posturilor de radio „Vocea Americii” și „Europa Liberă”, scriitorul fiind cunoscut mai ales pentru cele două lucrări: *Enciclopedia Imnurilor de Stat ale țărilor lumii* (Editura „Ploiești - Mileniul III”, 2008, cu prefața scrisă de maestrul Gheorghe Zamfir) și *Ghid de conversație român-latin/ Latinum Romanicumque colloquii enchiridion*, (primul ghid românesc de acest fel, Ed. „Premier”, Ploiești, 2007).

Cristian Petru Bălan a călătorit mult pe mapamond, descriind țările vizitate (Noua Zeelandă, Australia, Hong Kong, Israel ș.a.). Are peste 25 de cărți publicate în domeniile literatură, politică, religie, teatru, scenarii de film, muzicologie

Mai toți fanii emisiunilor televizate de cultură din țară, inclusiv numeroși scriitori, îl cunosc pe Profesorul Nicolae Boaru, directorul Bibliotecii Județene „Nicolae Iorga” din Ploiești, apreciat orator, comentator politic la radio și TV, critic literar și bibliograf, care a avut ambiția să se aplece cu nestăvilită răvnă asupra întregii opere a marelui Caragiale spre a extrage din ea cele mai strălucite pasaje din rostirile și scrierile lui, adunându-le pe toate într-o bogată antologie intitulată „Portrete, stenahorii, vorbe...”, apărută la editura „Cuvântul IFO” din Ploiești, în 2009. A fost o muncă pasionată și pasionantă, cercetătorul survolând cu privirea și cu creionul în mână, ziarele timpului, corespondența, manuscrise, tot ce a găsit, citatele de bază fiind extrase din Caragiale, Opere, Univers Enciclopedic, București, 2000, Colecția „Opere fundamentale”, volumele I-IV. „Am zăbovit mai ales asupra volumelor III și IV - mărturisește autorul în «Cuvântul însoțitor» - adică acelea cuprinzând publicistica și corespondența. Deliberat am ocolit dramaturgia, momentele și schițele, sursa atâtor și atâtor citate, citări, invocări, trimiteri, aluzii, - toate foarte cunoscute, chiar mai cunoscute decât...sursa lor.”

Aspectele negative ale situației politice și economice din țară ne-au oferit totdeauna ocazii potrivite să invocăm cuvintele și expresiile zeflemiste ale conului Iancu, intrate demult în limbajul comun („aveți puținică

Un florilegiu caragialesc de aur cules de inegalabilul bibliofil Nicolae Boaru

răbdare”, „stimabile”, „onorabile”, „moftan-giu”, „bampir”, „căldură mare”, „criză teribelă, mon cher” etc.), dar nu aceste expresii celebre au făcut obiectul delicioaselor stenahorii ale profesorului Boaru, căci „nu citim, cercetăm - precizează autorul. Căutăm alte vorbe, nisaiva reflecții, «propouri», «aproponturi» în pagini mai puțin cunoscute ale eternului nostru contemporan, radiograf și profet”. Și, tot căutându-le cu răbdare, s-au putut umple coli întregi care, puse cap la cap, ne-au descoperit perspective și fațete noi ale operei caragialești. De fapt, contactul cu ele ne-a proiectat pe niște planuri creative subsidiare, pentru mulți inedite, oferindu-ne, în totalitatea lor, o impresionantă panoramă tematică, diversă și captivantă, care ne întăresc impresia de genialitate a lui Caragiale.

Descoperim, printre altele, că marele dramaturg are cunoștințe aprofundate nu numai în domeniul literaturii, al vieții sociale, al politicii contemporane, al istoriei, artelor plastice ori al științelor naturale, dar și în domeniul muzicii clasice, ceea ce probează că acest om cult aparținea elitei superintelectualilor vremii care, în plus (lucru mai puțin cunoscut), era un meloman pasionat de muzica clasică, fiindcă avusese ocazia să audieze în

țară și în Germania creațiile celebre ale marilor compozitori europeni. Citatul ce vi-l reproducem mai jos este elocvent. El pare a fi scris de un critic muzical profesionist, entuziasmat de armoniile melodice și, totodată, informat la zi cu ultimele compoziții ale marilor maeștri. Pentru finețea și frumusețea lui, încărcată de imagini vii, merită să vi-l redăm integral:

„Dacă e o favoare viața, cine nu gustă din farmecul generoasei muzici e un fel de orb care nu o poate simți întreagă această favoare; el nu se poate bucura de o nemăsurată frumusețe binefăcătoare, căci numai lumina îi poate fi pereche.

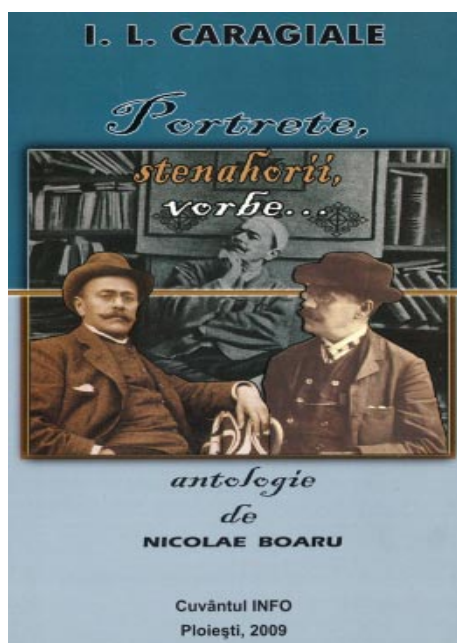
Un bun concert simfonic!... Este o vastă paradă triumfală, un carnaval monstru, cu nenumărate cortejuri de gândiri și patimi, costume în atribute scilpitoare.

Iată parada începe... Smetana, unul dintre cei mai de curând celebri - unul care începe să trăiască după ce a murit. Ursitoarea lui a fost bună numai pentru noi, căci i-a dat talentul; dar pentru el a fost crudă - Smetana a murit înainte de a se putea bucura de marea lui triumf care va crește mereu. Uvertura lui «Secretul» este o strălucită bucată romantică...

Acum, trece cortejul fantastic al lui Dvorzak - o poezie simfonică. Este «Duhul Apelor», vestita legendă slavă ilustrată prin sunete. Ce lumini și ce cântece de valuri! Ce adâncimi străvezii în această stranie compoziție!

După Dvorzak, Wagner, titanul revoltat, care d-abia mai încapă în posibilitatea sonorității: Enceland zbuciumându-se sub stânca pe care vrea s-o clatine din temelii - pentru aceea el nu-ți încheie pornirea melodică decât atunci când ostenește sub greutatea covârșitoare...

Dar s-au stins aureolele nordice ale lui Smetana, și lampioanele veneziene ale lui Paganini, și fântânile luminoase ale lui Dvorzak, și valurile volcanice ale lui Wagner - s-a stins toată iluminarea feerică: a răsărit soarele,

continuare în pag. 32

continuare din pag. 31

Soarele însuși - Mozart!

Ce limpiditate și putere apoliniană!”

Citind aceste rânduri, nu ne vine să credem că au ieșit de sub pana aceluiși autor ce ni l-a înfățișat pe nemuritorul Cetățean Turmentat, pe „ambetatul de amor” Rică Venturiano și pe tot cortegiul multiplilor eroi care populează măreața operă a lui Caragiale. Dar cartea lui Nicolae Boaru, cu extracte din scrierile marelui creator ploieștean, este un lung lanț de verigi colorate, una mai aurită decât alta, încât nu știi ce să admiri și să citezi mai întâi... Cercetătorul le-a consemnat în ordinea în care le-a găsit în timpul lecturării lor și nu le-a grupat pe teme, nici nu a specificat din ce titluri le-a extras, ci le-a selectat pentru înțelepciunea, originalitatea, raritatea și frumusețea lor. Multe sunt scilpitoare apoftegme, de genul:

„Energia cea mai înaltă a unei națiuni este propria gândire, a cărei cea mai puternică manifestare nu poate fi decât literatura națională”; „Ideile sunt în organismul social ca fermenții în corpurile vii”; „Nu e urât lucru să luminezi opinia contemporanilor, dar tot așa de frumos este să le ușurezi mizeria”; „Lucrurile frumoase nu se învechesc niciodată”; „La lucru, fii ai muzelor române - premiul nu e mare, dar nici gloria nu-i mică!”; „Durerea adevărată e sobră de cuvinte, este mută...Să tăcem dar și să plângem: Consumatum est!”; „Puțină obscuritate dă oarecare prestigiu unui publicist.”; „Clapon umplut cu spanac tricolor...”; „Reclama e ca rachiul - trebuie, cu băgare de seamă și cu răbdare, bine distilată”; „Chiar originalitatea trebuie sacrificată clarității. Soyons clairs, avant tout!”; „Altruismul nu trebuie să însemneze anihilarea absolută a egoismului. Un suflet întreg tocmai printr-un fel de egoism delicat și hiperirritabil devine altruist”; „Opera de artă este o ființă, căreia insuflătorul de viață nu este, nu poate fidecât talentul”; „Talentul este o flacără de viață, flacără mai misterioasă decât chiar razele lui Roentgen”; „Noi, românii, suntem o lume în care, dacă nu se face ori nu se gândește prea mult, ne putem mândri că cel puțin se discută foarte mult” - ș.a.m.d.

Unele din citate au fost culese nu pentru ideile lor, cât pentru sonoritățile și originalitatea juxtapunerilor lexicale care au făcut totdeauna deliciul expresiilor lansate de Caragiale: „Ei?... ei?... ei?... Cum?... Cine?... Care?... De unde?... Cheia... Vezi că!... Dacă!... Doamne!... În fine!...”; „Fă tot ce nu-i de-a dreptul oprit. Permite-ți tot ce poți ascunde!”; „Să iubim, deci, poporul - el e și moșic, nu numai prost.”; „Ce spun despre mine mangafalele lirice și spanachizii literari...”; „Penibil! terribil! oribil!...!”

Au existat critici literari care au încercat

să ni-l prezinte pe maestrul Caragiale (la fel ca și pe Eminescu) ca pe un scriitor ateu. Nimic mai neadevărat, întrucât ateismul cu care bravau liber-cugetătorii din jurul lui, care ocoleau bisericile, îl indignează profund și îi oferă prilejul să-i ironizeze: „Încă de mult, lumea noastră românească nu mai merge la biserică (...), s-au lepădat de datoriile către legea lor creștinească - toți sunt astăzi liber-cugetători. (...) Noi nu ne mai închinăm, fiindcă nu mai credem. Sufletele noastre nu mai au nevoie de mângâiere; inimile noastre nu mai au nevoie de tărie, fiindcă sunt de piatră, și din piatra aceasta scăpărăm scântele liberei-cugetări, noi românii foști ortodocși, cari suntem mai deștepți, mai luminați, mai mândri, mai puternici decât toate neamurile lumii.”

Nicolae Boaru

Alte extrase citate în cartea de portrete, stenahorii și vorbe, scrise cu o sută de ani în urmă, pot convinge pe oricine că sunt redactate de un fin observator și ziarist contemporan, comentator caustic la vreun ziar independent sau de vreun redactor TV antigvernamental din Bucureștiul zilelor noastre: „Mizeră Românie! Ai fost trădată, insultată, micșorată, murdărită, batjocorită, tăvălită, maltrată, înjosorată, ruinată, vândută, călcată, zdrobită de către regimul de urgie al bunului plac, al violenței fărădelegilor, bandelor de pușcăriași și de bețivi, generatori ai infamiei, crimei, aberațiunii, ignoranței, nebuliei, trădării, murdăriei, chinorosului!”; „Nu! acea majoritate care, la amenințările băncii ministeriale, își pleacă botul și-și dă votul; acea majoritate, care o dată măcar nu e capabilă a trece în minoritate, nu reprezintă România!”; „Iată urmașii voștri liberali! Iată haitele catilinare de politicieni, de diplomați de mahala, de vânători de slujbe și de mici gheșeftari, avocați lătrători, samsarași dibaci, toate lichelele și drojdiile sociale, tinzând să suie sus, cât mai sus - distracție fără

merit, avere fără muncă, poftă fără sațiu - roade minunate ale unei școli ce le-a înarmat numai instinctele pernicioase pândind alegerile și toate nevoile publice pentru a ciupi pataca: neghiobi fără naivitate, răi fără bărbăție, urând meritul și talentul deosebit ca pe niște vrăjmași de moarte.”; „Budalaua stropește cu noroi și pe mamă-sa.”; „În țară e potop schito-sarmatic...”; „Un dezastru mare ne pândește - un dezastru incalculabil; și nu văd pe nimeni care să ne compătimească (...), darmite să ne dea o mână de ajutor. Ce am făcut, ce am dres, nu știu; știu că lumea întreagă nu ne poate suferi...” - etc., etc. Citate de acest gen - evidente atacuri la guvernarea țării de atunci - sunt predominante în acest necesar florilegiu, stilul amintindu-ne bine de un alt mare jurnalist prieten cu dramaturgul, Mihai Eminescu, colegul lui de la redacția ziarului „Timpul”. Citindu-le, ne vine să spunem: evenimentele istorice la noi aparțin parcă unui blestemat ciclu iterativ: nimic nou sub soare! Și, totuși! Citind textele antologice culese de Profesorul Boaru ni se luminează dintr-o dată sufletul când descoperim că așa zisul spirit malițios al regelui ironiilor este lăsat pentru o clipă la o parte și înlocuit cu termeni laudativi (deși cam puțini, ce-i drept): „Îmi plac cu deosebire limba și lumea de aici, în Valahia, la București...”; „Saltă, Române, plin de mândrie!”; „Sus limba Română!”; „Aplaudă tu, națiune română întreagă, tu popor nemernicit odinioară de atâtea necazuri și aiurit atâtea vreme de răstrieș seculară, uită tot, bucură-te și fii mândru!”. Asemenea citate sunt considerate de cercetătorul Nicolae Boaru expresii privilegiate, explicând și de ce: „Da, pentru că, giantă (sic! n.n.) latină cum suntem, de grabă vărsători de adjective demăsurat negative, ar trebui să deprindem și arta admirației inteligente. (...) Am ținut, corelativ cu interesul estetic de care vorbeam puțin mai sus, un Caragiale de-o expresivitate eclatantă și de o bogăție de nabab a limbii române. Stupefiantă sunt nouitatea și prospețimea asocierilor sale lingvistice, unind arhaismul cu grecismul, termenul popular cu neologismul, ba chiar cu barbarismul, devenit brusc și miraculos acceptabil, ba chiar necesar.”

Efortul profesorului Nicolae Boaru vine să potențeze actul creator al lui Caragiale, scoțând în prim-plan textualizări mai puțin cunoscute, reliefându-le natura lor mai puțin distinctă până la asemenea minunate asamblări într-o culegere de acest gen, care au reușit să mute planul contingențelor într-o constanță de univers animat și peren, înălțat în lumea contemporană imediată. Marelui scop al splendidului florilegiu a fost atins, de vreme ce a reușit să-l ridice pe cel mai mare dramaturg al nostru cu încă o treaptă mai sus decât îl știam înainte.

Ion M. UNGUREANU

FILE DE ISTORIE

George Tătărăscu - un înțelept al neamului românesc

George Tătărăscu este fiul generalului N. Tătărăscu, fost secretar de stat al ministrului de război în timpul lui Mitiță Sturdza. Același general a fost Șeful de Stat Major al Armatei Române în 1904. Ca general, a comandat Corpul de armată din Iași și Craiova. Ca tânăr locotenent, a luptat în Războiul pentru Independență de la 1877. Își făcuse studiile în Franța. Tatăl generalului a fost proprietarul unei moșii din Gorj, iar mama sa (deci, bunica lui George Tătărăscu) era descendentă a Pârâienilor. Zamfir Pârâianu a fost prefect de Gorj, organizator al Adunării revoluționarilor de la mănăstirea Polovraci de la 1848, descendent al lui Danciu Zamen, ban al Craiovei în 1480. Domnitorul Matei Basarab, într-un document slavon folosește sintagma „boier de la întemeierea țării”, referindu-se la această familie.

Cu toate că George Tătărăscu a avut o ascendență destul de înnobilită, prin modestia sa, el nu s-a fâlit niciodată cu acest lucru, nu a arătat ifose nobilitare. Un strămoș al său a fost ctitorul mănăstirii Polovraci, cum de altfel menționează și Alexandru Ștefulescu în monografia acestei mănăstiri.

S-a născut la 21 decembrie 1886 la Poiana Gorj. După primele studii efectuate în țară (Liceul Carol I din Craiova), pleacă să continue la Paris, obținând doctoratul în drept, în anul 1912, cu teza „Le regime electoral et parlementaire en Roumanie” (Regimul electoral și parlamentar din România). A surprins, la acea vreme, curajul dovedit de George Tătărăscu, cu care susținea necesitatea introducerii sufragiului universal.

Revenit la Tg. Jiu, s-a înscris în Baroul Gorj. De asemenea s-a înscris în Partidul Liberal. Ca avocat începător, mai greu găsea clientelă, în condițiile în care la același barou se afirmase elita compusă din Titu Frumușanu și Grigore Iunian, care aveau o practică mai îndelungată. Tatăl său, Generalul N. Tătărăscu a fost ales senator în anul 1914.

George Tătărăscu a avut marea pasiune a drumețiilor montane, mai ales în munții Gorjului.

Când începe războiul, în 1916, este numit comandant al unei companii de infanterie din regimentul 18 Gorj, apoi aghiotant al comandantului Școlii militare din Botoșani.

În 1919, după făurirea României Mari, a fost ales deputat de Gorj. La tribuna Camerei,

impresionează auditoriul prin discursul consacrat necesității consolidării ideii de autoritate. A dovedit că este un orator politic de talent, cu toate că promovarea ideii de autoritate nu era pe placul unora.

I. C. Brătianu îi încredințează, în februarie 1922, subsecretariatul la interne, având sub conducerea lui jandarmeria și poliția. De precizat că I. C. Brătianu era prim-ministru și totodată titular la Ministerul de Interne. Al doilea secretar la Ministerul de Interne era Richard Franasovici. Deci, cei doi tineri conduceau Ministerul de Interne.

Gheorghe Tătărăscu

Cu tact și multă pricepere, George Tătărăscu a condus acțiunea de potolire a spiritelor de la Tatar-Bunar din sudul Basarabiei, instigate de către bolșevicii de dincolo de Nistru.

Când Generalul Averescu formează guvernul în 1925, partidul liberal trece în opoziție, iar George Tătărăscu se contura ca o speranță liberală a viitoarei guvernări.

În iunie 1927, Ionel Brătianu formează din nou guvernul iar George Tătărăscu revine la ministerul de interne ca subsecretar de stat, ministru fiind I. G. Duca. Gorjeanul nostru locuia atunci pe strada Silvestru din București.

La puțin timp după moartea Regelui Ferdinand, a murit și Ionel Brătianu.

De altfel, din 1919 încoace o influență covârșitoare în Partidul Liberal a avut-o Vintilă Brătianu, datorită armăturii de întreprinderi și situației sale bancare.

În 1930, George Brătianu încearcă o sciziune în Partidul Liberal, dorind să creeze un partid loial regelui Carol al II-lea, din dorința de a accede la putere, însă nu a fost urmat de prea mulți liberali.

Dar în decembrie 1930, Vintilă Brătianu (care urmasa la șefia partidului după moartea lui Ionel Brătianu) moare, șefia partidului fiind dată lui I. G. Duca - un om cu o inteligență de rară finețe, multă delicatețe sufletească și onestitate personală. Aceste calități ale primului ministru I. G. Duca (14 noiembrie-30 decembrie 1939) nu i-au prea convenit regelui Carol al II-lea.

George Tătărăscu a făcut parte și din guvernul condus de I. G. Duca, fiind numit ministru la industrie și comerț.

Pentru că a încercat să anihileze organizația de extremă dreaptă Garda de Fier, I. G. Duca a fost asasinat în gara Sinaia la 29 decembrie 1930, de către susținătorul acestei organizații, Nicolae Constantinescu.

După moartea lui I. G. Duca, la șefia partidului liberal a fost proclamat Dinu Brătianu, mai mult pentru nume, care era mai mult un om apolitic și nu dorea șefia guvernului. Regele l-ar fi preferat ca prim-ministru pe Richard Franasovici, dar acesta a refuzat, propunându-l pe George Tătărăscu.

Reprezentanții marcanți ai Partidului Liberal Victor Antonescu, Richard Franasovici, Nicușor Săveanu, doctorul Costinescu, Inculeț, Dumitru Dovlecel, Vasile Smeu, Manolescu-Strunga s-au întrunit în noaptea de 2 ianuarie 1931, în casa din str. Silvestru, la George Tătărăscu, străduindu-se să-l determine să primească șefia guvernului, dar acesta susținea sus și tare că, logic și normal, această șefie i se cuvine lui Dinu Brătianu. În cele din urmă, Tătărăscu a motivat că nu se poate încumeta la așa ceva, fără asentimentul lui Dinu Brătianu. S-a soluționat și această problemă de către cumnatul lui Dinu Brătianu - doctorul Costinescu.

În funcția de șef al guvernului român, George Tătărăscu a uimit prin îndemânarea cu care a reușit să reducă tensiunile dintre Partidul Liberal și celelalte partide din opoziție. Predecesorii săi, mai puțin I. G. Duca, avuseseră o atitudine înverșunată față de celelalte partide, ilustrată și în presa vremii,

continuare în pag34

continuare din pag. 33

îndeosebi în ziarul partidului liberal „Viitorul”.

Pentru ieșirea din criză, el atenționa: „Să risipim atmosfera de nesiguranță care înconjoară tranzacțiile noastre cu străinătatea”. Și mai spunea: „Criza economică nu poate fi stăpânită decât prin organizarea propriei noastre producții și prin mobilizarea tuturor forțelor țării noastre. Trebuie să așteptăm salvarea de la eforturile noastre”.

Când se apropiau noile alegeri, în noiembrie 1937, intenția Partidului Liberal era de a trece în opoziție și, în această ipoteză, noua guvernare ar fi fost încredințată coaliției prezidată de Al. Vaida Voievod. Însă, regele a însărcinat pe George Tătărăscu să formeze guvernul și să prezideze alegerile. Alegerile au fost precedate de un discurs foarte bine cumpănit de George Tătărăscu la radio, în seara zilei de 13 noiembrie 1937. Dar să nu uităm că regele intrase în dizgrație, mai ales, din cauza vrăjmașiei opiniei publice față de amanta sa Elena Lupescu, ceea ce a dăunat mult și guvernului.

Cum la orizont se iveau semne ale atitudinii regelui spre dictatură, George Tătărăscu spunea că aceasta „nu poate fi în nici un caz un sistem de guvernare”, deoarece „dictatura, fie militară, fie civilă, suferă de rele care sunt, totdeauna mai grave decât relele care au provocat-o și care pot să primejduiască până și existența statului”. „Să nu se uite că de cele mai adeseori, guvernele de dictatură... și personale s-au instalat sub arcu de triumf și s-au prăbușit în valuri de sânge”.

George Tătărăscu, inteligent, a răspuns unor acuzații făcute de către Iuliu Maniu - liderul Partidului Țărănesc - privind politica externă: „Problemele de politică externă nu pot fi subiecte de agitat în pulberea străzilor...”

La alegerile din decembrie 1937, guvernul a obținut 39%, lipsindu-i un procent pentru prima majoritară, nici Partidul Național Țărănesc nu a obținut majoritatea absolută, cum se aștepta. Câteva procente a obținut și Garda de Fier.

Regele trecuse la depășirea atribuțiilor sale constituționale, amestecându-se în treburi care erau de competența guvernului, că la 12 iunie 1937, în particular, George Tătărăscu spunea cu amărăciune: „Suntem simpli

executanți. Regele decide totul”. Tătărăscu a apelat la celelalte partide pentru o colaborare, în ianuarie 1934, dar acestea au întors spatele. De aceea el concluziona: „Suntem ultima țară în care lumea politică se mănâncă astfel. Din această cauză au crescut curentele anarhice”. După alți doi ani (în 1936), concluziona: „Am crezut, în momentul în care ne-am asumat răspunderea guvernării, că situația generală internă și externă ne impunea crearea unei atmosfere politice, stăpânite nu de dorinți de distrugere reciprocă, ci de dorinți de colaborare am crezut că acțiunea continuă de denigrare și de sfâșiere nu poate să sădească în sufletul maselor decât simțământul totalei neîncredere în clasele conducătoare, culminând cu anarhizarea spiritelor și moravurilor noastre”.

La bilanțul primilor doi ani de guvernare, spunea: „Emanație a unui partid de evoluție, de ordine și de conservare..., noi rămânem pe drumul concepțiilor noastre tradiționale,

fiică, Doamna Sanda Tătărăscu-Negroponte, le-a spus: „Faceți-vă datoria, nu vă gândiți la răsplată. Fapta bună și adevărul sfârșesc totdeauna prin a birui”.

În perioada 1938-1 septembrie 1939 a fost ambasadorul României la Paris.

După abdicarea Regelui Carol al II-lea, George Tătărăscu îndeplinește funcția de prim-ministru al României și în perioada 25 noiembrie 1939-4 iulie 1940 - perioadă destul de grea a României, când i se răpește Basarabia, Bucovina de Nord, Cadrilaterul, urmare Pactului Molotov-Ribentrop, când se declanșase și Al Doilea Război Mondial. Înainte de această sfârșecare a teritoriului României, Tătărăscu milita pentru o neutralitate a României.

În vremea guvernării antonesciana-legionare, George Tătărăscu este arestat, dar va fi eliberat la insistențele energice ale Elizei Brătianu.

La un an de la eliberarea Basarabiei, în timpul războiului, și-a făcut o scurtă apariție la Chișinău, atent înconjurat de către Mihai An-

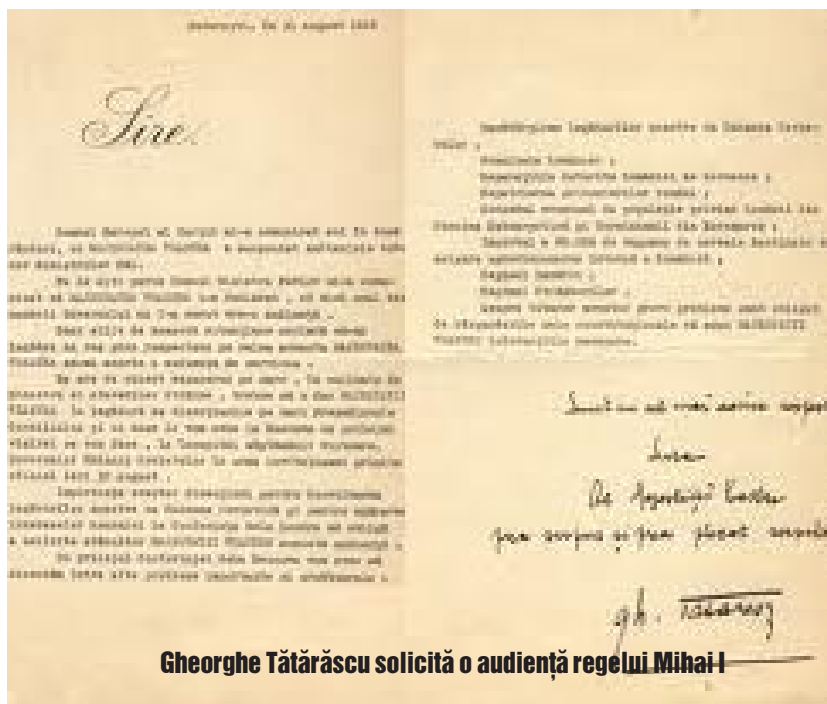
tonescu, dar această amabilitate nu putea îndepărta răceala mareșalului Antonescu, pentru că regele l-a îndepărtat de la șefia Marelui Stat Major și l-a trimis comandant de divizie.

După ce a aflat rezultatul luptei de la Stalingrad, la 26 martie 1943, George Tătărăscu s-a adresat lui Dinu Brătianu și lui Iuliu Maniu, propunându-le să creeze o „Uniune Sacră” a tuturor partidelor politice și alcătuirea unui „Comitet Național”. Iuliu Maniu a refuzat, achiesând la părerea acestuia din urmă și Dinu Brătianu.

George Tătărăscu reînnoiește propunerea curajoasă la 23 decembrie 1943, în spiritul crezului său „Inte-

resul obștească primează totul”, dar nu s-a solidarizat nimeni cu el. La 23 martie 1944, după bătălia de la Uman, este singurul care îi solicită regelui să convoace un consiliu de coroană. Solicitarea lui întâmpină același zid. În ziua de 1 mai 1944 se adresează șefilor tuturor partidelor politice, în vederea prevenirii dezastrului țării, propunând pacea cu Națiunile Unite și Uniunea Sovietică, în cadrul suveranității și a recunoașterii drepturilor noastre naționale și negocierile pentru încheierea armistițiului să fie directe și nu prin intermediari. „Drumul la Mosocova trebuie căutat direct”.

De precizat că și guvernul Antonescu

Gheorghe Tătărăscu solicită o audiență regelui Mihai I

respingând orice doctrină de ură, ca și orice politică de agresiune socială. Noi rămânem credincioși principiilor care stau la baza așezămintelor constituționale, prin care s-a organizat democrația noastră națională și parlamentară”.

Regele Carol al II-lea nu a mai consultat conducerea partidelor pentru formarea unui nou guvern. El s-a adresat lui Octavian Goga ca să formeze guvernul, a suspendat Constituția și a proclamat dictatura regală.

Pur și simplu, George Tătărăscu a primit lovitura sub centură de la rege, dar nu s-a descurajat, prin calmul său și simțul măsurii, deși suferea în tăcere nedreptățile. Copiilor săi, după cum relata distinsa și regretata sa

continuare în pag. 35

continuare din pag. 34

ajunsese din februarie 1943 la concluzia necesității ieșirii României din război. Se știe că în prima parte a anului 1943, Mussolini a clacat. George Tătărăscu a fost vizionar cu adevărat, dar nu a fost înțeles, mai ales, când la Conferința de la Teheran urma a se desena viitoarea hartă a Europei, inclusiv soarta României, de către Stalin, Churchill și Roosevelt.

Mareșalul Antonescu a greșit prin trimiteră lui Barbu Știrbei la Cairo, anulând prin aceasta negocierile ce se derulau la Stockholm.

După refuzul repetat al lui Iuliu Maniu și Dinu Brătianu, la 25 mai 1944, George Tătărăscu a fost inițiatorul creierii Coaliției Naționale Democate, formate de partidul comunist reprezentat de Lucrețiu Pătrășcanu, partidul socialist democrat reprezentat de Titel Petrescu, Frontul Plugarilor (Petru Groza) reprezentat de Mihai Ralea și partidul național democrat reprezentat de Topa. Această coaliție avea un program în patru puncte și rămânea deschisă și celorlalte partide. Nici la insistențele lui Titel Petrescu, Iuliu Maniu nu s-a alăturat acestei coaliții. La 2 iulie 1944 s-a constituit Blocul Național Democrat, căruia, abia atunci i s-au alăturat Dinu Brătianu și Iuliu Maniu, dar când se pierduse mult timp prețios și Moscova și-a impus numai interesele sale, ducând la robirea țării.

La 28 iulie 1944, George Tătărăscu îi trimite regelui o scrisoare, propunându-i, printre altele, constituirea unui guvern al păcii, format din oameni cu autoritate, pentru negocieri cu Moscova.

Deși Moscova i-a trimis prin intermediul președintelui Edvard Beneș (președintele Cehoslovaciei, în exil la Moscova, prieten al României) invitația de a veni la Moscova, cu delegația coaliției naționale democate, în vederea tratativelor, comunicarea fiind făcută telegrafic de către Richard Franasovici, telegrama a fost dosită, cu imbecilitate de către directorul cifrului, Grigore Niculescu-Buzești. S-a pierdut și această ultimă șansă a României, ce o obținuse tot George Tătărăscu. Telegrama i-a înmănat-o lui Tătărăscu abia la 18 august, când era prea târziu. Capitularzii așteptau din zi în zi lovitura de stat, care va avea loc la 23 august 1944, cu grave consecințe pentru soarta României.

În perioada 6 martie 1945-29 decembrie 1947, îndeplinește funcția de ministru al afacerilor Străine.

Conduce delegația României la Conferința de Pace de la Paris, unde încearcă a obține condiții mai omenești pentru România postbelică, dar atitudinea perversă a Anei Pauker, trimisa Moscovei, care l-a raportat

lui Stalin. Aceasta va avea ulterior consecințe tragice pentru George Tătărăscu și membrii familiei sale, Stalin ordonând condamnarea sa la temniță grea. Au fost condamnați, de asemenea, fiica sa și frații lui.

Pentru că a încercat să apere interesele României și pentru că a condus Partidul Liberal, a fost închis în 1950 la Sighetul Marmăției.

Cei 6 ani de detenție - temniță grea - i-au măcinat sănătatea, iar la 28 martie 1957 s-a stins din viață, fiind înmormântat la cimitirul Bellu din București.

Cu toate că unii prieteni i-au propus să rămână în Franța, în 1946 și să refuze semnarea tratatului, când se afla împreună cu soția și copiii, George Tătărăscu refuză, spunând: „Gestul refuzului de a semna mi-ar folosi mie, nu țării, deoarece nu ar schimba nimic. Rușii vor continua să rămână. Eu nu cred într-un război între occident și comunism. Datoria mea este să semnez tratatul de pace ca să salvez ce mai rămâne din România. La Yalta, Occidentul ne-a predat rușilor. Conștiința mea de Român îmi poruncește să mă reîntorc în țară și să sufăr cu compatrioții mei, încercând să le ușurez calvarul. Mi-ar fi așa de ușor să rămân la Paris, când am alături de mine nevasta și copiii. Eu aleg, conștient de toate riscurile, lupta printre Români, pentru libertatea lor. Resping eroismul prin procură dată altora”.

George Tătărăscu a fost și un iubitor de cultură. A scris și o piesă de teatru „Când vine viforul”. Ea a fost jucată și la Teatrul Național. Începuse să scrie și o dramă istorică „Tudor Vladimirescu”. În prima piesă, eroul - un soldat - trebuia să rămână pe poziție să acopere retragerea celorlalți. Și autorul a fost în viață, un voluntar de acest fel.

În 1931, el recomanda prietenilor: „Frână pe dreapta, frână pe stânga, ca să azi pe mediană”.

George Tătărăscu a sprijinit Gorjul, atât politic, economic dar și cultural. Datorită lui s-au realizat Fabrica de Țigarete, Fabrica de Confecții, Topitoria de Cănepe de la Vădeni, Uzinele Sadu, monumente istorice și de artă.

Dar, alături de toate aceste strădanii, de o viață, ale omului George Tătărăscu, un mare merit, recunoscut de toată lumea, pe care România le datorează și Familiei sale, îl constituie invitarea lui Constantin Brâncuși la Târgu Jiu, pentru edificarea Coloanei fără de sfârșit, Porții Sărutului, Mesei Divine, toate, cunoscut sub numele de Ansamblul Brâncuși.

Soția lui George Tătărăscu - Aretia Tătărăscu -, în calitate de președintă a Ligii Femeilor Gorjene, a avut o serie de laudabile inițiative pentru propășirea județului Gorj.

Bună prietenă cu Milița Pătrașcu, realizarea mausoleului Ecaterinei Teodoroiu din

fața Prefecturii Gorj, Aretia Tătărăscu ia inițiativa realizării unui monument închinat memoriei eroilor căzuți în Primul Război Mondial.

La sugestia Miliței Pătrașcu, în iarna anului 1934, președinta Ligii Femeilor Gorjene, discută problema la Paris, chiar în atelierul marelui sculptor.

La 7 ianuarie 1935, Constantin Brâncuși i-a relatat Miliței Pătrașcu despre vizita Aretiei Tătărăscu la Paris care îl invitase să ridice la Târgu Jiu o serie de monumente.

Constantin Brâncuși îi mai scrie Miliței Pătrașcu: „și nu vă pot spune cât de fericit aș fi să pot face ceva la noi în țară”.

În luna august 1937, Aretia Tătărăscu, pe baza sugestiilor lui Brâncuși, îl convinge pe soțul său - primul-ministru liberal George Tătărăscu, să obțină de la Ministerul Lucrărilor Publice suma necesară pentru prelungirea străzii Grigore Săftoiu (actualmente Eroilor) între târgul săptămânal, numit de sculptor „Târgul fânului”, unde va fi amplasată Coloana și B-dul C.A. Rossetti (actualmente B-dul Brâncuși), care mărginește grădina publică a orașului. Planul acestei străzi drepte fusese aprobat încă din anul 1900, dar rămăsese neaplicat.

La 27 octombrie 1938 s-au desfășurat festivitățile de predare a Ansamblului brâncușian de la Târgu Jiu, primăriei, de către Liga Femeilor Gorjene.

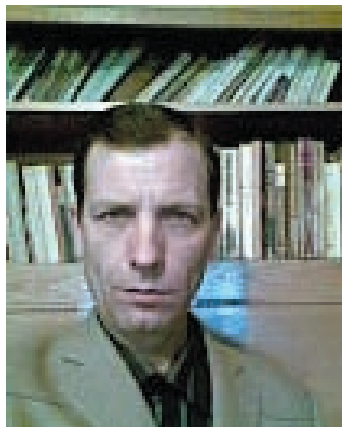
Se știe că la acea vreme, prestigiul marelui sculptor era vestit pe tot mapamondul, fiind invitat în multe țări să execute diferite comenzi.

Și încă un amănunt deosebit, interesant. La începutul deceniului al patrulea al secolului trecut, Președinta Ligii Femeilor Gorjene - Aretia Tătărăscu - a condus o delegație a femeilor într-o vizită efectuată în Anglia. Acolo, i s-a pregătit și o primire la bătrâna regină a Angliei. Șeful protocolului a prezentat-o: „Doamna Tătărăscu din România”. Bătrâna regină, scuturându-și ochelarii, repeta „Romanian, Romanian !!!”, iar după o scurtă pauză... A .a.-a., Brâncuși!!!”. Deci, regina Angliei știa mult mai multe despre Brâncuși decât despre România. Acest episod i l-a relatat soțului său George Tătărăscu, care a fost mult sensibilizat și nu a avut nici o obiecțiune pentru invitarea titanului de la Hobița să realizeze capodoperele cunoscute, de acum, în toată lumea.

În toată această viață zbuciumată, inima lui George Tătărăscu a bătut lângă inima țării, a suferit împreună cu ea și nu a trădat-o. Viziunile sale pentru un viitor mai bun al țării nu au fost înțelese la timp, de către ceilalți politicieni. Poate aveam alt viitor mai bun.

George Tătărăscu rămâne un înțelept al neamului românesc.

George PAȘA

„S-a mai potolit vechea mea rană...”

S-a mai potolit vechea mea rană,
Inima-mi nu-i arsă de beție,
Cu albastre flori de Teheran
Mă tratez acum în ceainărie.

Gospodarul ceaiul își slăvește,
Privind cam vulpește către-un rus,
Cu ceai roșietic mă servește,
Fi'ndcă vin și vodcă aici nu-s.

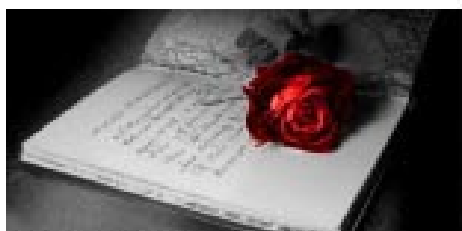
Toamnă-mi doar puțin-puțin, ceaihanie!
Multe roze-nfloresc în grădină.
Nu degeaba ochii de codane,
Sub ceadra, tânjesc după lumină.

Ca pe niște câini, în țepăn lanț,
Noi nu ținem fetele din scurt.
Le-nvățăm sărutul fără-un sfânt,
Fără de pumnale și bătut.

Dar acestei fete mlădioase,
Ce rumenă ca zorii e-n obraz,
Șal de Horossan, multpreasfioasei,
Dăruiesc, și-un covor de Shiraz.

Toamnă, măi jupâne, ceaiul tare!
Eu minciuni nu am să-ți spun nicicând
Să răspund de sine sunt în stare,
Iar de tine – n-am cum să răspund.

Către ușă tot privești, ceaihanie,
Poarta e rămasă la grădină...
Nu degeaba ochii de codane,
Sub ceadra, tânjesc după lumină.

TRADUCERE DIN SERGHEI ESEININ

„Mi-a rămas o singură zăbavă...”

Mi-a rămas o singură zăbavă:
Din degete să fluier inocent,
Căci s-a răspândit o tristă slavă
C-aș fi zurbagiu și indecent.

Ridicol pare tot ce am pierdut.
Așa e viața-mi ce se pierde-n fum.
Rușine mi-e că-n El am tot crezut,
Amar îmi pare că nu cred acum.

Spațiu-ndepărtat și auriu!
Toate ard și se transformă-n scrum.
Pentru-a arde, astfel, tot mai viu,
Din scandaluri eu trăiesc, acum.

Să dezmierde și să mângâiească –
Acesta-i al poetului dar sfânt.
Trandafirul alb cu neagra broască
Eu vreau să cunun pe-acest pământ.

Ce-aș fi dat să nu se fi-implinit
Decât zile roze cu alb țel!
Dac-un drac e-n suflet cuibărit,
Atunci și-un înger viețuiește-n el.

Pentru acest amuzant tribut
Ce mă poartă către zări străine,
Aș dori în ultimul minut
Să rog pe cei rămași tot lângă mine:

Pentru toate păcatele-mi grele,
Pentru necredința-n sfântul har,
În rubașcă, izbăvit de rele,
Sub icoane să mă pună, dar.

Serghei Esenin

Viața sentimentală

Dăruit cu frumusețe fizică și cu o personalitate romantică, Serghei Esenin s-a îndrăgostit frecvent și, într-o perioadă scurtă, a fost căsătorit de cinci ori. Prima dată s-a căsătorit în 1913, cu o colegă de la tipografie, Anna Izriadnova, cu care a avut un fiu, Iuri. În timpul epurării staliniste, Iuri Esenin a fost arestat și a murit în 1937, în lagărul de muncă forțată din Gulag.

În 1918, Esenin s-a căsătorit pentru a doua oară, cu actrița Zinaida Raikh. Cu aceasta a avut o fiică, Tatiana, și un fiu, Constantin.

În toamna anului 1921, în timp ce vizita atelierul pictorului Gheorghe Iakulov, a cunoscut-o pe dansatoarea americană stabilită la Paris, Isadora Duncan, o femeie cu 17 ani mai în vârstă, care nu vorbea rusa, iar el nu vorbea engleza. Au reușit să comunice în limba franceză și s-au căsătorit în 2 mai 1922. Esenin și-a însoțit noua și celebra soție într-un turneu prin Europa și prin SUA, dar în acest punct al vieții, dependența față de alcool scăpase de sub control. Adesea aflat sub influența alcoolului sau a drogurilor, în timpul unor crize violente de furie, Esenin a distrus camere de hotel sau a provocat scandaluri în restaurante, acțiuni care au avut parte de multă publicitate în presa lumii. Căsnicia cu Isadora Duncan a durat doar o scurtă perioadă și, în mai 1923, s-a întors la Moscova. Aici, are o relație cu actrița Augusta Miklasevskia și se crede că s-ar fi căsătorit cu ea printr-o ceremonie civilă de îndată ce a obținut divorțul de Isadora Duncan.

Relația lui Esenin cu Galina Benislavskia s-a sfârșit tragic: la un an după moartea lui, ea s-a sinucis la mormântul acestuia.

Comportamentul lui Esenin a devenit tot mai dezechilibrat și, în același an, are un fiu, Alexandr, cu poeta Nadejda Volpin. Serghei Esenin nu a apucat să-și cunoască acest fiu, dar Alexander Esenin-Volpin a devenit un poet important și un activist în mișcarea dizidentă din Uniunea Sovietică a anilor 1960, alături de Andrei Saharov și de alții. După ce s-a stabilit în Statele Unite, Esenin-Volpin a devenit un matematician respectat.

Ultimii doi ani din viața lui Esenin au fost plini de rătăcirii constante și comportament de alcoolic, dar a continuat să scrie opere poetice de calitate. În primăvara lui 1925, un Serghei Esenin foarte aerian o cunoaște și se căsătorește cu a cincea soție, Sofia Andreievna Tolstaia, o nepoată a scriitorului Lev Tolstoi. Ea a încercat să îl ajute, dar Esenin a suferit o criză mentală și a fost spitalizat vreme de o lună. Cu două zile înaintea externării de Crăciun, și-a tăiat venele de la mână și a scris un poem de adio, cu propriul sânge, după care s-a spânzurat de țevile de la încălzire de pe tavanul camerei de hotel din Sankt Petersburg.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Serghei_Esenin

Robert TRIF

ATELIERUL DEBUTANTULUI

Lirică reflexivă

Luceferii nemuririi

Nu rămâne în urma noastră decât vibrația dumnezeiască a suflului
Sufletul fiecăruia este însăși sămânța lui D-zeu sădită peste
universuri

Cu ea venim și tot cu ea plecăm, restul e tăcere, pulbere și fum
Dincolo de simfonia vieților nimic nu contează.

Macedon va rămâne pururi în mințile muritorilor drept cel mai mare
cuceritor

Dar cu-adevărat în inimi va rămâne mitul plecării sale din lume
Cu mâinile goale întinse spre eternitate, iar celor ce nu cred în
mituri

Imaginei lui proiectată peste nemărginirea veacurilor
Se va fi suprapus nepieritoarea aură a nemuritorului său dascăl -
Aristot.

Nu scriu pentru mine, ci pentru cei dintre voi care sunteți vii
Într-o lume plină de cadavre umane și iluzii nenumărate
Prietenii dragi ai sufletului meu sunteți toți voi cei liberi
Triumfători asupra iluziilor și simpli căutători de adevăr
Fii ai luminii, voi sunteți luceferii bolții înstelate a cerului fără de
marginii

Voi ce știți să ascultați muzica sferelor și armonia universurilor.
Nu vă spun nimic nou, nici nu am drept scop noutatea ci doar
aducerea aminte

Repetându-mă la nesfârșit în speranța că voi trezi din somnul
rațiunii

Toți acei monștri născuți din nepăsare, ignoranță și letargie.
Luminați pe cei de lângă voi și veți fi primit în dar nemurirea
Nu aduceți cu voi nici o învățătură, spiritul nu are nevoie de
predici

Faptele voastre sunt cele ce vor servi drept hrană celor flămânzi
Gândurile voastre sunt cele ce vor servi drept băutură celor
însetați

Nu ocoliți pe cineva anume, din cauza înfățișării sale sau poziției
sociale

Contează doar dorința de a rupe vălul iluziei și nimic altceva.
Mai degrabă dezvățați oamenii de toate cele netrebuincioase
sufletului

Dezvățați oamenii de frica de moarte, dezrobiți oamenii de toate
fricile lor

Învățați oamenii că sunt liberi asemeni demiurgului lor al cărui
chip etern

Sufletele îl poartă cu sine în călătoria devenirii.

Dezvățați de ignoranță, puneți capăt neștiinței și necredinței

Nu învățați ce anume sau în cine anume să creadă oamenii

Învățați-i să creadă în ei înșiși și cu dragoste fi-veți răsplătiți

Arătați-le începutul și sfârșitul călătoriei, de unde vin și încotro se
vor duce.

Întunecul este tot o manifestare a Luminei și nu lipsa Luminei
Materia este o altă formă a energiei iar dualitatea altă formă a
unității

În eternitate Există cu-adevărat doar Lumina, Energia, Unul și
Vibrația

Adică noi cei ce suntem cu toții exprimarea liberă a dumnezeirii și
trăirea

Din lăuntrul ființei lui D-zeu a Energiei, Luminei, Unului și Vibrației

Așadar, lăuntric suntem expresia Vie a manifestării lui D-zeu

Ce altă învățătură ar putea trezi morții din mormintele lor ?

Noi suntem cei Liberi să luminăm mințile și inimile

Luceferi ai nemuririi, luminători ai întunecului, iubitori ai

Adevăratului Dumnezeu.

Renașterea din moarte

Atunci când mă credeam mort pentru totdeauna și lipsit de orice
fără de speranță Dumnezeu mi-a mângâiat din nou creștetul iar
moartea s-a dovedit în fapt renaștere,
Înviere.

Oare de câte ori va trebui spiritul să-mi resusciteze sufletul
păcătos intrat într-o comă Profundă ?

Viața-mi întreagă s-a scurs practic între clipele de somn profund
ale necunoașterii mele Și puținele momente de trezire din
cufundarea în propriile-mi neputințe metafizice,
Închipuire ?

Am fost mai tot timpul clientul preferat al salonului de reanimare
numit destin

Și totuși niciodată înfrânt definitiv, lumina a învins de fiecare dată
cu ajutorul

Demiurgului.

Să fi fost doar vis și totuși întunericul nu e altceva decât o altă
forma de lumină

Dihonia neantului nu e în fapt nicidecum reală, simplă iluzie
necesară adevăratei Cunoașteri.

Întunericul n-a fost să fie decât muzica neauzită și cuvintele
nerostite ale Luminei Divinității.

Așadar moartea din care am renăscut nu fusese altceva decât
visul unui somn profund fără de vise !

E atât de simplu și totuși atât de greu de crezut, atât de greu de
conceput dar totuși atât

De firesc.

Toată durerea lumii întregi în fața căreia asasinul-rebel

Raskolnikov îngenunchea cu Blândețe,

Întreaga mizerie sufletească din univers se naște doar din
neputința noastră de a vedea nevăzutul,

de a nu auzi nerostitul și de a nu făptui

fără să făptuiești asemenea călugărilor buddhiști,

cei care trăiesc sacrul lumii acesteia

fără să se lovească de profan.

Nu ar fi fost să fie Dumnezeirea răstignită pe Golgota

dacă noi nu am fi fost orbi, surzi și Neputincioși să înțelegem
neînțelesul.

Mântuitorul a plătit neîncrederea noastră prin moarte iar prin

moartea sa noi renaștem Permanent chiar fără să o știm,

Satan și tot alaiul său sunt doar iluzii create de mințile noastre
nătânge,

Iluzii care se hrănesc tocmai din nevisarea noastră sau din refuzul
de a trăi plenar Conștient și în Armonie cu tot ceea ce ne

înconjoară, Fie ca din când în când, măcar Pentru o clipă

Cât toată scurgerea timpului până la ea și dincolo de timpul

netrecut al Viitorului, să Renaștem și noi pentru eternitate

îmbrățișând Spiritul.

Emil Bucureșteanu

Din actualitatea lui Schopenhauer

Scurt prolog:

Intervenția de față nu se referă la întreaga operă a lui Schopenhauer. Pentru asemenea întreprindere despre creația unui titan al filosofiei este nevoie de intervenția unui alt titan al dragostei de înțelepciune. Eu nu-mi arog această calitate.

Cu câțva timp în urmă, am lecturat cartea *Aforisme asupra înțelepciunii în viață* a filosofului cu numele înseriat în titlu și am desprins câteva idei ce mi se par de o remarcabilă actualitate pentru activitatea politică recentă din țara noastră, și nu numai pentru politicieni. Cu îngăduința cititorului, le redau mai jos.

Arthur Schopenhauer

***

Citez din Introducere la lucrarea amintită, introducere făcută de însuși autorul ei: [...] nu trebuie să uităm că înțelepții tuturor timpurilor ne-au dat totdeauna aceleași povești, iar nebunii - marea majoritate a tuturor timpurilor - au răspuns totdeauna cu aceleași fapte, adică cu fapte contrarii; și așa vor rămâne lucrurile și de acum înainte: De aceea zice Voltaire: «*Nous laisserons ce monde-ci aussi sot et aussi méchant que nous l'avons trouvé en y arrivant*».

În limba lui Eminescu, aforismul lui Voltaire sună astfel: *Vom lăsa lumea aceasta tot atât de stupidă și de rea pe cât am găsit-o, sosind aici.*

Revenim la filosoful german, la Schopenhauer, și la *Aforisme asupra înțelepciunii în viață*. După el deosebirile în soarta murito-

rilor se pot întemeia pe trei fundamente:

1. *Ceea ce este cineva: așadar, personalitatea în înțelesul cel mai larg, care cuprinde sănătatea (și la el sănătatea este mai bună decât toate), frumusețea, temperamentul, caracterul moral, inteligența și dezvoltarea ei.*

2. *Ceea ce are cineva: așadar, proprietatea și averea în orice înțeles.*

3. *Ceea ce înfățișează sau reprezintă cineva. Ce reprezintă el în mintea celorlalți. Rubrica cuprinde onoarea, rangul și gloria.*

Pornind de la această clasificare, filosoful analizează una din problemele fundamentale ale ființării individului, înțelepciunea de a fi fericit, problemă care stă și în centrul gândirilor religioase. Pentru creștin, fericirea aparține celui sărac cu duhul. Ce înseamnă a fi sărac cu duhul este o altă problemă. Poate o voi discuta altă dată, dacă Dumnezeu și timpul îmi vor permite. De data aceasta, despre înțelepciunea politicianilor de a face fericit pe român, de a se face fericți pe ei înșiși, cum văd ei fericirea.

Problema este discutabilă, contradictorie. Politicienii, de la mic la mare, au declarat și declară că se sacrifică pe altarul binelui și fericirii poporului.

Părerea celor mulți, care fost-au sau nu la urne este alta: politica politicianilor este pentru propria îmbogățire, fericire, aserțiune confirmată de cei peste 20 de ani de la *Revoluție* și de mulți, mulți alții de mai înainte. Ori, după Schopenhauer *un cerșetor sănătos e mai fericit decât un împărat bolnav.*

La pag. 19 (Arthur Schopenhauer, *Aforisme asupra înțelepciunii în viață*, Ed. Enciclopedică «Gheorghe Asachi», Chișinău, 1994), filosoful continuă: *ceea ce are fiecare în sine însuși este lucrul cel mai de căpetenie pentru fericirea vieții sale.* Ce are omul mai de preț în el însuși, după Schopenhauer, știm de la rubrica 1, expusă cu câteva rânduri mai sus. *Aceasta face mult mai mult pentru fericirea omului decât ceea ce are (averea) sau ceea ce reprezintă (rangul, gloria).*

Pentru parlamentarii noștri, fericirea ar trebui să vină din spiritul de datorie, onestitate, caracter, calități pe care le au, presupun de acasă, de la mamă și tată și nu din obținerea diplomei de deputat și veniturile ce le vor obține apoi. *Toate sunt trecătoare, numai ceea ce ducem cu noi și în noi înșine, oriunde am fi, este veșnic.*

***

Recent, înainte de a scrie acest material, am purtat o scurtă discuție cu un tânăr universitar. După el, Schopenhauer ar face poezie, timpul lui a trecut, sunt alte vremuri, altă lume. Prin urmare, altă filosofie.

Pe când eram pe băncile facultății, cărțile unui asemenea autor erau bine ascunse în depozite în care nu intra oricine. Desigur, secolul 20 a rămas în urmă și sunt de acord cu interlocutorul meu prin Messenger că trăim într-o altă lume, cu o altă civilizație, cu alte interese. Să pună, oare, banul la index trecutul? Mă întreb.

Dacă Biblioteca din Alexandria n-ar fi ars, poate unele idei cuprinse în papirusuri, cel puțin cele etice, estetice, ar fi valabile și pentru timpul nostru. Venim, oare, din istorie goi, goluți?

Logica lui Aristotel n-o mai fi valabilă? Să nu mă mai uit la o pictură de Michelangelo? Să nu mă mai duc la un spectacol cu *Faust* de Goethe? Să nu-l mai citesc pe Eminescu? Există și asemenea voci. Tot atât de dăunătoare ca și cenzura comunistă.

***

Schopenhauer își sprijină argumentarea, în opera citată, pe înțelepciunea multor gânditori, pornind de la Socrate, ba chiar de mai înainte, de la Homer, și până la cei din zilele mai apropiate existenței lui, Shakespeare, sau contemporani săi: Byron, Goethe. Aforismele pe care le citează susțineau realități valabile pentru timpul acela. Lucrarea în întregime, dar și unele aforisme luate în parte, sunt valabile și pentru realitățile secolului XXI, pentru modul de gândire al omului de la începutul mileniului trei. Dacă în tehnică, în știință, omenirea a progresat imens, în felul de a fi este conservatoare iar noile apariții nu sunt de bun augur pentru omenire. Un mic exemplu din folclorul românesc. Creștea pe marginea șanțurilor o plantă cu inflorescență multiplă. La mijlocul acestei inflorescențe erau

continuare în pag. 39

continuare din pag. 38

multe flori roșii. Ele reprezentau rușinea. Acum pe imensa inflorescență mai există doar un punct roșu, abia sesizabil.

Aforisme asupra înțelepciunii în viață dospește de idei despre ce este omul și ce ar trebui să fie, este un cod critic al manierelor, dar și o carte de învățăminte, un fel de biblie pentru a ne feri de greșeli. Schopenhauer ne vorbește despre dorința imensă, aproape bolnavă, a omului de a avea avere, sperând că avuția este fericire. *Bogăția este ca apa de mare: cu cât o bei mai mult, cu atâta îți crește setea. Așa este și gloria. Și să continuăm cu ce este scris într-un subsol, citat deosebit de concludent pentru românul post revoluționar. Chiar puterea e socotită doar ca mijloc de a câștiga bani.*

Nu vi se pare că ideile de mai sus se potrivesc ca o mânășă pentru declarațiile patriotarde ale politicienilor români și ceea ce fac ei în realitate, ceea ce reprezintă majoritatea dintre ei?

Închei ideile despre capitolul III al lucrării, în care se tratează problemele avuției, atitudinea proprietarilor față de aceasta, cu un aforism din Voltaire, apreciat mult de Schopenhauer, după câte îmi dau seama. «*Nous n'avons que deux jours à vivre: ce n'est pas la peine de les passer à raper sous des coquins méprisables*». Tradus astfel în limba de pe Dâmbovița, de editura amintită: *Trăim atât de puțin, încât nu merită să ne petrecem viața târându-ne în fața unor ticăloși demni de dispreț.*

Ticăloșii demni de dispreț de atunci, din timpul lui Schopenhauer, ca și cei de acum, au înțeles că din toate bunurile pe care le posedăm și care îndeplinesc, să zicem așa, o singură funcție, de pildă hrana pentru flămând, vinul pentru cel sănătos... femeile pentru tinerețe, banul este produsul sui generis, *Fiindcă nu îndeestulează o singură trebuință în concreto, ci trebuința îndeobște, în abstracto*, spune Schopenhauer.

Goana actuală după bani, atât la nivelul individului, cât și global, faptul că banul este rotița principală în angrenajul vieții economice, în general, dar și a individului, adaugă la cununa de filosof a lui Schopenhauer și câteva frunze de economist. Desigur, finanțistii și bogătașii actuali nu au în vedere gândirea economică schopenhauriană fiindcă ar trebui să ia în seamă și ideile lui morale. Or, banul și morala sunt două entități disjuncte, nici măcar tangente, darămite să se intersecteze sau să se suprapună. Banul este materie, morala este spirit, banul este pe pământ, morala în ceruri. Deocamdată, trăim pe pământ și e bine ca să trăim cu realități și nu cu himere.

***

Partea cea mai întinsă din lucrare și, parcă, cea mai importantă este capitolul IV, *Despre ceea ce reprezintă cineva*. În viziunea lui Schopenhauer, individul este ce este nu numai prin el însuși ci și prin ceea ce este în ochii altora. Contează mult opinia altora despre tine, dar adevărata fericire nu este dată de onoare, glorie, fală, rang. [...] *fiecare trăiește mai întâi în propria sa piele și nu în opinia altora... starea noastră reală și personală se hotărăște prin sănătate, temperament, talent...* Acestea importă, pentru fericirea omului, mai mult de o sută de ori decât *părerea altora despre noi*, susține filosoful german. *Este așa de ușor și așa de puțin lucru se cere pentru a descuraja sau îmbărbăta o inimă setoasă de laude (Sic leve, sic parvum est, animus quod laudis avarum, subruit ac reficit).*

Axat pe conceptul de fericire, filosoful pune în operă concepția sa despre onoare - onoarea bărbatului, onoarea femeii, onoarea cavalerescă, națională etc. În capitolul următor, *Parenese și maxime*, tratează despre purtarea omului față de el însuși, față cu prietenii, față cu soarta și evenimentele lumii. Lucrarea se încheie cu *Despre deosebirea vârstelor*.

Așa cum, o cronică oricât de completă și competentă ar fi ea, nu poate reda în integro problematica unei cărți, nu am decât să invit pe cititorul interesat de starea și firea omului în perioada pe care o trăim să caute și să citească lucrarea amintită. I se vor oferi momente de meditație asupra sieși, va întâlni un îndrumar elevat pentru viață, într-un moment când lumea, se pare, se spune, că merge pe multe drumuri greșite

***

Arthur Schopenhauer s-a născut la Danzig, 12 februarie 1788. Este fiul unui comerciant bogat. Studiază în Franța și își însușește limba poporului vecin. La dorința tatălui, face studii de comerț dar le abandonează imediat după moartea acestuia. Studiază în continuare medicina și-și aprofundează cunoștințele de filosofie: Platon, Aristotel, Spinoza, Kant. La 24 de ani își susține, la Jena, teza de doctorat, *Despre împătrita rădăcină a principiiului temeiului suficient*, în preliminarile căreia sunt expuse tezele viitorului său sistem filosofic. Opera principală care-i cuprinde doctrina este *Die Welt als Wille und Vorstellung* (*Lumea ca voință și reprezentare*). Aceasta a apărut în România în anul 1886 în limba franceză (*Le monde com volonté et comme représentation*). Mai publică *Despre voință în natură*, *Despre libertatea voinței*, *despre principii morale*.

În mediul academic, la început, lucrările

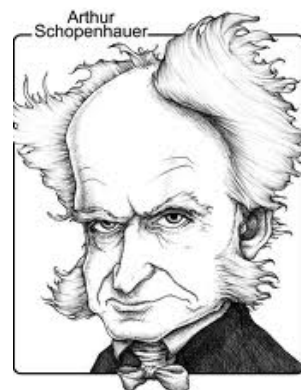
sale au fost primite cu răceală. Abia spre sfârșitul vieții îi este recunoscută valoarea. Despre filosofia lui se scriu studii, se țin prelegeri universitare, operele îi sunt traduse în numeroase limbi. Filosoful va nota despre această stare de spirit. *Apusul vieții mele îmi va fi adevărata dimineață a gloriei*. Moare în 1860 la Frankfurt pe Mein.

Prima dată, din lucrările lui Schopenhauer face traduceri și publică în România Titu Maiorescu. Lucrarea publicată este cea care constituie subiectul acestui articol și prima ediție vede lumina tiparului în 1890. Într-o scurtă prefață, Titu Maiorescu îl definește pe filosoful german ca un *Idealist în toată puterea cuvântului*, care nu găsește altă fericire omenească decât în contemplarea artelor frumoase iar menirea etică se află în cea mai desăvârșită abnegațiune. Schopenhauer este filosoful pesimismului. Unul din fundamentele acestei filosofii se află formulat și în Aforismele de față prin următoarea propoziție. „*Orice plăcere e negativă, pe când durerea e pozitivă*”. De aici, nu plăcerile aduc fericire, ci lipsa durerilor. Acestea din urmă pot fi înlăturate printr-o trăire modestă, prin a pretinde de la viață nu mai mult decât avem în noi înșine. Însă, gânditorul român consideră, că pesimismul nu este un adevăr general cum consideră Schopenhauer.

***

Este îndeobște cunoscut, sau cel puțin așa se spune la școală, că filosofia schopenhauriană a influențat creația poetică eminesciană. G. Călinescu în a sa *Istoria literaturii române, de la origini până în prezent*, prezentul fiind anul 1941, data apariției monumentalei opere, tratând această problemă arată că *Un element de seamă al ascetismului schopenhaurian era castitatea sexuală. Castrarea însăși nu-i repugna filosofului*.

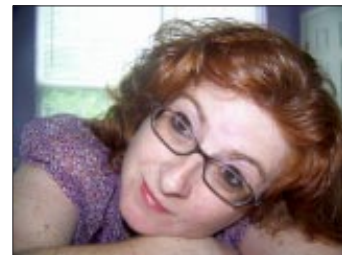
Desigur, nu recomand politicienilor noștri, și nu numai lor, asemenea gânduri existențiale nocive pentru viitorul omenirii, dar de aici și până la goana nebună în desfructare din prezent este o mare diferență, există un spațiu destul de larg de comportare lumească pentru obținerea fericirii

Simona BOTEZAN

(Washington, D.C.)

Managementul Timpului - o cheie spre succes

Toată lumea se grăbește. Dacă întrebi pe cineva pe stradă ce face, îți va răspunde, cel mai probabil: "Sunt ocupat, foarte ocupat!" În mod cert există foarte mulți oameni activi, dar multe dintre acțiunile lor nu sunt bine ținute. Iar mulți oameni sunt ocupați doar de dragul de a fi ocupați, atât de ocupați încât uită să se organizeze. Prețul pe care îl plătesc pentru modul în care își organizează timpul și viața este foarte mare. Așa cum spunea Eric Hoffer: "Ne concentrăm pe a nu pierde timp, dar neglijăm faptul că ne pierdem viața".

Un om de succes care-și administrează bine timpul va spune: „Nu contează câte ore am lucrat în plus, contează ceea ce am lucrat în aceste ore”. Astfel de considerații dau măsura eficienței noastre. Numeroase studii arată că dintr-o sută de oameni care doresc să aibă succes în primii doi ani, într-o carieră bine aleasă, pentru care au abilități și cunoștințe temeinice: 54 lucrează mai mult de 10 ore pe zi; 71 își iau cu regularitate de lucru acasă; 75 au vise legate de cariera lor; 75 afirmă că diverse motive de îngrijorare legate de munca lor îi împiedică să doarmă; 57 și-au anulat vacanța sau planurile de weekend din cauza presiunilor muncii.

Se spune că sunt puțini cei care dispun de timp suficient și totuși fiecare dintre noi avem tot timpul la dispoziție. Timpul este cea mai prețioasă resursă pe care o avem. Timpul este mai valoros decât banii, de aceea, capitalul nostru de timp trebuie investit cu grijă. Putem descrie viețile noastre ca timpul alocat nouă, aici, pe Pământ, cel mai important lucru în viață fiind să utilizăm cu maximum de eficiență timpul.

Timpul este un bun rar, limitat.

Timpul nu poate fi cumpărat.

Timpul nu poate fi stocat sau pus de o parte. E imposibil să mărim timpul.

Trecerea timpului este imperturbabilă și irevocabilă.

Timpul înseamnă viață.

Capitalul nostru de timp poate fi cel mult estimat. O persoană cu speranță mare de viață dispune efectiv de aproximativ 200.000 de ore. Se știe că gradul de utilizare al timpului este de 30-40%. Este recunoscut faptul că oamenii își irosesc cel puțin 60% din timpul lor de muncă, majoritatea energiei pierzându-se din cauza lipsei unor obiective clare, a planificării priorităților și perspectivei.

Toate persoanele care au avut și au succes cu adevărat, au în comun un anumit lucru - la un anumit moment al vieții lor s-au oprit

pentru o clipă și au analizat posibilele utilizări și recompense pe care le poate aduce capitalul propriu de timp. Cât credeți că muncesc furnicile, aceste mici vietăți care parcă muncesc tot timpul? Ei bine, cercetătorii au arătat că furnicile își petrec 70% din viață stând degeaba. Și asta pentru că își organizează foarte bine timpul.

Sunt multe formule despre organizarea timpului. Din câte știu, nu există una care să rezolve toate problemele legate de organizarea timpului. Fiecare își gestionează și folosește la maxim timpul său dacă știe să stabilească importanța, urgența, obiectivul, rezultatul, sarcinile. Acestea toate la un loc se numesc priorități. Prioritățile se referă la cinci domenii importante ale vieții noastre: financiar, relațional, mental, fizic și spiritual.

Una din cele mai bune modalități de a ne economisi timpul este să facem lucrurile corect de prima dată. "Dorința de a face lucrurile repede ne împiedică să le facem corect." spunea Confucius. Ca să faci lucrurile bine din prima, trebuie să gândești mai întâi și abia apoi să execuți. Și dacă vrei cu adevărat să recapeți controlul asupra timpului și asupra vieții tale oprește televizorul și învață să spui „NU” familiei, prietenilor și colegilor care au așteptări exagerate de la tine.

Cât de mult timp acorzi succesului, educației și dezvoltării personale? Care îți sunt pasiunile? Când vei cunoaște răspunsurile la aceste întrebări vei afla cum să folosești timpul economisit prin metodele de mai sus.

Florin Măceșanu - Timpul

Englezii au descoperit aceste lucruri și le-au transpus într-o rugăciune care s-ar traduce cam așa:

Fă-ți timp pentru a munci - este prețul succesului.

Fă-ți timp pentru a gândi - e sursa puterii. Fă-ți timp pentru a te juca - e secretul tineretii veșnice.

Fă-ți timp pentru a citi - e fântâna înțelepciunii.

Fă-ți timp pentru prieteni - e drumul spre fericire.

Fă-ți timp pentru iubire - e plăcerea vieții.

Fă-ți timp pentru a râde - e muzica sufletului.

Fă-ți timp... să trăiești!

Când vei învăța să fii una cu timpul, când vei putea să-l tranzitezi după dorință, atunci vei trăi o împlinire, o libertate pe care nu le-ai fi crezut niciodată posibile. Succesul reprezintă realizarea progresivă a unui scop prestabilit. Și atunci cine te poate opri să fii un om de succes? Practica ne arată că în gestionarea timpului cel mai greu este să faci două lucruri - să determini oamenii să gândească și să-i determini să acționeze în ordinea priorităților.

Din punct de vedere al priorităților oamenii se împart în trei categorii:

Oamenii practici care știu cum să obțină ceea ce vor; filozofii care știu ce ar trebui să vrea și liderii sau cei care știu cum să obțină ceea ce ar trebui să vrea.

Din păcate, uneori învățăm prea târziu ceea ce este cu adevărat important.

Din fericire, putem să învățăm la orice vârstă și să ne schimbăm în bine începând chiar de astăzi.

Cheia succesului este dezvoltarea personală, iar una dintre direcțiile de bază o constituie managementul timpului. Puterea gândului este magică, iar dacă o combinăm cu voință și un management eficient al timpului, orice obiectiv devine realizabil.

Există un număr impresionant de cărți despre succes și dezvoltare personală, speak-eri motivaționali, traineri, autori și experți în dezvoltare personală, precum Brian Tracy, Anthony Robbins, Dale Carnegie, Napoleon Hill, Earl Nightingale, Norman Vincent Peale sau Andy Szekely oferă sfaturi practice, simple, prin care oricine poate să devină un om de succes, indiferent de vârstă, profesie sau locul unde se află pe Planeta Albastră.